

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**«Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ.
ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΑ – ΑΙΤΙΑ – ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ»**

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΑΜ : 11827

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΧΑΪΝΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η εργασία αυτή αποτελεί το επιστέγασμα των σπουδών μου στο πτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του τμήματος «**Διοίκησης κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων και οργανώσεων**» του ΑΤΕΙ Μεσολογγίου.

Με την ευκαιρία της ολοκλήρωσης των σπουδών μου, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους όσους συνεργάστηκα και όλους όσους με βοήθησαν για τη συγγραφή της πτυχιακής μου εργασίας.

Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω:

Τον επιβλέπων καθηγητή μου, κύριο Χαϊνά Ευάγγελο, για το χρόνο που διέθεσε στην επίτευξη της παρούσας εργασίας και την καθοδήγηση του.

Τον πολύ καλό μου φίλο Νίκο για το ενδιαφέρον που επέδειξε για τις τελικές βελτιώσεις της εργασίας.

Τον πολύ καλό μου φίλο Λάμπρο, που όποτε τον χρειάστηκα δήλωνε με προθυμία παρών.

Τέλος, νιώθω βαθειά την ανάγκη να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την τεράστια υπομονή και συμπαράσταση που μου παρείχαν σε όλη τη διάρκεια των σπουδών μου. Πιο συγκεκριμένα, θέλω να ευχαριστήσω τη σύζυγό μου Γεωργία που ήταν δίπλα μου σε κάθε δύσκολη στιγμή όλα αυτά τα χρόνια των σπουδών μου.

Στην κόρη μου...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

.....	4
<u>1. Εισαγωγή.....</u>	<u>6</u>
2.1 Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα	8
<u>3. Οικονομικό έγκλημα</u>	<u>11</u>
3.1 Μορφές	12
<u>4. Διαφθορά.....</u>	<u>15</u>
<u>5. Νομοθεσία</u>	<u>17</u>
5.1 Σχέδιο Νόμου (Συμπληρώσεις-Τροποποιήσεις Ν.2725/1999)	17
Άρθρο 1: Θέματα ποινικής αντιμετώπισης ντόπινγκ	17
5.2 Αιτιολογική έκθεση	18
5.3 Άρθρο 2: Ποινική αντιμετώπιση προσυμφωνημένων αγώνων	19
5.4 Αιτιολογική έκθεση	20
5.5 Ποινικές διατάξεις.....	21
5.6 Άρθρο 132: Δωροδοκία - Δωροληψία για αλλοίωση αποτελέσματος αγώνα.....	23
<u>6. Στημένα παιχνίδια</u>	<u>26</u>
6.1 «Ε-ε-ε, ο-ο-ο διπλό το ημίχρονο άσσος τελικό»	26
6.2 Τιφλ...είδα φώς και μπήκα.....	29
6.3 Οι Γερμανοί ξανάρχονται.....	30
6.4 Μια ύποπτη υπόθεση που δεν εξιχνιάστηκε ποτέ.....	31
6.5 Δωροδοκίες διαιτητών και στημένα παιχνίδια	31
6.6 Επιτροπή διαιτησίας της Βουλγαρικής ομοσπονδίας	32
<u>7. Καταγγελίες αλλά όχι τιμωρίες.....</u>	<u>35</u>
7.1 Υποθέσεις σικέ αγώνων που είδαν το φως της δημοσιότητας σε διάφορες χώρες.	36
<u>8. Η μαφία του ποδοσφαίρου</u>	<u>40</u>
8.1 Ο χορός των αρπακτικών	40
8.2 Η επέλαση των τρωκτικών	41
8.3 Σεξ με τη μεταφράστρια.....	42
<u>9. Υπό έρευνα βρίσκονται</u>	<u>44</u>
9.1 Και δεύτερος αντισταγγελέας του Αρείου Πάγου.	44
<u>11. Σφίγγει και άλλο ο κλοιός γύρω από τον παράνομο ηλεκτρονικό τζόγο</u>	<u>49</u>
11.1 Ασφαλιστικές δικλίδες.....	49

<u>12. Ο εφιάλτης του ηλεκτρονικού τζόγου</u>	<u>51</u>
<u>12.1 Εθισμένα παιδιά.....</u>	<u>53</u>
<u>14.3 Ουσίες για χρήση πριν τους αγώνες</u>	<u>61</u>
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....</u>	<u>65</u>

1.Εισαγωγή

Η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι χωρισμένη σε τρία μεγάλα μέρη. Στο πρώτο μέρος ασχοληθήκαμε με την επεξήγηση κάποιων όρων σχετικά με τον αθλητισμό και το παράνομο στοίχημα καθώς και την νομοθεσία που το διέπει. Στο δεύτερο μέρος έχουμε παραθέσει κάποια συγκεκριμένα παραδείγματα που είδαν το φώς της δημοσιότητας στην Ελλάδα καθώς και σε κάποιες χώρες του εξωτερικού. Στο τρίτο μέρος έχουμε αναπτύξει το ντόπινγκ στον αθλητισμό.

Πιο αναλυτικά, στο πρώτο μέρος έχουμε δώσει τον ορισμό του αθλητισμού καθώς και την προέλευση και τη φύση του αθλητισμού στα αρχαία χρόνια. Επιπλέον, γίνεται ανάλυση του όρου οικονομικό έγκλημα και των μορφών που μπορεί να λάβει. Κατόπιν έχουμε παραθέσει κάποια νομοθετικά άρθρα και ποινικές διατάξεις όσον αφορά στημένους αγώνες.

Στο δεύτερο μέρος, γίνεται ανάλυση πολλών και διαφορετικών περιπτώσεων βασισμένη σε πλούσια αρθρογραφία. Γίνεται αναφορά σε περιπτώσεις δωροδοκιών, παράνομων κυκλωμάτων και απύθμενης διαφθοράς, που ως επί το πλείστον μένει ατιμώρητη. Επίσης παρουσιάζονται καταγγελίες για παράνομο τζόγο, στήσιμο αγώνων, ξέπλυμα χρήματος και φοροδιαφυγή.

Στο τρίτο μέρος, ακολουθεί η ενασχόληση μας με το ντόπινγκ στον αθλητισμό. Δίνονται κάποιοι ορισμοί καθώς και μια σύντομη ιστορική αναδρομή. Παραθέτουμε επίσης κάποιες ουσίες που χρησιμοποιούνται για την «ενδυνάμωση» των αθλητών. Επιπλέον, παρουσιάζουμε τις αρχές του αντί-ντόπινγκ.

Τέλος, υπάρχουν κάποια συμπεράσματα στα οποία προβήκαμε μετά από το υλικό που μελετήσαμε και ήρθαμε σε επαφή κατά την διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας μας. Κάποια από αυτά είναι ότι το νόμιμο και παράνομο στοίχημα έχει καλπάζουσα αύξηση στις μέρες μας, όχι μόνο στο εγχώριο έδαφος αλλά και παγκοσμίως, καθώς προσφέρει ελπίδα και όνειρα για κέρδη και εύκολο πλούτο. Επίσης, ότι τα σπορ έχει ξεφύγει πλέον από τα αθλητικά πλαίσια και ιδεώδη και έχουν εξελιχθεί σε μέσο παράνομης κερδοσκοπίας.

2. Τι είναι αθλητισμός

Ο αθλητισμός είναι η συστηματική σωματική καλλιέργεια και δράση με συγκεκριμένο τρόπο, ειδική μεθοδολογία και παιδαγωγική με σκοπό την ύψιστη σωματική απόδοση, ως επίδοση σε αθλητικούς αγώνες, στο αθλητικό και κοινωνικό γίνεσθαι . Παράλληλα, ο αθλητισμός είναι ένας κοινωνικός θεσμός ο οποίος αντικατοπτρίζει τη δεδομένη κοινωνία και τον πολιτισμό της. Για παράδειγμα, στην αρχαία Ελλάδα, ο αθλητισμός στην Αθήνα θεωρούνταν κοινωνικό και πολιτισμικό αγαθό και είχε παιδαγωγικό χαρακτήρα, ενώ αντίθετα στην Σπάρτη, ο αθλητισμός χρησιμοποιούταν για την στρατιωτική εκπαίδευση. Ωστόσο, σημαντική είναι η στρωματική διάσταση του Αθλητισμού στο πέρασμα του χρόνου. Η γενική τάση ήταν ιδίως τον 18ο και 19ο αιώνα τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα να ασχολούνται με τα «λαϊκά παιχνίδια» όπως το ποδόσφαιρο, ενώ τα ανώτερα κοινωνικά στρώματα με τα «ευγενή αθλήματα» όπως είναι η ιππασία, η ξιφασκία.

Ωστόσο στο σημείο αυτό πρέπει να διαχωριστεί η έννοια της άθλησης από την έννοια της άσκησης. Η άσκηση γίνεται άθληση όταν αποκτάει ανταγωνιστικό χαρακτήρα, για παράδειγμα ένας που τρέχει στο δρόμο κάνει άσκηση, ωστόσο εάν έχει κάποιον αντίπαλο ώστε για το ποιος θα τερματίσει 1ος ή ακόμα και αν ανταγωνίζεται τον ίδιο του τον εαυτό ,με το χρονόμετρο κάνει άθληση. Επίσης πρέπει να προστεθεί και η έννοια της κίνησης, η κινητική δράση.

Ο αθλητισμός μπορεί να πάρει 5 μορφές είτε ως ερασιτεχνικός, είτε ως επαγγελματικός, είτε ως μαζικός αθλητισμός, είτε ως φυσικές δραστηριότητες, είτε με την μορφή των παιχνιδιών (Elias, Dunning, 1998).

Με την παγκοσμιοποίηση ο αθλητισμός πήρε διαστάσεις οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές. Δημιουργήθηκαν οι κανόνες και κανονισμοί των αθλημάτων, οι λίγκες, καθώς και οι εξειδικεύσεις στον τομέα του αθλητισμού. Τα ΜΜΕ είναι σαφώς ο μοχλός για την παγκοσμιοποίηση του αθλητισμού, ενός προϊόντος μοναδικού καθώς μπορεί να ενώσει τους ανθρώπους ανεξαρτήτως διακρίσεων. Με την παγκοσμιοποίηση αυξάνεται ο αριθμός των αθλητών και των αθλουμένων, δημιουργούνται νέοι κυβερνητικοί και μη οργανισμοί, ενώ βελτιώνονται και οι αθλητικοί αγώνες. Ως οργανισμοί είναι τα Σωματεία, οι Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες, οι Ομοσπονδίες, τα Τμήματα Αμειβομένων Αθλητών, η Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή, η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, καθώς και Σύνδεσμοι προπονητών, διαιτητών και κριτών.

2.1 Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα

Στην αρχαία Ελλάδα η γυμναστική θεωρείτο απαραίτητο μέρος της αγωγής όλων των αγοριών, ενώ στη Σπάρτη και των κοριτσιών. Τα αγόρια και οι άνδρες αλείφονταν με λαδί και γυμνάζονταν και αθλούνταν γυμνοί. Εννοείται ότι οι γυναίκες απαγορευόταν να παρακολουθούν τους αγώνες για αυτόν το λόγο. Γενικά, όλοι οι άνδρες, είτε στις παλαιότερες και τα γυμνάσια, είτε στους τοπικούς και πανελληνίους αγώνες, αθλούνταν γυμνοί. Οι Έλληνες ήταν ο πρώτος λαός που επινόησε τις ``αθλοπαιδιές και τις ανήγαγαν σε αγωνίσματα στα οποία οι παίκτες συναγωνίζονταν. Ακόμα και η λέξη ``αθλέω´´ – ``αθλώ´´ στην αρχαία Ελλάδα σήμαινε είμαι αθλητής / αγωνίζομαι. Η νίκη προσέφερε τεραστία τιμή στον αθλητή και την πόλη του, όμως δεν ήταν αυτοσκοπός και μέσον απόκτησης κολοσσιαίων ποσών όπως γίνεται σήμερα (Σακελλαρίου, 1985).

Στους αγώνες στην αρχαία Ελλάδα γίνονταν δεκτοί μόνον ελεύθεροι Έλληνες, ντόπιοι ή από τις αποικίες της χώρας. Δεν συμμετείχαν άλλοι βαρβαρικοί λαοί. Απαγορευόταν, επίσης, η συμμετοχή ατόμων που είχαν κατηγορηθεί για διάπραξη εγκλημάτων ή ασέλγεια προς τα ιερά. Στην κλασική εποχή (5ος αιώνας π.Χ.) οι αθλητικοί αγώνες έλαβαν την γνωστή τους μορφή. Δυστυχώς, στα ρωμαϊκά χρόνια ο αθλητισμός εμπορευματοποιήθηκε με την εμφάνιση επαγγελματιών αθλητών. Οι Ρωμαίοι, όπως γίνεται και σήμερα, πλήρωναν τεράστια ποσά για να αποκτήσουν τους καλύτερους αθλητές με τους οποίους εξασφάλιζαν νίκες στους αθλητικούς αγώνες. Δηλαδή αυτοσκοπός, με τους Ρωμαίους, άρχισε να γίνεται η νίκη και τα χρήματα, από μέρους του αθλητή, αλλά και των χρηματοδοτών του. Αυτή η άποψη συνέχισε μέχρι σήμερα. Στον 20ο αιώνα οι ΗΠΑ ήταν αυτές που ανέδειξαν έντονα την ρωμαϊκή τακτική περί πρωταθλητισμού και χρημάτων στους νικητές. Η άποψη αυτή επεκτάθηκε σε όλον τον πλανήτη και δυστυχώς και στην Ελλάδα στην οποία γεννήθηκε το αθλητικό ιδεώδες...

Ο "Αθλητισμός" ως έννοια διαμορφώθηκε στους μετά-ομηρικούς χρόνους, καθώς η λέξη αυτή δεν συναντάται ούτε στην Οδύσσεια ούτε στην Ιλιάδα. Πιθανότατα, η έννοια διαμορφώθηκε με την καθιέρωση των ιερών αγώνων (Ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαιότητα Ολύμπια, Πύθι, Νέμεα, Ίσθμια κατά τον 8ο αι. π.Χ. Ο αθλητισμός υπό αυτήν την μορφή είναι καθαρά αγωνιστικός κάτι βέβαια που αλλάζει με την πάροδο του χρόνου και την κατάργηση των Ολυμπιακών Αγώνων το 392/93 μ.Χ. Ο αθλητισμός θα επανεμφανιστεί αργότερα στις αρχές του 19ου αι. στη Μεγάλη Βρετανία ως Sport. Εντούτοις, η λέξη sport είναι γαλλική και χρονολογείται από την εποχή του Μεσαίωνα. Ήταν ταυτόσημη με το παιχνίδι και τη διασκέδαση. Στην Αρχαία Αίγυπτο, οι Αιγύπτιοι καθιέρωσαν πρώτοι τους

αγώνες δρόμου, βάδην και την πάλη, περίπου 3.000 χρόνια π.Χ. Η Ελλάδα όμως στάθηκε η αληθινή κοιτίδα του αθλητισμού, γιατί εκεί ο αθλητισμός πήρε τη μορφή του ελεύθερου ανταγωνισμού και της ευγενικής άμιλλας. Στην Αρχαιότητα, ιεροί αγώνες θεωρούνταν μόνο οι στεφανίτες, οι αγώνες δηλαδή που είχαν ως έπαθλο τον κότινο. Οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες έγιναν το 776 π.Χ., για να κατευνάσουν οι Έλληνες την οργή των θεών και να τους ευχαριστήσουν για τις ευεργεσίες τους. Για τη λαϊκή αντίληψη, με τους αγώνες αυτούς θα κέρδιζαν την εύνοια των θεών. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ετελούντο κάθε τέσσερα χρόνια στον ιερό χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας. Ο αθλητής που κέρδιζε στους Ολυμπιακούς Αγώνες το στεφάνι της αγριελιάς, ξαναγύριζε θριαμβευτής στην πατρίδα του, και οι συμπατριώτες του γκρέμιζαν σ' ένα σημείο τα τείχη της πόλης, για να περάσει από κει ο νικητής -ενέργεια καθαρά συμβολική, που σήμαινε πως η πόλη που αναδείκνυε Ολυμπιονίκες δεν είχε ανάγκη από τείχη για να προασπίσει την ασφάλειά της (Σμοκοβίτης, 1983).

Από τον 4ο αιώνα π.Χ., και κατά την περίοδο της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, οι αθλητικοί αγώνες εκφυλίστηκαν και μεταβλήθηκαν σε αιματηρούς αγώνες του Ρωμαϊκού Ιπποδρόμου. Οι αγώνες αυτοί ήταν αιματηρές συγκρούσεις μονομάχων, που τους έφερναν αντιμέτωπους μέσα σε τεράστια στάδια.

Ακολουθεί μία εποχή, μετά τον 8ο αι. μ.Χ., όπου ο αθλητισμός ήταν μόνο για τους ευγενείς. Το πιο σημαντικό άθλημα ήταν οι έφιπποι ιπποτικοί αγώνες μέχρι θανάτου. Οι αντίπαλοι, χωρισμένοι σε δύο ομάδες, ρίχνονταν καταπάνω ο ένας στον άλλον, χωρίς να τηρούν κανένα αγωνιστικό νόμο ή κανόνα.

Στο 12ο αι. μ.Χ., οι άνθρωποι άρχισαν να αγωνίζονται μεταξύ τους με πιο ειρηνικό τρόπο. Πετούσαν μεγάλες σφαίρες, όπως ρίχνουν σήμερα βάρη. Οι σφαίρες που πετούσαν ήταν από στουπί, τυλιγμένες με δέρμα προβάτου, και τις έριχναν καταπάνω στον τοίχο. Στην αρχή τις πετούσαν με γυμνό χέρι, σιγά-σιγά όμως η σφαίρα αυτή άλλαξε μορφή. Από τον 16ο αι., όταν πρωτοεμφανίστηκαν οι ρακέτες, οι πρωτόγονες εκείνες σφαίρες αποτέλεσαν τις σύγχρονες μπάλες του Αντισφαίριση- τένις.

Με την παγκοσμιοποίηση ο αθλητισμός πήρε διαστάσεις οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές. Δημιουργήθηκαν οι κανόνες και κανονισμοί των αθλημάτων, οι λίγκες, καθώς και οι εξειδικεύσεις στον τομέα του αθλητισμού. Τα ΜΜΕ είναι σαφώς ο μοχλός για την παγκοσμιοποίηση του αθλητισμού, ενός προϊόντος μοναδικού καθώς μπορεί να ενώσει τους ανθρώπους ανεξαρτήτως διακρίσεων. Με την παγκοσμιοποίηση αυξάνεται ο αριθμός των αθλητών και των αθλουμένων, δημιουργούνται νέοι κυβερνητικοί και μη οργανισμοί, ενώ βελτιώνονται και οι αθλητικοί αγώνες. Ως οργανισμοί είναι τα Σωματεία, οι Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες, οι Ομοσπονδίες, τα Τμήματα Αμειβομένων Αθλητών, η Εθνική

Ολυμπιακή Επιτροπή, η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, καθώς και Σύνδεσμοι προπονητών, διαιτητών και κριτών.

3. Οικονομικό έγκλημα

Η επίτευξη μεγάλου οικονομικού ή άλλου οφέλους μέσω διάπραξης παρανομιών είναι μία μόνο από τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται και ασφαλώς όχι ο αποκλειστικός στόχος των εμπλεκομένων στο οικονομικό έγκλημα. Το έγκλημα αυτό έρχεται συνήθως ως απόρροια μιας ριψοκίνδυνης οικονομικής δραστηριότητας και όχι ως κύριος στόχος αυτής της δραστηριότητας. Οικονομικό έγκλημα, με την ευρύτερη του όρου έννοια, είναι αυτό που βλάπτει ή θέτει σε κίνδυνο τη λειτουργία της οικονομίας ή λειτουργικά σημαντικών κλάδων και θεσμών της. Κυριαρχείται από το στοιχείο της απάτης, οι δε εκφραστές του είναι προικισμένοι με ιδιαίτερη και θαυμαστή οξύνοια και χρησιμοποιούν ευχερώς την, με ραγδαίους ρυθμούς, εξελισσόμενη ηλεκτρονική (δίκτυα υπολογιστών, Internet) και λοιπή τεχνολογία. Ως οικονομικό έγκλημα δεν πρέπει να θεωρείται κάθε πράξη που αποβλέπει σε περιουσιακό όφελος του δράστη ή τρίτου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί τούτος. Για παράδειγμα, η κλοπή δεν είναι οικονομικό έγκλημα μόνο επειδή τελείται με σκοπό να αυξήσει την περιουσία του ο δράστης κατά τρόπο αθέμιτο. Επίσης, δεν πρέπει να θεωρηθεί ως οικονομικό έγκλημα κάθε αξιόποινη πράξη που προκαλεί περιουσιακή βλάβη στο θύμα μόνο επειδή επιφέρει αυτή τη βλάβη, ότι δηλαδή προσβάλλει περιουσιακό έννομο αγαθό. Στο οικονομικό μέγεθος, είτε ως προσβαλλόμενο έννομο αγαθό, είτε ως περιεχόμενο του σκοπού τέλεσης της αξιόποινης πράξης, δεν αρκεί από μόνο του για να προσδώσει στην πράξη αυτή τον χαρακτήρα (την ιδιότητα) του “οικονομικού εγκλήματος” υπό την τεχνική έννοια του όρου (Utrinch Klans, 1984).

Η ειδοποιός διαφορά του “οικονομικού εγκλήματος” υπό την τεχνική έννοια του όρου από το έγκλημα με οικονομικό απλώς περιεχόμενο ή με οικονομική απλώς σημασία έγκειται ακριβώς στην εμφάνισή του ως έκφρασης των μηχανισμών του οικονομικού συστήματος με κατάλληλο χειρισμό από το δράστη αυτών των μηχανισμών. Και οι συνέπειες της αξιόποινης πράξης γίνονται αισθητές – σε μεγαλύτερη ή μικρότερη έκταση – ως εκτροπές (και προσβολές) του ίδιου του οικονομικού συστήματος. Στο οικονομικό έγκλημα αποτελεί τελικά παθολογική απόρροια του οικονομικού συστήματος.

Σύμφωνα με τον Schneider, η οικονομική εγκληματικότητα μπορεί να προσδιορισθεί μέσω τριών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων, : «1) Αποτελείται από τις εγκληματικές συμπεριφορές, οι οποίες καταστρέφουν ή θέτουν σε διακινδύνευση το όλων ή μέρος της οικονομικής τάξεως. 2) Μέσω αυτών των συμπεριφορών συναντάτε ένας μεγάλος αριθμός ανωνύμων θυμάτων, των οποίων η μικρή κοινωνική θεότητα και η μεγάλη κοινωνική τους απόσταση από το δράστη, διευκολύνει ουσιωδώς την τέλεση των εις βάρος των αδικημάτων.

3) Η οικονομική εγκληματικότητα απεικονίζει μια κατάχρηση εξουσίας και εμπιστοσύνης στο πεδίο της οικονομικής ζωής.»

Έχει ακόμα υποστηριχθεί ότι η προσφυγή στην επιλογή λειτουργικών κριτηρίων για την οριοθέτηση του πεδίου της οικονομικής εγκληματικότητας παρέχει σημαντική περιγραφική ασφάλεια, αν και διακρίνεται για τον αυστηρά τυπικό χαρακτήρα. Ακριβώς, γιατί ορίζει ως οικονομικό έγκλημα την τυποποιημένη στο νόμο αξιόποινη πράξη, δηλαδή ότι προβλέπεται στον Ποινικό Κώδικα, στους ειδικούς ποινικούς νόμους και στους εν γένει ειδικούς νόμους. Περαιτέρω, κεντρική εσωτερική διάκριση της έννοιας της οικονομικής εγκληματικότητας αποτελεί η κατάταξη της σε παραδοσιακή και σύγχρονη.

3.1 Μορφές

Ανεξάρτητα, όμως, από τα θεωρητικά ζητήματα που παρουσιάζονται ανωτέρω, η οικονομική εγκληματικότητα έχει προσλάβει ιδιαίτερη έκταση στην Ελλάδα, ιδίως από τη δεκαετία του 1980 και μετά. Πέρα από τις κλασικές περιπτώσεις φοροδιαφυγής και εισφοροδιαφυγής, τα τελευταία χρόνια έχουν σημειώσει έξαρση δραστηριότητες όπως οι μεθοδευμένες τελωνειακές παραβάσεις (κυρίως λαθρεμπόριο υγρών καυσίμων), η παράνομη λήψη επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων από κοινοτικά κονδύλια («ευρώ – απάτες» - π.χ. δημιουργία νέων θέσεων με απόλυση του προσωπικού και επαναπρόσληψή του στην ίδια επιχείρηση με άλλο όνομα), η εξαπάτηση με εικονικές αγορές μετοχών εις βάρος ατόμων που επενδύουν τα εισοδήματά τους στο Χρηματιστήριο, η οικειοποίηση τραπεζικών καταθέσεων προς ίδιον όφελος, η παραβίαση διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας (ιδίως παράνομη κυκλοφορία CDs και DVDs), η διευκόλυνση ξεπλύματος χρημάτων από τράπεζες, ανταλλακτήρια, καζίνο κ.τ.λ., η νόθευση του ανταγωνισμού με αθέμιτη προώθηση trusts και cartels ή με καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης επιχειρήσεων, καθώς και η ανάπτυξη εξελιγμένων μεθόδων προς αποφυγή πληρωμής φόρων – π.χ. εικονική μεταβίβαση κεφαλαίων από την Ελλάδα σε θυγατρικές ή υπεράκτιες εταιρίες του εξωτερικού, καθώς και η αλλοίωση της εικόνας των πραγματικών κερδών μιας εταιρίας μέσω υπερτιμολόγησης εισαγομένων προϊόντων και υποτιμολόγησης εξαγομένων.

Από αυτά τα δεδομένα δεν απέχει κανείς πολύ από την πραγματικότητα εάν υποστηρίξει, ότι τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα το οικονομικό έγκλημα έχει αρχίσει να προσλαμβάνει εκρηκτικές διαστάσεις. Ωστόσο, η άποψη αυτή είναι δύσκολο να ελεγχθεί εμπειρικά ως προς την ακρίβεια της, αφού η έννοια «οικονομικό έγκλημα», όπως προαναφέρθηκε, είναι ακόμη αρκετά νεφελώδης στην επιστήμη και αφού, επιπλέον, τα διαθέσιμα στοιχεία είτε από τις αστυνομικές, είτε από τις δικαστικές στατιστικές, αποτελούν

συνήθως μόνο την κορυφή του παγόβουνου. Πολλές υποθέσεις οικονομικών εγκλημάτων επιλύονται εξωδικαστηριακά ή και δεν έχουν καθόλου συνέχεια, κυρίως λόγω της απροθυμίας των θυμάτων να τις καταγγείλουν και να συγκρουσθούν έτσι με τους οικονομικά ισχυρούς. Εξάλλου, συχνά η αυξητική τάση που εμφανίζεται στα αδικήματα αυτά ενδέχεται να οφείλεται όχι τόσο σε πραγματική αύξηση του αριθμού τους, όσο σε εντατικοποίηση της αντιμετώπισής τους από τις δικαστικές αρχές, όπως φαίνεται ότι συνέβη με ορισμένα φορολογικά και τελωνειακά αδικήματα αρμοδιότητας του σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος κατά την τριετία 1997 – 1999.

Στα τελευταία χρόνια η Πολιτεία έχει, λοιπόν, επίμονο και επίπονο αγώνα να θέσει τα οικονομικά εγκλήματα υπό έλεγχο, κυρίως μάλιστα όταν η έκταση και η απαξία τους δημιουργούν ευρύτερα προβλήματα για το κοινωνικό σύνολο και στο μέτρο κατά το οποίο η καταπολέμησή τους δεν συνεπάγεται ακόμη αρνητικότερες κοινωνικό –οικονομικές παρενέργειες (π.χ. κλείσιμο της επιχείρησης ή ασφυξία των οικονομικών συναλλαγών). Βεβαίως, μεγαλύτερη σημασία αποδίδεται σε περιπτώσεις οργανωμένου εγκλήματος. Όμως, και η απλή εμπλοκή μιας επιχείρησης ή ενός ατόμου σε αθέμιτες ή και εγκληματικές ενέργειες λόγω ριψοκίνδυνης πρωτοβουλίας ή και προς διευκόλυνση (π.χ. με δωροδοκία) της πραγμάτωσης άλλων κατ' αρχήν θεμιτών επιχειρησιακών στόχων, που αποτελεί και τη συνήθη περίπτωση οικονομικών εγκλημάτων, είναι βέβαιο ότι δημιουργεί επίσης προβλήματα στην ομαλή κοινωνική ζωή και, επομένως, η αντιμετώπισή της καθίσταται επιβεβλημένη. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο για νεοπαγείς και περίτεχνες μορφές οικονομικής εγκληματικότητας, που δύσκολα ανιχνεύονται ή και, ενίοτε, μετά βίας μπορούν να θεωρηθούν ότι πληρούν τη νομοτυπική υπόσταση ενός από τα προβλεπόμενα στην ποινική νομοθεσία αδικήματα, αλλά παρά ταύτα προκαλούν ιδιαίτερα μεγάλη ζημία στην εθνική οικονομία (Χαραλαμπίδης, 2005).

Από όσα εκτέθηκαν παραπάνω προκύπτει εύλογα ότι η οικονομική εγκληματική δραστηριότητα πλήττει άμεσα όχι μόνο την εθνική οικονομία, αλλά και τις θεμελιώδεις αρχές και βάσεις της κοινωνίας μας. Δε θα πρέπει, επίσης, να παραγνωρίζουμε το γεγονός ότι τέτοιου είδους συμπεριφορές εκφράζουν τον ανθρώπινο εγωισμό, όπως, άλλωστε, επισημάνθηκε, σε όλο του το μεγαλείο. Κρίνεται επιτακτική, λοιπόν, η ανάγκη για τήρηση των όσων η σχετική νομοθεσία προβλέπει. Ο ρόλος της πολιτείας, ωστόσο, δε μπορεί να περιορίζεται στην αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος ως ενός αποκλειστικά ποινικού μεγέθους. Στο δίκαιο αποτελεί αναντίρρητα ένα ουσιαστικό εργαλείο, η αποτελεσματικότητα, εντούτοις, του οποίου κρίνεται ανεπαρκής, αν δε συντρέξουν και άλλοι παράγοντες. Η αλλαγή νοοτροπίας και ο σεβασμός σε ανώτερες αξίες, όπως είναι η

δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν ενδεχομένως τον πιο αποτελεσματικό δρόμο για την αντιμετώπιση, όχι μόνο του εν λόγω φαινομένου, αλλά και πολλών άλλων εγκλημάτων.

4. Διαφθορά

Υπάρχει διαφθορά όπου υπάρχει μονοπώλιο συνδυαζόμενο με διακριτική ευχέρεια χωρίς λογοδοσία. Όπου δηλαδή υπάρχει μονοπώλιο με απεριόριστη αυτεξουσία χωρίς λογοδοσία υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να παρουσιαστούν φαινόμενα διαφθοράς. Μήπως όλα αυτά τα συστατικά της διαφθοράς τα βρίσκουμε σε μικρό ή μεγάλο βαθμό σε αθλητικά συστήματα παγκοσμίως; Σκεφτήκατε για παράδειγμα πως λειτουργεί ένας αθλητικός οργανισμός λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα πιο πάνω δεδομένα; Στο αθλητικό σύστημα υπάρχει και μονοπώλιο, υπάρχει και αυτεξουσία και σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχει λογοδοσία ή ίσως υπάρχει περιορισμένη λογοδοσία. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα το θέμα της λογοδοσίας οδηγεί σε συγκρούσεις και παρεξηγήσεις.

4.1 Ποιες μορφές παίρνει η διαφθορά

Η διαφθορά στον αθλητισμό μπορεί να πάρει πολλές και διαφορετικές μορφές. Για παράδειγμα μπορεί να αφορά τον επηρεασμό αποτελεσμάτων με δωροδοκίες, όπου εδώ μπορεί να εμπλέκονται αθλητές, προπονητές, διοικητές, παράγοντες και τόσοι άλλοι, μπορεί να είναι διαφθορά σε επίπεδο διοίκησης του αθλητισμού, μακριά από τους αγωνιστικούς χώρους, για παράδειγμα στην εξασφάλιση χορηγών, εκλογή στελεχών σε αθλητικούς οργανισμούς, τηλεοπτικά δικαιώματα, διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων και πολλά άλλα που είναι δύσκολο κάποιος να φανταστεί ότι γίνονται. Μπορεί να αφορά τις προσφορές για έργα, τις διευκολύνσεις που προσφέρονται σε αθλητές ή την επιλογή αθλητών για συμμετοχή σε διεθνείς αγώνες (Ελευθεράτος, 2010).

Η διαφθορά μπορεί να πάρει την μορφή κακής διαχείρισης των αθλητικών οργανισμών, ίσως την μορφή ρουσφετιού με διάφορες μορφές « ευνοιοκρατικής στήριξης» ή και με τα «politics» του αθλητικού συστήματος τα οποία αποτελούν και μια μεγάλη γάγγραινα για την ανάπτυξη του αθλητισμού. Αυτά τα γνωστά σε όλους τους φίλους του αθλητικού χώρου με σκοπιμότητες, συμφέροντα, συγκρούσεις, κτυπήματα..... Πρέπει όμως να εντοπίσω κάτι αξιοπρόσεκτο: Ο τρόπος και οι μηχανισμοί με τους οποίους αναπτύσσονται όλες αυτές οι δολοπλοκίες είναι κάτι το τρομερό! Σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορεί να το συλλάβει ο ανθρώπινος νους. Πράγματα και θαύματα!

4.2 Η καλή διακυβέρνηση των αθλητικών οργανισμών.

Για να γίνει δυνατή η καταπολέμηση της διαφθοράς πρέπει να εφαρμοσθούν οι βασικές αρχές καλής διακυβέρνησης στον αθλητισμό. Αυτό είναι το βασικό όπλο κατά της

διαφθοράς. Χρειάζεται περισσότερη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων και αυτοί που λαμβάνουν αποφάσεις είτε μεγάλες και σημαντικές είτε μικρές και ασήμαντες πρέπει να είναι υπόλογοι κάπου. Δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει το γεγονός ότι όπου δεν υπάρχει λογοδοσία υπάρχει ασυδοσία (Σακελλαρίου, 1985).

Ο αθλητισμός ως ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά φαινόμενα απολαμβάνει αυτό το μονοπωλιακό καθεστώς (δέστε την φόρμουλα της διαφθοράς). Αυτό ακριβώς πρέπει να αξιοποιήσουμε για να αναπτύξουμε τον αθλητισμό· και η λογοδοσία και η αφαίρεση αυτής της αυτεξουσίας δεν πρέπει να ενοχλεί. Εξάλλου αυτοί που είναι σωστοί δεν έχουν να φοβηθούν τίποτα.

5. Νομοθεσία

Το σχέδιο νόμου το οποίο αφορά την ποινική αντιμετώπιση των προσυμφωνημένων αγώνων και του ντόπινγκ, δημοσιοποίησε ο γενικός γραμματέας Αθλητισμού Πάνος Μπιτσαξής. Οι διατάξεις του νέου νομοσχεδίου (το οποίο αποτελεί ουσιαστικά συμπλήρωση-τροποποίηση του υφιστάμενου Ν.2725/99) δόθηκαν για ανοιχτή διαβούλευση στην ιστοσελίδα της "ηλεκτρονικής διακυβέρνησης" (www.opengov.gr) και αφού λάβει την τελική του μορφή θα ισχύει από τη στιγμή της δημοσίευσης του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με τις τροποποιήσεις που προβλέπει το σχέδιο νόμου, το "στήσιμο" αγώνων για οικονομικό όφελος από το στοίχημα και η κατ' επάγγελμα χορήγηση απαγορευμένων ουσιών από "οργανωμένη ομάδα", εντάσσονται πλέον στο οργανωμένο έγκλημα και τα αδικήματα μετατρέπονται σε κακουργήματα με ποινές κάθειρξης έως δέκα έτη.

Με την ένταξη των αδικημάτων στο οργανωμένο έγκλημα, με κατηγορίες όπως η "σύσταση εγκληματικής οργάνωσης" κλπ, η δικαιοσύνη θα μπορεί πλέον να άρει τραπεζικά απόρρητα ή απόρρητα τηλεφωνικών συνδιαλέξεων.

Παράλληλα, δίνονται κίνητρα για όποιον από τους υπαίτιους-συμμετέχοντες "καρφώσει" τη δράση εγκληματικής οργάνωσης στο ντόπινγκ ή το στήσιμο ενός αγώνα με στοιχηματικό όφελος. Ο "μάρτυρας" δύναται να απαλλαγθεί ή να του επιβληθεί μειωμένη ποινή εφόσον του έχει ήδη ασκηθεί ποινική δίωξη. Παράλληλα, θα μπορεί να συμμετέχει και σε πρόγραμμα προστασίας μαρτύρων (Παναγιωτόπουλος, 1988).

Παρακάτω παραθέτουμε αναλυτικά τις προτεινόμενες συμπληρώσεις-τροποποιήσεις του νόμου, τις αιτιολογικές εκθέσεις, καθώς και το πώς θα διαμορφωθεί συνολικά το υφιστάμενο νομικό καθεστώς.

5.1 Σχέδιο Νόμου (Συμπληρώσεις-Τροποποιήσεις Ν.2725/1999)

Άρθρο 1: Θέματα ποινικής αντιμετώπισης ντόπινγκ

Στο άρθρο 128Θ Ν.2725/1999, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 60 Ν.3057/2002 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 παρ. 4 Ν. 3708/2008 προστίθενται παράγραφοι 11, 12 και 13 ως εξής:

«11. Όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται ως μέλος σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα από τρία ή περισσότερα άτομα (οργάνωση) και επιδιώκει ή επιτυγχάνει την διάπραξη των κακουργημάτων του παρόντος άρθρου τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών. Η

ιδιότητα του γιατρού, προπονητή ή φυσιοθεραπευτή αποτελεί ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση.

12. Αν κάποιος από τους υπαιτίους των πράξεων του παρόντος άρθρου καταστήσει δυνατή με αναγγελία στην αρχή την πρόληψη της διάπραξης ενός από τα σχεδιαζόμενα εγκλήματα ή με τον ίδιο τρόπο συμβάλλει ουσιωδώς στην τιμωρία του, απαλλάσσεται από την ποινή για τις πράξεις αυτές. Αν δεν έχει ακόμη ασκηθεί ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με αιτιολογημένη διάταξη του απέχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά του προσώπου αυτού, αν, δε, το πρόσωπο αυτό έχει ήδη τελέσει κάποιο από τα διωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 έως 3, το δικαστήριο επιβάλλει σε αυτόν ποινή ελαττωμένη κατά το άρθρο 83. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δικαστήριο, εκτιμώντας όλες τις περιστάσεις και ιδίως την έκταση της συμμετοχής του υπαιτίου στην εγκληματική πράξη και το βαθμό της συμβολής του στην αποκάλυψη ή τιμωρία της, μπορεί να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής για τρία έως δέκα έτη, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των άρθρων 99 έως 104 ΠΚ.

13. Για τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος άρθρου, η έρευνα και οι διενεργούμενες ανακριτικές πράξεις μπορούν να συμπεριλαμβάνουν και όλες τις ενέργειες του άρθρου 253 Α ΚΠΔ υπό τις αναφερόμενες εκεί προϋποθέσεις, κατά δε την ποινική διαδικασία για τα εγκλήματα αυτά μπορεί να λαμβάνονται μέτρα προστασίας μαρτύρων κατ' άρθρο 9 Ν.2928/2001».

5.2 Αιτιολογική έκθεση

Στο άρθρο 128 Θ Ν.2725/1999 ο νομοθέτης τυποποιεί σε ποινικό αδίκημα πράξεις που αποτελούν ή συνεπάγονται την προσβολή του έννομου αγαθού «γνησιότητας του αποτελέσματος των αθλητικών αγώνων», συνεκτιμουμένης και της ανάγκης προστασίας του έννομου αγαθού της μορφικής και λειτουργικής ακεραιότητας του ανθρωπίνου σώματος, το οποίο όμως προστατεύεται ήδη επαρκώς με τις διατάξεις του ΠΚ περί σωματικών βλαβών αλλά και με αυτές περί διακίνησης ναρκωτικών.

Στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 128 Θ Ν.2725/1999 τυποποιούνται τα βασικά εγκλήματα ντόπινγκ της χορήγησης απαγορευμένων ουσιών (παρ. 1) και της χρήσης τους από τον αθλητή (παρ.2), τα οποία τιμωρούνται ως πλημμελήματα.

Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 καθώς και στην παράγραφο 3 τυποποιούνται δύο διακεκριμένες μορφές του βασικού εγκλήματος της παραγράφου 1, εφ' όσον η χορήγηση ουσιών ντόπινγκ γίνεται κατ' επάγγελμα και με σκοπό το περιουσιακό

όφελος ή αν γίνεται σε ανήλικους αθλητές, οπότε ορθά μετατρέπονται τα παραπάνω εγκλήματα σε κακούργημα.

Στην παράγραφο 4 τυποποιείται περαιτέρω το έγκλημα της κατασκευής, διακίνησης, εμπορίας κλπ ουσιών ντόπινγκ, το οποίο, εφ' όσον τελείται εντός αθλητικών εγκαταστάσεων ή με σκοπό τη χορήγηση των ουσιών σε ανήλικους αθλητές, τιμωρείται και πάλι ως κακούργημα, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών.

Τέλος, στην παράγραφο 6 τυποποιείται το έγκλημα της παρακώλυσης ελέγχου ντόπινγκ, το οποίο όταν διαπράττεται από άτομο εντεταλμένο για τους ελέγχους (δειγματολήπτης, μέλος προσωπικού του εργαστηρίου, μέλος του προσωπικού του ΕΣΚΑΝ) τιμωρείται σε βαθμό κακούργημα με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών.

Παρά το παραπάνω επαρκές πλέγμα ποινικών κυρώσεων για την καταπολέμηση του ντόπινγκ, έχει παρατηρηθεί στην πράξη σημαντική δυσκολία στον εντοπισμό και την προανακριτική αντιμετώπιση τέτοιων εγκλημάτων, ιδίως μάλιστα όταν αυτά τελούνται με τρόπο συστηματικό και «επαγγελματικό» από συγκροτημένες προς τούτο ομάδες περισσότερων προσώπων. Για τον λόγο αυτό παρίσταται αναγκαία η ενίσχυση της νομικής μας άμυνας κατά του συγκεκριμένου εγκλήματος όχι τόσο από πλευράς ουσιαστικού αλλά κυρίως από πλευράς δικονομικού δικαίου, ώστε να καθίσταται ευχερέστερη για τις αρχές η δίωξή του. Τούτο επιτυγχάνεται με την τυποποίηση ενός ξεχωριστού εγκλήματος, αυτού της συγκρότησης εγκληματικής οργάνωσης για την τέλεση των κακούργημάτων του άρθρου 128 Θ και την εφαρμογή σ' αυτά των δικονομικών διατάξεων που διευκολύνουν την ποινική αντιμετώπιση των εγκληματικών οργανώσεων κατά την έννοια των άρθρων 187 και 187Α ΠΚ. Η επίτευξη αυτού του στόχου επιδιώκεται με την προσθήκη στο άρθρο 128 Θ των παραγράφων 11, 12, 13 με τις οποίες τυποποιείται το παραπάνω έγκλημα και ορίζονται οι πρόσθετες δικονομικές ευχέρειες αντιμετώπισής του.

5.3 Άρθρο 2: Ποινική αντιμετώπιση προσυεννοημένων αγώνων

Στο άρθρο 132 Ν. 2725/1999 όπως αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 78 παρ. 6 Ν. 3057/2002 προστίθενται παράγραφοι 6,7 και 8 ως εξής:

«6. Εάν το αποτέλεσμα αγώνα που αλλοιώνεται κατόπιν προσυεννοήσεως, είτε με τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 έως 3 είτε με άλλο τρόπο, περιλαμβάνεται εν γνώσει του υπαιτίου σε στοιχηματικές διοργανώσεις του εσωτερικού ή εξωτερικού, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών.

7. Αν κάποιος από τους υπαίτιους των πράξεων των παραγράφων 1 έως 3 και 6 καταστήσει δυνατή με αναγγελία στην αρχή την πρόληψη της διάπραξης ενός από τα

σχεδιαζόμενα εγκλήματα ή με τον ίδιο τρόπο συμβάλλει ουσιωδώς στην τιμωρία του, απαλλάσσεται από την ποινή για τις πράξεις αυτές. Αν δεν έχει ακόμη ασκηθεί ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με αιτιολογημένη διάταξή του απέχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά του προσώπου αυτού, αν, δε, το πρόσωπο αυτό έχει ήδη τελέσει κάποιο από τα διωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 έως 3 και 6, το δικαστήριο επιβάλλει σε αυτόν ποινή ελαττωμένη κατά το άρθρο 83. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δικαστήριο, εκτιμώντας όλες τις περιστάσεις και ιδίως την έκταση της συμμετοχής του υπαιτίου στην εγκληματική πράξη και το βαθμό της συμβολής του στην αποκάλυψη ή τιμωρία της, μπορεί να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής για τρία έως δέκα έτη, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των άρθρων 99 έως 104 ΠΚ.

8. Για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 έως 3 και 6, η έρευνα και οι διενεργούμενες ανακριτικές πράξεις μπορούν να συμπεριλαμβάνουν και όλες τις ενέργειες του άρθρου 253 Α ΚΠΔ υπό τις αναφερόμενες εκεί προϋποθέσεις, κατά δε την ποινική διαδικασία για τα εγκλήματα αυτά μπορεί να λαμβάνονται μέτρα προστασίας μαρτύρων κατ'άρθρο 9 Ν.2928/2001».

5.4 Αιτιολογική έκθεση

Τα εγκλήματα της δωροδοκίας – δωροληψίας για αλλοίωση αποτελέσματος αγώνα αποτελούν σοβαρότατα αθλητικά αδικήματα, που χρονολογούνται σχεδόν ταυτόχρονα με την εμφάνιση του οργανωμένου αθλητισμού. Τα εγκλήματα αυτά τυποποιούνται στο άρθρο 132 Ν.2725/1999 και με την τυποποίησή τους ο νομοθέτης επιχειρεί να προστατεύσει το έννομο αγαθό της γνησιότητας του αποτελέσματος των αθλητικών αγώνων, όπως ακριβώς πράττει και με την ποινική αντιμετώπιση του ντόπινγκ.

Με την προϊούσα ανάπτυξη του στοιχηματισμού σε αποτελέσματα αθλητικών αγώνων, ο σκοπός της αλλοίωσης του αποτελέσματος ενός αγώνα μπορεί να αποκτά πλέον κυρίως οικονομικό χαρακτήρα.

Έτσι, ενώ παλαιότερα μια δωροδοκία αθλητή, διαιτητή κλπ είχε κατά κανόνα αθλητικά κίνητρα, ανεξαρτήτως και των τυχόν οικονομικών επιπτώσεών της, σήμερα αποκτά οικονομική αποκλειστικά σημασία, αφού κατά κανόνα επιχειρείται με σκοπό τη διαμόρφωση τέτοιων αποτελεσμάτων που θα συνεπάγονται μεγάλα κέρδη από τον στοιχηματισμό αγώνων.

Για τον λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμη η αναγωγή σε ιδιαίτερο έγκλημα, και μάλιστα κακούργημα, η κατόπιν προσυεννοήσεως αλλοίωση αποτελέσματος αγώνα που περιλαμβάνεται σε στοιχηματικές διοργανώσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Περαιτέρω, τόσο για το έγκλημα αυτό όσο και για τα εγκλήματα που τυποποιούνται στις παραγράφους 1-3 του άρθρου 132 κρίνεται απαραίτητη η ενδυνάμωση της ποινικής τους αντιμετώπισης με δικονομικές διατάξεις που διευκολύνουν την διερεύνηση τέτοιων υποθέσεων, όπως γίνεται για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος κατ' άρθρο 187Α ΠΚ.

5.5 Ποινικές διατάξεις

(Προστέθηκε με το άρθρο 60 Ν.3057/2002 και αντικαταστάθηκε ως κατωτέρω με το άρθρο 18 παρ.4 Ν. 3708/2008)

1. Όποιος χορηγεί σε αθλητή φυσική ή χημική ουσία ή βιολογικό ή βιοτεχνολογικό υλικό ή εφαρμόζει σε αυτόν μέθοδο που απαγορεύονται από την κοινή απόφαση του άρθρου 128Γ' του παρόντος, με σκοπό τη βελτίωση της αγωνιστικής του διάθεσης, ικανότητας και απόδοσής του, κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων ή εν όψει της συμμετοχής του σε αυτούς, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με άλλη διάταξη. Η επιβολή μόνο της χρηματικής ποινής με την παραδοχή ελαφρυντικών περιστάσεων αποκλείεται. Σε αυτόν που καταδικάστηκε επιβάλλεται και η απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος σχετικού με τον αθλητισμό. Επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών, εάν ο υπαίτιος διαπράττει τις ανωτέρω πράξεις είτε κατ' επάγγελμα είτε με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με άλλη διάταξη.

2. Αθλητής που χρησιμοποιεί φυσική ή χημική ουσία ή βιολογικό ή βιοτεχνολογικό υλικό ή επιτρέπει την εφαρμογή σε αυτόν μεθόδου που απαγορεύονται από την κοινή απόφαση του άρθρου 128Γ' του παρόντος, με σκοπό τη βελτίωση της αγωνιστικής του διάθεσης, ικανότητας και απόδοσής του, κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων ή εν όψει της συμμετοχής του σε αυτούς, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με άλλη διάταξη. Η κατοχή από αθλητή ουσίας ή υλικού του προηγούμενου εδαφίου που δεν έχει καταχωρηθεί νομίμως στο δελτίο υγείας του τιμωρείται με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με άλλη διάταξη.

3. Στην περίπτωση της παραγράφου 1, όταν ο αθλητής είναι ανήλικος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και ισόβια στέρηση της άδειας άσκησης σχετικού με τον αθλητισμό επαγγέλματος, ανεξάρτητα από το μέγεθος της ποινής που επιβλήθηκε.

4. Όποιος κατασκευάζει, εκχυλίζει, παρασκευάζει, αποθηκεύει, διακινεί, εμπορεύεται, προμηθεύεται ή παρέχει οικονομικά μέσα με οποιονδήποτε τρόπο για την προμήθεια των ουσιών και μεθόδων της παραγράφου 1 με σκοπό τη βελτίωση της αγωνιστικής διάθεσης, ικανότητας και απόδοσης αθλητών, κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων ή εν όψει της συμμετοχής τους σε αυτούς, τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με άλλη διάταξη. Αν ο δράστης τελεί τις πράξεις αυτές μέσα σε αθλητικές εγκαταστάσεις ή με σκοπό να χορηγηθούν οι ουσίες ή να εφαρμοστούν μέθοδοι σε ανήλικους αθλητές, επιβάλλονται οι ποινές της παραγράφου 3 του παρόντος.

5. Εκτός από τις πιο πάνω ποινές διατάσσεται η δήμευση και καταστροφή των απαγορευμένων ουσιών, καθώς και των αντικειμένων ή εγγράφων που χρησίμευσαν ή διευκόλυναν τη διάπραξη της παράβασης. Επίσης, διατάσσεται η σφράγιση του συνόλου των εγκαταστάσεων της επιχείρησης που χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη της παράβασης, εφόσον ανήκει στο πρόσωπο που καταδικάστηκε και η καταδικαστική απόφαση δημοσιεύεται στον Τύπο.

6. Όποιος παρακωλύει τους αρμόδιους για έλεγχο ντόπινγκ φορείς στην άσκηση του καθήκοντός τους τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με άλλη διάταξη. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος πριν, κατά ή μετά από διενέργεια νόμιμου ελέγχου ντόπινγκ καταστρέφει, αλλοιώνει ή καθιστά ανέφικτη τη χρήση των δειγμάτων ή πλαστογραφεί, νοθεύει ή αλλοιώνει την καταγραφή του αποτελέσματος του ελέγχου με οποιονδήποτε τρόπο. Σε περίπτωση που τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου διαπράττει με πρόθεση δειγματολήπτης ντόπινγκ κατά την έννοια του παρόντος νόμου, μέλος του προσωπικού του ΕΣΚΑΝ, μέλος του προσωπικού του εργαστηρίου ελέγχου ντόπινγκ του ΟΑΚΑ ή άλλου εργαστηρίου της Ελλάδος που τυχόν θα ιδρυθεί και θα αναγνωριστεί από τον ΠΟΑ. ως εργαστήριο ελέγχου ντόπινγκ, αυτός τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών.

7. Τα κακουργήματα του παρόντος άρθρου δικάζονται από το Τριμελές Εφετείο του τόπου τέλεσής τους.

8. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και όταν οι προβλεπόμενες σε αυτό αξιόποινες πράξεις τελέσθηκαν στην αλλοδαπή από ημεδαπό, ακόμα και αν αυτές δεν είναι αξιόποινες κατά τους νόμους της χώρας, στην οποία τελέσθηκαν.

9. Το ΕΣΚΑΝ δικαιούται να παρίσταται σε δίκες για τα αδικήματα του παρόντος άρθρου και του άρθρου 128ΙΔ' του παρόντος νόμου ως πολιτικώς ενάγων για την υποστήριξη της κατηγορίας.

10. Απαγορεύεται η μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής στις περιπτώσεις των αδικημάτων του παρόντος άρθρου πλην των αδικημάτων της παραγράφου 2 του παρόντος.

«**11.** Όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται ως μέλος σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα από τρία ή περισσότερα άτομα (οργάνωση) και επιδιώκει ή επιτυγχάνει την διάπραξη των κακουργημάτων του παρόντος άρθρου τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών. Η ιδιότητα του γιατρού, προπονητή ή φυσιοθεραπευτή αποτελεί ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση.

12. Αν κάποιος από τους υπαιτίους των πράξεων του παρόντος άρθρου καταστήσει δυνατή με αναγγελία στην αρχή την πρόληψη της διάπραξης ενός από τα σχεδιαζόμενα εγκλήματα ή με τον ίδιο τρόπο συμβάλλει ουσιωδώς στην τιμωρία του, απαλλάσσεται από την ποινή για τις πράξεις αυτές. Αν δεν έχει ακόμη ασκηθεί ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με αιτιολογημένη διάταξή του απέχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά του προσώπου αυτού, αν, δε, το πρόσωπο αυτό έχει ήδη τελέσει κάποιο από τα διωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 έως 3, το δικαστήριο επιβάλλει σε αυτόν ποινή ελαττωμένη κατά το άρθρο 83. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δικαστήριο, εκτιμώντας όλες τις περιστάσεις και ιδίως την έκταση της συμμετοχής του υπαιτίου στην εγκληματική πράξη και το βαθμό της συμβολής του στην αποκάλυψη ή τιμωρία της, μπορεί να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής για τρία έως δέκα έτη, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των άρθρων 99 έως 104 ΠΚ.

13. Για τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος άρθρου, η έρευνα και οι διενεργούμενες ανακριτικές πράξεις μπορούν να συμπεριλαμβάνουν και όλες τις ενέργειες του άρθρου 253 Α ΚΠΔ υπό τις αναφερόμενες εκεί προϋποθέσεις, κατά δε την ποινική διαδικασία για τα εγκλήματα αυτά μπορεί να λαμβάνονται μέτρα προστασίας μαρτύρων κατ' άρθρο 9 Ν.2928/2001».

5.6 Άρθρο 132: Δωροδοκία - Δωροληψία για αλλοίωση αποτελέσματος αγώνα

1. Όποιος απαιτεί ή δέχεται δώρα ή άλλα ωφελήματα ή οποιαδήποτε άλλη παροχή ή υπόσχεση αυτών, με σκοπό να αλλοιωθεί υπέρ ή κατά αθλητικού σωματείου, Α.Α.Ε. ή Γ.Α.Α. το αποτέλεσμα αγώνα, οποιουδήποτε ομαδικού ή ατομικού αθλήματος που διεξάγεται ή πρόκειται να διεξαχθεί, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων ευρώ (3.000€).

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος κατά την παρ. 1 προσφέρει, δίνει ή υπόσχεται σε αθλητή, διαιτητή ή διοικητικό παράγοντα ή άλλο πρόσωπο που συνδέεται με

οποιονδήποτε τρόπο με τον αθλητή, το διαιτητή, το σωματείο, την Α.Α.Ε. ή το Τ.Α.Α., δώρο, ωφελήματα ή άλλες οποιεσδήποτε παροχές.

3. Εάν από την αξιόποινη πράξη των προηγούμενων παραγράφων επήλθε πράγματι το αποτέλεσμα που επεδίωκε ο υπαίτιος, αυτός τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδων ευρώ (6.000€)

4. Εκτός από τις παραπάνω ποινές, στα πρόσωπα που υποπίπτουν στα αδικήματα των παραγράφων 1 έως 3 του παρόντος επιβάλλεται και πειθαρχική ποινή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 130, για παράβαση του φιλάθλου πνεύματος.

5. Εφόσον οι διωκόμενοι για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου είναι αθλητές, προπονητές, γυμναστές, διοικητικοί παράγοντες ή μέλη αθλητικού σωματείου, Τ.Α.Α. ή Α.Α.Ε., επιβάλλεται από το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας ή του οικείου επαγγελματικού συνδέσμου στην ομάδα του σωματείου, Τ.Α.Α. ή Α.Α.Ε. που ανήκουν τα ανωτέρω πρόσωπα, πειθαρχική ποινή είτε της αφαίρεσης βαθμών από το βαθμολογικό πίνακα του διεξαγόμενου πρωταθλήματος ή του προσεχούς πρωταθλήματος στο οποίο θα συμμετάσχουν, είτε του υποβιβασμού αυτών στην αμέσως κατώτερη κατηγορία. Η κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων πειθαρχική διαδικασία, δίωξη και επιβολή των ποινών είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική δίκη στην οποία παραπέμπονται τα υπαίτια πρόσωπα για την εκτέλεση των ως άνω αδικημάτων. (Προστέθηκε ως άνω με το άρθρο 78 παρ. 6 Ν. 3057/2002)

«6. Εάν το αποτέλεσμα αγώνα που αλλοιώνεται κατόπιν προσυνηνοήσεως, είτε με τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 έως 3 είτε με άλλο τρόπο, περιλαμβάνεται εν γνώσει του υπαιτίου σε στοιχηματικές διοργανώσεις του εσωτερικού ή εξωτερικού, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών.

7. Αν κάποιος από τους υπαίτιους των πράξεων των παραγράφων 1 έως 3 και 6 καταστήσει δυνατή με αναγγελία στην αρχή την πρόληψη της διάπραξης ενός από τα σχεδιαζόμενα εγκλήματα ή με τον ίδιο τρόπο συμβάλλει ουσιωδώς στην τιμωρία του, απαλλάσσεται από την ποινή για τις πράξεις αυτές. Αν δεν έχει ακόμη ασκηθεί ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με αιτιολογημένη διάταξή του απέχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά του προσώπου αυτού, αν, δε, το πρόσωπο αυτό έχει ήδη τελέσει κάποιο από τα διωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 έως 3 και 6, το δικαστήριο επιβάλλει σε αυτόν ποινή ελαττωμένη κατά το άρθρο 83. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δικαστήριο, εκτιμώντας όλες τις περιστάσεις και ιδίως την έκταση της συμμετοχής του υπαιτίου στην εγκληματική πράξη και το βαθμό της συμβολής του στην αποκάλυψη ή

τιμωρία της, μπορεί να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής για τρία έως δέκα έτη, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των άρθρων 99 έως 104 ΠΚ.

8. Για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 έως 3 και 6, η έρευνα και οι διενεργούμενες ανακριτικές πράξεις μπορούν να συμπεριλαμβάνουν και όλες τις ενέργειες του άρθρου 253 Α ΚΠΔ υπό τις αναφερόμενες εκεί προϋποθέσεις, κατά δε την ποινική διαδικασία για τα εγκλήματα αυτά μπορεί να λαμβάνονται μέτρα προστασίας μαρτύρων κατ' άρθρο 9 Ν.2928/2001».

6. Στημένα παιχνίδια

Σύμφωνα με το φάκελο του επικεφαλής της πειθαρχικής επιτροπής της UEFA Πέτερ Λιμάχερ, μέσα στο 2009 «στήθηκαν» τουλάχιστον 15 παιχνίδια στη β' εθνική. Το πραγματικά εντυπωσιακό είναι ότι στο άκουσμα της είδησης κανένας δεν έδειξε να πέφτει από τα σύννεφα

6.1 «Ε-ε-ε, ο-ο-ο διπλό το ημίχρονο άσσος τελικό»

Φώναζαν οι οπαδοί του Γ.Σ. Πανιώνιος στο ματς με την Δυναμό Τιφλίδας το καλοκαίρι του 2004. (Το σκορ στο συγκεκριμένο παιχνίδι ήταν 0-1 στο ημίχρονο κι έληξε 5-2). Και τον Δεκέμβρη της ίδιας χρονιάς, η πειθαρχική επιτροπή της ΟΥΕΦΑ θέτει τα πρώτα ερωτηματικά για την αξιοπιστία των ελληνικών ομάδων.

Το καλοκαίρι του 2005, ο προπονητής του Αιγάλεω μαζί με τα 3/5 των βασικών παικτών της ομάδας παρακολουθούσαν από την εξέδρα τον αγώνα ΟΥΕΦΑ Αιγάλεω - Ζαλγκίρις Βίλνιους (τελικό σκορ 1-3). Στην νορβηγική εφημερίδα «Nettavisen» το 2006, πριν από το παιχνίδι της Εθνικής Ελλάδος με την εθνική Νορβηγίας, δημοσιεύθηκαν δηλώσεις των σκανδιναβών παικτών που πέρασαν από το ελληνικό πρωτάθλημα και περιγράφουν σκηνές απείρου κάλλους με ανακοινώσεις προέδρων για το τελικό σκορ του αγώνα, με διαδικασίες πλειστηριασμών μεταξύ των αντιπάλων ομάδων κλπ.

Τον Μάιο του 2009, ο ποδοσφαιριστής της Καλλιθέας Λουκάς Καραδήμος είχε δηλώσει μετά τον αγώνα με τον Αγροτικό Αστέρα: «η Β κατηγορία είναι ότι πιο βρώμικο υπάρχει όχι μόνο στην Ευρώπη, αλλά και στο παγκόσμιο ποδόσφαιρο. Όλοι ξέρουν τι γίνεται, αλλά κανείς δεν έχει το θάρρος να μιλήσει και την πληρώνουν οι ομάδες και οι παίκτες».

Τον Σεπτέμβριο του 2009, ο Πίτερ Λιμάχερ υπεύθυνος της πειθαρχικής επιτροπής της ΟΥΕΦΑ, ευθέως καταγγέλλει στημένα παιχνίδια της ελληνικής ποδοσφαιρικής (και εικονικής) πραγματικότητας παραδίδοντας τον σχετικό φάκελο στον Σοφοκλή Πιλαβιο, πρόεδρο της ΕΠΟ.

Τον Δεκέμβριο του 2009 ο πρόεδρος της ΠΑΕ Πανσερραϊκός Πέτρος Θεοδωρίδης αναφέρει μεταξύ άλλων: «Κάποιοι παίζουν στην πλάτη μας και οικονομάνε. Το λιγότερο είναι ένα στημένο παιχνίδι την εβδομάδα. Όταν γίνονται φραγές σε παιχνίδια η Πολιτεία είναι αμέτοχη. Τόσο δύσκολο είναι να επέμβει ο εισαγγελέας;»

Προς το τέλος του 2010 διέρρευσε από την πειθαρχική επιτροπή της ΟΥΕΦΑ κατάλογος 27 ύποπτων αγώνων στις Ελληνικές διοργανώσεις, ταραάζοντας τα νερά της εφησυχασμένης ποδοσφαιρικής κοινωνίας.

Στις 22 Φεβρουαρίου 2011, τέσσερα στελέχη της UEFA κατέθεσαν με άκρα μυστικότητα στην εισαγγελέα πρωτοδικών Αθηνών κ. Πόπη Παπανδρέου, για τους στημένους αγώνες στο ελληνικό ποδόσφαιρο. Η εισαγγελέας ερευνά το θέμα, με άνοιγμα λογαριασμών τουλάχιστον 20 παραγόντων ομάδων, σύμφωνα με την λίστα που έδωσε στη δημοσιότητα η πειθαρχική επιτροπή της ΟΥΕΦΑ (Σωτηρακόπουλος, 2011).

Λίγες μέρες αργότερα, σε τηλεοπτικό σταθμό ο πρώην διαιτητής κ. Βοργιάς κατήγγειλε τον αγώνα Μακάμπι - Ολυμπιακός το καλοκαίρι του 2010.

Και ο νυν πρόεδρος του Ολυμπιακού Βόλου Αχιλλέας Μπέος, όταν ρωτήθηκε για τον Πίτερ Λιμάχερ που έστειλε στην ΕΠΟ τους φακέλους για τα ύποπτα παιχνίδια, σχολίασε: «Κατ' αρχάς να μας πει ο κ. Λιμάχερ το επάγγελμά του. Τι δουλειά κάνει. Το δίπλωμά του. Θεωρώ ότι είναι από τα καινούργια φυντάνια που μας έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια. Τα λεγόμενα golden boys, που κάθονται στα μεγάλα γραφεία της ΟΥΕΦΑ, παίρνουν παχυλούς μισθούς και πρέπει να κάνουν κάτι για δικαιολογήσουν την παρουσία τους. Δεν έχει απολύτως τίποτα στα χέρια του. Καμία απόδειξη για στημένα παιχνίδια. Το θεωρώ αστείο το όλο θέμα. Μιλάει για κίτρινα και κόκκινα σημεία. Και εγώ θα το πάω στο τραγούδι της συγχωρεμένης της Μοσχολιού, που έλεγε "άσπρα, κόκκινα, κίτρινα, μπλε, караβάκια στο Αιγαίο". Μαζί με τα караβάκια του Αιγαίου και του Μπέου όμως, ταξιδεύουν πολλοί παίκτες – παράγοντες – γραφεία παράνομου στοιχηματισμού – οπαδοί – τράπεζες και παρατράπεζες σε όλο τον κόσμο.

Το ματς Πανιωνίου-Ντιναμό Τιφλίδας αποτέλεσε το πιο φανταχτερό παράδειγμα «ύποπτου» αγώνα, σε σημείο που έγινε αφορμή ώστε η UEFA να δημιουργήσει το Betting Fraud Detection System (BFDS), κοινώς το Σύστημα Ανίχνευσης Στοιχηματικής Απάτης. Πρόκειται για ένα «σαρωτή» της αγοράς στοιχήματος ο οποίος συνδυάζει στοιχεία και «χτυπάει συναγερμό» όταν ένα ή περισσότερα πονταρίσματα σε κάποιον αγώνα κριθούν εξεζητημένα ή κόντρα στη λογική.

Στο σύστημα συμμετέχουν όλες οι μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες, ενώ πρόσφατα προσχώρησαν και τρεις μεγάλοι μπουκ της Ασίας, στην οποία γίνεται πλέον το «χοντρό» παιχνίδι. Αρκεί να σημειωθεί ότι πέρσι σε μία μόνο κινεζική εταιρεία παίχτηκαν στοιχήματα ύψους 48 εκατ. ευρώ, τα οποία αφορούσαν τη διακύμανση του σκορ και άλλες ειδικές κατηγορίες στον ημιτελικό του Champions League μεταξύ Λίβερπουλ και Τσέλσι (4-4). Το γεγονός ανάγκασε τους παροικούντες τη Νιόν να θέσουν το ματς σε καθεστώς διερεύνησης,

η οποία, σύμφωνα με τον επίτροπο για την καταπολέμηση της διαφθοράς της UEFA Καρλ Ντοντ, «ίσως ξεσκεπάσει το μεγαλύτερο σκάνδαλο στην ιστορία του ποδοσφαίρου».

Ανοιξιάτικο απόγευμα Πέμπτης το έτος 1997 , σε ένα ισόγειο στην Ηλιούπολη. Δύο άντρες στέκονται με προσμονή πάνω από το φαξ. Ο ένας θεωρείται ήδη «γκουρού του στοιχήματος» σε μια εποχή που -για τους περισσότερους- το ποντάρισμα στην Ελλάδα αφορά αποκλειστικά ρουλέτες και άλογα. Ο άλλος, άβγαλτος δημοσιογράφος, βρίσκεται εκεί για να μυηθεί στη μεθοδολογία του παράνομου ποδοσφαιρικού τζόγου. Αφορμή για την έρευνά του ήταν η εντυπωσιακή αστυνομική επιχείρηση λίγες μέρες νωρίτερα σε ύποπτα στέκια, από την Καλλιθέα μέχρι το Χολαργό και από την Ομόνοια έως τα Βριλήσσια, η οποία είχε επισφραγιστεί με 28 συλλήψεις μπουκ και παικτών που πιάστηκαν με τα λεφτά στα χέρια να παρακολουθούν μέσω δορυφόρων αγώνες στην Ευρώπη και στη Λατινική Αμερική. Αν και αρχικά ο αρχισυντάκτης του -πασίγνωστος σήμερα για τις τηλεοπτικές του εκπομπές- είχε αμφισβητήσει με σνομπισμό την αξία ενός τέτοιου ρεπορτάζ, η απόφαση του νεαρού να ξεψαχνίσει το θέμα βρισκόταν ήδη σε τροχιά δικαίωσης.

Από τον κύλινδρο του φαξ άρχισε να «ξεφυτρώνει» μια λίστα κυπριακής εταιρείας με αποδόσεις αγώνων της Α΄ Εθνικής. Ήταν το ντοκουμέντο που έψαχνε. Με παρόμοια φωτοτυπημένα μπιλιέτα, οι αυτόφωτοι μπουκ της εποχής τριγύριζαν σε καφενέδες και πρακτορεία του ΟΠΑΠ ψάχνοντας για πελατεία που ήθελε να τζογάρει σε κάτι πιο αβανταδόρικο από το «βραδυκίνητο» ΠΡΟ-ΠΟ. Ο «γκουρού» πήρε στα χέρια του το χαρτί και το μάτι του έπεσε κατευθείαν σε ένα ματς ξεκάθαρου φαβορί. «Την Τρίτη έδιναν το διπλό στο 18 και τώρα στο 12. Κάποιος "φορτώνει" πακέτο στους φιλοξενούμενους» αποφάνθηκε κοιτώντας με νόημα το νεαρό, που προσπαθούσε να αποκωδικοποιήσει τη συζήτηση. Χρειάστηκε να περιμένει μέχρι την Κυριακή. Το τελικό 0-2 του επίμαχου αγώνα έριξε τους γηπεδούχους σε βαθιά κρίση και τον ίδιο σε περισυλλογή.

Το κουβάρι των σκέψεων ξεδιάλυσε ένα τηλεφώνημα το πρωί της επομένης. «Είδες, μικρέ, που είχα δίκιο;» ήταν η ενθουσιώδης ερώτηση που αντικατέστησε την «καλημέρα». Η σιωπή στην άλλη άκρη της γραμμής έκανε τον «γκουρού» να αμφιβάλλει για την οξυδέρκεια του συνομιλητή του. «Μα Jesus, δεν κατάλαβες τίποτα; Σ΄ το είπα καθαρά: κάποιος φόρτωνε στο διπλό. Τι άλλο ήθελες για να το "πιάσεις"; Φίλε μου, το παράνομο bet στην Ελλάδα είναι καινούριο φρούτο μόνο για τους μπάτσους και για κάτι τύπους σαν κι εσένα, που έχετε μαύρα μεσάνυχτα. Το μεγάλο κόλπο πλέον είναι τα στημένα...».

6.2 Τιφλ...είδα φως και μπάκα

Από τότε μέχρι σήμερα αόριστες καταγγελίες για «μιλημένα» ματς στην Ελλάδα είδαν πολλές φορές το φως της δημοσιότητας, δίχως ποτέ να αποδειχτεί κάτι. Ανέκαθεν οι αδαείς πίστευαν ότι το στήσιμο ενός ποδοσφαιρικού αγώνα είχε να κάνει με τη νίκη και τους τρεις βαθμούς. Το στοίχημα, ωστόσο - νόμιμο και παράνομο -, άλλαξε τους κανόνες του παιχνιδιού, ακόμα και την τεχνική με την οποία μπορεί κανείς να κλέψει τους μπουκ. Παλιότερα, για να «χτυπήσεις» καλή απόδοση, έπρεπε να φιξάρεις το ματς υπέρ του αυτσάιντερ. Σήμερα μια σειρά από εξειδικευμένους στοιχηματισμούς, όπως το «ημίχρονο-τελικό», ο «πρώτος παίκτης που θα σκοράρει» και το «ακριβές σκορ», δίνουν τη δυνατότητα στα κυκλώματα να «πειράζουν» τη ροή ενός αγώνα χωρίς να είναι απαραίτητη η αλλοίωση του «αναμενόμενου» αποτελέσματος.

Όλα αυτά, βεβαίως, ούτε περνούσαν από το μυαλό της φίλαθλης κοινής γνώμης την άνοιξη του 2002, όταν μέσω των ηχογραφημένων ντοκουμέντων που παρουσίασε στις εκπομπές του ο Μάκης Τριανταφυλλόπουλος προέκυψαν στοιχεία για τη σύσταση κυκλώματος, της περίφημης «παράγκας», η οποία έστηνε αγώνες προς όφελος συγκεκριμένων ομάδων. Η άσκηση ποινικής δίωξης κατά παντός υπευθύνου από τον εισαγγελέα Ασπρογέρακα και η ανακριτική έρευνα που ακολούθησε δεν κατέληξαν πουθενά. Ωσπου, δύο χρόνια αργότερα, ένας αγώνας με ελληνικό «χρώμα» για το Κύπελλο UEFA έγινε αφετηρία μιας δαιδαλώδους έρευνας εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας, που έμελλε να βάλει στο μάτι του κυκλώνα την Ελλάδα, έστω κι αν κάποιοι μέχρι και σήμερα υποκρίνονται ότι... ψιχαλίζει.

Ήταν παραμονές Δεκεμβρίου του 2004 όταν στη Νιόν ήχησε συναγερμός. Εκπρόσωπος της εταιρείας στοιχηματισμού Coral ενημέρωσε ότι σε κατάσταση του Λονδίνου άγνωστος επιχειρήσε να ποντάρει 1.000 λίρες στο «διπλό ημίχρονο-άσο τελικό» του αγώνα Πανιονίου-Ντιναμό Τιφλίδας με απόδοση 28-1. Η πιάτσα βούιξε τόσο, ώστε ανήμερα του «ύποπτου» αγώνα (1/12) η Ladbrokes απέσυρε το σχετικό στοίχημα έξι ώρες πριν από τη σέντρα. Η διακύμανση από το 0-1 του ημιχρόνου μέχρι το εμφαντικό 5-2 επιβεβαίωσε μεν τους φόβους, δεν αρκούσε όμως για να καταδείξει τους «ενόχους» μιας ιστορίας που στοίχισε στους μπουκ του πλανήτη περισσότερα από 25 εκατ. Λίρες! Ένας εξ αυτών, ζητώντας να παραμείνει ανώνυμος, δήλωσε στην Daily Mail: «Αν δείτε με προσοχή το βίντεο του αγώνα, θα παρατηρήσετε ότι την ώρα που η Ντιναμό προηγήθηκε ξανά με 1-2 στο δεύτερο ημίχρονο, ορισμένοι παίκτες της κοιτάζονται αμήχανα μεταξύ τους. Σαν κάτι να πήγε... στραβά!». Όπως είναι φυσικό, μια σειρά από θεωρίες συνωμοσίας έκαναν την τρίχα

τριχιά. Σύμφωνα με το μύθο, μια γεωργιανή ιστοσελίδα είχε προβλέψει τις λεπτομέρειες του ματς τρεις μέρες πριν από τη διεξαγωγή του.

Τα αγγλικά ταμπλόιντ έκαναν λόγο για εμπλοκή της ρωσικής μαφίας, όμως πριν προλάβει να εμπλακεί και η... Αλ Κάιντα, κλιμάκιο της UEFA κατέφθασε στην Αθήνα, αφήνοντας συμβολικά να εννοηθεί η βεβαιότητα -και- περί ελληνικού «δακτύλου». Ο αδιάφθορος επιθεωρητής Γκέρχαρντ Καπλ μαζί με τον αντιπρόεδρο της πειθαρχικής επιτροπής Ζακ Αντένεν έδωσαν μυστικό ραντεβού σε έξι ξένους παίκτες του Πανιωνίου (Μπρέσκα, Σμίλιανιτς, Ζίμονιτς, Μέσαρος, Βλτσεκ και Ντρόμπνι), στην τετράδα των διαιτητών του αγώνα και στον πρώην πρόεδρο της ομάδας Τάσο Ερμείδη. Η «ιερά εξέταση» που έγινε σε σουίτα του ξενοδοχείου Sofitel δεν έβγαλε λαβράκι, έστω κι αν ο τρόπος με τον οποίο διεξήχθη ήταν ενδεικτικός του βάθους στο οποίο είχε φτάσει η έρευνα. Ειδικά οι ερωτήσεις προς τους παίκτες σχετικά με πασίγνωστο Έλληνα μάνατζερ και ένα διαιτητή - «μάλαμα», άσχετους με τον υπό διερεύνηση αγώνα, δημιούργησαν την αίσθηση ότι για τους μετέχοντες στο κλιμάκιο το Πανιώνιος-Ντιναμό ήταν απλώς η αφορμή για να έρθουν με άγριες διαθέσεις στα μέρη μας. Πάλι όμως κανένα αφτί δεν ίδρωσε.

6.3 Οι Γερμανοί ξανάρχονται

Αίφνης λειτούργησε η θεωρία του χάους. Το Γενάρη του 2005 ο Γερμανός διαιτητής Ρόμπερτ Χόιτσερ συνελήφθη στο Βερολίνο με την κατηγορία της συμμετοχής σε κύκλωμα που έστηνε αγώνες τόσο στην Μπουντεσλίγκα όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Ο ίδιος κατά τη διάρκεια της ανάκρισης κατονόμασε τρεις Κροάτες αδερφούς, τον Άντε, τον Μίλαν και τον Φίλιπ Σάπινα, ως «εγκεφάλους» της σπείρας και κουβέντα στην κουβέντα αποκαλύφθηκε ότι στη Γερμανία οι δουλειές ήταν «ψιλές», σε αντίθεση με άλλες χώρες- χρυσωρυχεία της στοιχηματικής χειραγώγησης, όπως η Ελλάδα! Δημοσιογραφικές διαρροές από το Βερολίνο έκαναν λόγο για κάποιον «Κώστα Σ.», Θεσσαλονικιό σύνδεσμο του κυκλώματος, για τον οποίο άλλοι έλεγαν ότι έχει συγγένεια με βετεράνο διαιτητή της Μακεδονίας και άλλοι ότι είναι... φανταστικό πρόσωπο (Χαραλαμπίδης, 2005).

Η δεύτερη εκδοχή άρχισε να ξεφτίζει στα τέλη του Φεβρουαρίου, όταν στη Δίκη του Extra 3 ο δημοσιογράφος Κυριάκος Θωμαΐδης είχε τηλεφωνική συνομιλία με έναν άντρα ο οποίος, ισχυριζόμενος ότι είναι ο περίφημος Κώστας, έκανε λόγο για ακόμα έξι Έλληνες, που ήταν σε θέση να «μαντεύουν» διακυμάνσεις και αποτελέσματα αγώνων Α΄ και Β΄ Εθνικής! Ο καταγγέλλων μίλησε για ένα μάνατζερ με γερά «κονέ» και ισχυρίστηκε ότι οι πληροφορίες των αδερφών Σάπινα για «φτιαχτά» αποτελέσματα επιβεβαιώνονταν κατά 90%. Δύο μέρες αργότερα ο προϊστάμενος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης

παράγγειλε επείγουσα προκαταρκτική έρευνα, η τύχη της οποίας αναζητείται. Η σύνδεση του κυκλώματος με την Ελλάδα σχεδόν πιστοποιήθηκε όταν στην κατοχή του Άντε Σάπινα βρέθηκε κάρτα SIM ελληνικού παρόχου, ενώ οι όποιες αμφιβολίες κατέπεσαν το Μάρτιο του 2006, όταν σε συνέντευξη που παραχώρησε στην Καθημερινή ο Χόιτσερ χαρακτήρισε την Ελλάδα «παράδεισο των στημένων αγώνων».

Ο Γερμανός διαιτητής ανέφερε ως σύνδεσμο του Άντε Σάπινα με τον «Κώστα Σ.» έναν Έλληνα -πιθανότατα μάνατζερ- που, σύμφωνα με τον Κροάτη, «είχε κλείσει συμβόλαια με τη μισή Εθνική Ελλάδας»! Θέλοντας μάλιστα να καταδείξει τη διασύνδεση του κυκλώματος με τη χώρα μας, αποκάλυψε ότι κάποτε συνάντησε στο Cafe King στο Βερολίνο τον Σάπινα, ο οποίος κουβαλούσε ένα σακίδιο γεμάτο δεσμίδες των 200 και των 500 ευρώ με διακριτικά ελληνικής τράπεζας. Τελικά, ο Χόιτσερ εξέτισε 14 μήνες και οι τρεις Κροάτες καταδικάστηκαν σε 35 μήνες με αναστολή, αφού πρώτα υποχρεώθηκαν να επιστρέψουν 1,8 εκατ. ευρώ σε γερμανική εταιρεία στοιχημάτων.

6.4 Μια ύποπτη υπόθεση που δεν εξιχνιάστηκε ποτέ

Οι καταγγελίες για παράνομο τζόγο, στήσιμο αγώνων, ξέπλυμα χρήματος και φοροδιαφυγή είναι πραγματική πανούκλα για το πρωτάθλημα. Ένα μεγάλο σκάνδαλο ξέσπασε τον Σεπτέμβριο του 2009, λίγο πριν από τον αγώνα μεταξύ Λέφσκι και ΤΣΣΚΑ, το μεγαλύτερο ντέρμπι δηλαδή για το βουλγαρικό ποδόσφαιρο. Πριν από τον αγώνα, τέσσερις παίκτες της Λέφσκι μπήκαν στο αεροπλάνο με προορισμό τη Μόσχα, ώστε να μεταγραφούν στην ρώσικη ομάδα Ρούμπιν Καζάν. Λίγο μετά την ήττα της Λέφσκι με 2-0 από την ΤΣΣΚΑ, έγινε γνωστό ότι η πρόταση της Ρουμπίν για τους τέσσερις παίκτες ήταν μια φάρσα και ότι ο πρόεδρος της Λέφσκι, Τόντορ Μπάντκοφ είχε εξαπατηθεί. Σύμφωνα με την ψεύτικη πρόταση θα έπαιρνε 200.000 ευρώ για τους τέσσερις παίκτες. Οι θεωρίες για το τι πραγματικά συνέβη ποικίλλουν, αλλά τα πιο δημοφιλή σενάρια είναι ότι ο Μπάντκοφ είχε στοιχηματίσει κατά της δικής του ομάδας ώστε να εξοφλήσει τα χρέη ή ότι οι νέοι ιδιοκτήτες της ΤΣΣΚΑ είχαν οργανώσει την ψεύτικη πρόταση από την Ρουμπίν. Παρά τις έρευνες για την υπόθεση, δεν υπήρξαν συλλήψεις.

6.5 Δωροδοκίες διαιτητών και στημένα παιχνίδια

Οι μόνιμες καταγγελίες για στημένα παιχνίδια βλάπτουν διαρκώς τη φήμη του βουλγαρικού ποδοσφαίρου. Σύμφωνα με τον αθλητικό συντάκτη της ημερήσιας “Trud”, Βλαντιμίρ Παμούκοβ και τον αθλητικό δημοσιογράφο, Κραμ Σαμόβ, ο πιο διαδεδομένος τρόπος για το στήσιμο αγώνων είναι η δωροδοκία διαιτητών και η δωροδοκία αντιπάλων

παικτών. Συμφωνούν μάλιστα πως από την στιγμή που το οργανωμένο έγκλημα έχει δημιουργήσει τεράστια οικονομική ανισότητα μεταξύ των ομάδων, το στήσιμο αγώνων έχει γίνει μια εξαιρετικά κοινή πρακτική. Δημοσιογράφοι, κριτικοί και οπαδοί συχνά αναφέρουν τα ανεξήγητα αποτελέσματα σαν απόδειξη για το στήσιμο αγώνων, ακόμη κι αν ελάχιστες έρευνες έχουν καταλήξει κάπου τα τελευταία είκοσι χρόνια. Όσες φορές υπήρξαν συλλήψεις και αποδεικτικά στοιχεία για τη διαφθορά, οι κατηγορούμενοι αθώωθηκαν λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων (Ελευθεράτος, 2010).

6.6 Επιτροπή διαιτησίας της Βουλγαρικής ομοσπονδίας

Ο Ιβάν Λεκόβ ένας πολύ γνωστός πρώην διαιτητής και ο αναπληρωτής επικεφαλής της Κρατικής Υπηρεσίας Αθλητισμού και Νεολαίας, συνελήφθησαν το 2008 μπροστά στις κάμερες της τηλεόρασης με την κατηγορία πως συμμετείχαν σε στήσιμο αγώνων. Τέσσερις πρώην διαιτητές ποδοσφαίρου έσπασαν τη σιωπή τους, λέγοντας πως ο Λεκόβ και ο επικεφαλής της Επιτροπής Διαιτησίας του βουλγαρικού ποδοσφαίρου τους άσκησαν πίεση για να καθορίσουν αποτελέσματα. Μετά τη σύλληψη του Λεκόβ, η Βουλγαρική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (BFU) απέλυσε όλα τα μέλη της επιτροπής διαιτησίας και για πρώτη φορά πέρασε έναν κώδικα δεοντολογίας για τους συλλόγους. Παρά τις αλλαγές αυτές, το στήσιμο αγώνων δεν σταμάτησε και αν και ο Λεκόβ αναφέρεται συχνά από την προηγούμενη Κυβέρνηση ως παράδειγμα των προσπαθειών καταπολέμησης της διαφθοράς, ο ίδιος αθώωθηκε λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων και άρνηση των μαρτύρων να καταθέσουν.

Στις 14 Δεκέμβρη του 2009 η εκτελεστική επιτροπή της BFU, σε κάτι που τείνει να εξελιχθεί σε ετήσια παράδοση απέλυσε και πάλι όλα τα μέλη της Επιτροπής διαιτητής λόγω φημών για στήσιμο αγώνων. Έδωξε επίσης δύο διαιτητές λόγω άσχημων αποδόσεων, γεγονός που οδήγησε σε ακόμα περισσότερες υποψίες. Επίσης, η UEFA, ερευνά τον Βούλγαρο διαιτητή Άντον Γκενόβ για την συμμετοχή του σε έναν ύποπτο, διεθνή αγώνα. Σύμφωνα με την UEFA, υπήρξε ανεξήγητα μεγάλος αριθμός στοιχημάτων πριν από το διεθνή φιλικό αγώνα της 14ης Νοεμβρίου του 2009, στο οποίο ο Γκενόβ είχε δώσει τέσσερα πέναλτι στην νίκη των Σκοπίων επί του Καναδά με 3-0.

6.7 Στυμμένες... Καταγγελίες

Την περίοδο που οι αποκαλύψεις έρχονταν συστημένες από τη βερολινέζικη εισαγγελία, ο τότε πρόεδρος της ΕΠΟ Βασίλης Γκαγκάτσης έστειλε επιστολή στην UEFA ζητώντας διευκρινίσεις, σπεύδοντας να δηλώσει στα εγχώρια ΜΜΕ ότι «όσοι λένε αυτά που

λένε πρέπει και να τα αποδείξουν». Μάλιστα, είχε καλύψει πλήρως τον Πανιώνιο για το ματς με την Ντιναμό, επισημαίνοντας ότι στο 1-2 οι φιλοξενούμενοι έχασαν μοναδική ευκαιρία, ενώ στο 2-2 είχαν δοκάρι. Τέσσερα χρόνια αργότερα παρόμοιοι ελιγμοί φαίνεται ότι δε θα σταθούν αρκετοί για τον Σοφοκλή Πιλάβιο, ο οποίος προ μηνός κλήθηκε να παραλάβει αυτοπροσώπως από τη Νιόν το φάκελο για τα στημένα ματς στη Β' Εθνική. Είχε προηγηθεί η συνέντευξη στην Καθημερινή του επικεφαλής της πειθαρχικής επιτροπής της UEFA Πέτερ Λιμάχερ, ο οποίος αποκάλυψε ότι μόνο το 2009 ήδη 15 ματς της μικρής Λίγκας βρίσκονται στο «κόκκινο» και άλλα 7 στο «κίτρινο».

Η δημοσιοποίηση των στοιχείων εκ μέρους του Λιμάχερ εκτιμήθηκε από την πιάτσα ως μήνυμα προς κάθε εμπλεκόμενο ότι πλέον η UEFA «ξέρει» και δε θα δεχτεί κουκουλώματα. Ο πρόεδρος της ΕΠΟ φώναξε στο γραφείο του τους εκπροσώπους της Β' Εθνικής (Καλογιάννη, Μπέο, Θ. Μητρόπουλο και Ριαβόγλου) ζητώντας γενικόλογα να λάβουν μέτρα ώστε το προϊόν να «καθαρίσει», ενώ φρόντισε να ενημερώσει το Δ.Σ. της ομοσπονδίας για την έκθεση του Λιμάχερ με συγκεκριμένα παραδείγματα περί «ομάδας Α», που κερδίζει στο ημίχρονο «ομάδα Β» κ.ο.κ. Εν τω μεταξύ, η πιάτσα κάνει εικασίες για την τύχη του φακέλου. «Τα στοιχεία από τα ύποπτα πονταρίσματα δεν επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση κατηγοριών» σχολίαζε πρόσφατα σε τραπέζι με παρακαθήμενους υψηλά ιστάμενους της νέας διακυβέρνησης παραγκωνισμένος παράγοντας μεγάλης ΠΑΕ, που προ ετών πρωτοστάτησε στη σύσταση της Superleague.

«Η εισαγγελία πρέπει να πάει σε σκληρά μαρκαρίσματα, ώστε να αναγκάσει τους "χοντρούς" παίκτες είτε να αλληλοκαρφωθούν είτε να θυσιάσουν τους "αδύναμους κρίκους"». Ωστόσο, κάτι τέτοιο εκτιμάται ότι δεν μπορεί να γίνει χωρίς την ειλικρινή αρωγή της ΕΠΟ. Και το ενδεχόμενο «κάθαρσης» απομακρύνεται ακόμα περισσότερο, αν κρίνει κανείς από την εμπειρία του παρελθόντος, όπου - ακόμα και ονομαστικές - καταγγελίες για περίεργα αποτελέσματα δε βρήκαν ανταπόκριση. Το 2005 ο Δημήτρης Μούτας, ποδοσφαιριστής με καριέρα στη Γερμανία και στην Ελλάδα, είχε δηλώσει ότι κάποτε πρόεδρος ΠΑΕ της Α' Εθνικής «προέβλεψε» ενώπιόν του ποιοι θα ανέβαιναν και ποιοι θα έπεφταν, έξι μήνες πριν από το τέλος της σεζόν - η επιτυχία της μαντεψιάς θα έκανε τη Λίτσα Πατέρα να σκίσει τα πτυχία της.

Πέρσι ο πρώην επιθετικός της Ξάνθης Τόμας Ρατζίνσκι σε συνέντευξή του στο βελγικό περιοδικό Sport Foot δήλωσε ότι μια σειρά από γεγονότα τον έπεισαν ότι το Εργοτέλης-Ξάνθη 2-0 την τελευταία αγωνιστική της σεζόν 2007-2008 ήταν «μιλημένο» μεταξύ των δύο ομάδων - υποστήριξε μάλιστα ότι στο «κόλπο» ήταν οι περισσότεροι συμπαίκτες του. Τους ισχυρισμούς διέψευσε με σφοδρότητα η ακριτική ΠΑΕ και έκτοτε

ούτε γάτα ούτε ζημιά. Τον περασμένο Μάιο ο μέσος της Καλλιθέας Λουκάς Καραδήμος, μετά την ήττα της ομάδας του από τον Αγροτικό Αστέρα (2-0), που την καταδίκασε σε υποβιβασμό, δήλωσε ότι «το πρωτάθλημα της Β΄ Εθνικής είναι το πιο βρόμικο στον κόσμο - δεν υπάρχει ούτε ένας έντιμος πρόεδρος».

Στη Νιόν φαίνεται ότι τον πήραν στα σοβαρά, γι' αυτό και ο Λι μάχερ τον μνημόνευσε μήνες αργότερα στη συνέντευξή του. Εδώ, ωστόσο, θεωρήθηκε ως άλλος ένας «πικραμένος» που έψαχνε δικαιολογίες. Η καταγγελία, πάντως, που άφησε εποχή και πολλά στόματα ανοιχτά ήταν εκείνη του Αλέξη Κούγια εις βάρος του... συλλόγου του! Το Μάρτιο του 2008, ως πρόεδρος του ΠΑΣ Γιάννινα, είχε εξαπολύσει μύδρους για τα κυκλώματα του στοιχήματος, αφήνοντας να εννοηθεί ότι κάποιοι μέσα στη δική του ομάδα μερίμνησαν ώστε να διαμορφωθεί το εντός έδρας 1 -2 με την Καστοριά, που έδινε απόδοση 10. Στο πλαίσιο αυτό, είχε αφήσει υπόνοιες για «λάθη» του τερματοφύλακα Μαχαμαντού Σιντιμπέ, ενώ αποκάλυψε ότι είχε ζητήσει από τον προπονητή Γιώργο Χατζάρα να μην τον χρησιμοποιήσει, όμως εκείνος τον αγνόησε. Ο γκολκίπερ από το Μάλι αντέκρουσε τις κατηγορίες υποστηρίζοντας ότι ο πρόεδρος ήθελε να τον διώξει χωρίς να τον πληρώσει και αναζητούσε αφορμή. Τελικά, τι ίσχυε πραγματικά δεν το μάθαμε ποτέ.

7. Καταγγελίες αλλά όχι τιμωρίες.

1975. Οι παίκτες του Ηρακλή Νικολούδης, Χαλιαμπάλιας και Ροκίδης ομολογούν ότι παράγοντες του ΠΑΟ αποπειράθηκαν να τους δωροδοκήσουν. Ο ΠΑΟ, αν και κρίθηκε ένοχος, αθωώθηκε χάρη στην ψήφο του τότε προέδρου του Ολυμπιακού Γιώργου Ανδριανόπουλου.

1980. Ο ποδοσφαιριστής του ΠΑΟΚ Φιλώτας Πέλλιος καταγγέλλει τον τότε πρόεδρο του Ηρακλή Κώστα Περτσινίδη ότι προσπάθησε να τον δωροδοκήσει σε αγώνα Κυπέλλου. Ο Ηρακλής κρίθηκε ένοχος και υποβιβάστηκε στην Β' Εθνική.

1982. Ο Γ. Ορφανίδης του Ηρακλή κατήγγειλε απόπειρα δωροδοκίας του από τον πρόεδρο της Καστοριάς Γ. Χαλκίδη για να έχει μειωμένη απόδοση στο παιχνίδι με τον ΠΑΟ. Οι Πράσινοι δεν τιμωρήθηκαν επειδή ο νόμος προέβλεπε πως ο δράστης της δωροδοκίας πρέπει να είναι μέλος του Δ.Σ. της ΠΑΕ.

1986. Η ΑΕΚ τιμωρήθηκε με αφαίρεση βαθμών, γιατί ο τότε γενικός αρχηγός της ομάδας Γ.Χρυσοβιτσιάνος είχε πλησιάσει παίκτες του Πανσερραϊκού για να έχουν μειωμένη απόδοση στο μεταξύ των δύο ομάδων παιχνίδι.

1987. Με την φράση «δεν με πλησίασε κανένας», ο ποδοσφαιριστής της Παναχαϊκής Λεωνίδας Βόσδου έβαλε τέλος στις καταγγελίες του τότε προέδρου της αχαϊκής ΠΑΕ Άρη Λουκόπουλου ότι παράγοντες της ΑΕΚ επιχειρήσαν να δωροδοκήσουν τον αμυντικό της ομάδας του.

1989. Αν και υπήρξαν συντριπτικά στοιχεία εις βάρος του Γιώργου και του Στράτου Κοσκωτά, αλλά και του τότε προπονητή του Ολυμπιακού Γιάννη Γούναρη για απόπειρα δωροδοκίας των παικτών της ΑΕΚ Θεολόγη Παπαδόπουλου και Βασίλη Βασιλάκου, ο Ολυμπιακός αθωώθηκε.

2002 .Ακούγονται κασέτες με ηχογραφημένες συνομιλίες του Θωμά Μητρόπουλου με τον τότε πρόεδρο του Συνδέσμου Διαιτητών Πειραιά Γιάννη Σπάθα. Με τον Σπάθα κανόνιζαν αμοιβές για διαιτητή και επόπτη. Ο Μητρόπουλος ακουγόταν να λέει «ο Ολυμπιακός και το Αιγάλεω να κερδίζουν και όλοι οι άλλοι να πάνε να γ...». Δεν υπήρξε καμία τιμωρία.

2005. Μια αποκάλυψη που αν μη τι άλλο θα συζητηθεί, καθώς αποτελεί περίπτωση χρηματισμού, όχι παίκτη, αλλά ολόκληρης ομάδας. Πιο συγκεκριμένα ο πρώην άσος του Ολυμπιακού, Ριβάλντο, αποκάλυψε πως την σεζόν 2004-2005 έπαιξε τον ρόλο

διαμεσολαβητή ανάμεσα σε Ολυμπιακό και Λα Κορούνια ώστε να πάρει πριν η τελευταία για να νικήσει την Μονακό, κάτι που είναι κόντρα στους κανόνες της UEFA!!! Το αν έγινε δεκτή η πρόταση του Ολυμπιακού ακόμη δεν ξεκαθαρίστηκε αλλά και μόνο η πρόθεση αποτελεί αδίκημα σύμφωνα με τους κανόνες της UEFA. Μένει να δούμε αν τα λόγια αυτά του Ριβάλντο να βάλουν σε περιπέτειες τον Ολυμπιακό.

2010. Τον Πουρή των Τρικάλων φέρεται να προσέγγισε γνωστός του από την Λιβαδειά, προσφέροντάς του 30.000 Ευρώ. Κατηγορούμενος είναι ο πρόεδρος του Λεβαδειακού Γιάννης Κομπότης.

2011. Στοιχεία φωτιά που φωτίζουν το παρασκήνιο του ελληνικού ποδοσφαίρου ήρθαν στην επιφάνεια. Οι συζητήσεις που προκύπτουν από ηχογραφημένες κασέτες παραπέμπουν σε απόπειρα δωροδοκίας και επιχείρηση επηρεασμού διαιτητή, ενώ πρωταγωνιστές της ιστορίας φέρονται να είναι ο μεγαλομέτοχος του Ολυμπιακού Βόλος Αχιλλέας Μπέος, ο διαιτητής Γιώργος Δαλούκας και ο Βαγγέλης Μαρινάκης, πρόεδρος του Ολυμπιακού και της Σούπερ Λίγκα.

7.1 Υποθέσεις σικέ αγώνων που είδαν το φως της δημοσιότητας σε διάφορες χώρες.

Μια ματιά απλά για να φρεσκάριστη η μνήμη ότι η μπάλα παίζεται και εκτός αγωνιστικού χώρου.

ΒΕΛΓΙΟ

Σάλο προκάλεσε στο Βέλγιο η εκπομπή "Panorama" του κρατικού φλαμανδικού καναλιού Een η οποία ούτε λίγο ούτε πολύ αποκάλυψε σκάνδαλο στημένων παιχνιδιών στο πρωτάθλημα της χώρας με κύριο εκπρόσωπο τη Λα Λουβιέρ αλλά στην όλη ιστορία παρουσιάζεται να είναι μπλεγμένη και μία ελληνική ομάδα. Σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που είδαν το φως της δημοσιότητας η Λα Λουβιέρ εμπλέκεται σε σκάνδαλο έξι στημένων παιχνιδιών τη φετινή σεζόν. Βασικός πρωταγωνιστής φέρεται ο Ιταλός ατζέντης, Πιέτρο Αλάτα. Οι παίκτες του βελγικού συλλόγου που εμπλέκονται είναι οι Μπραχαμί και Εκανί, όπως και οι πρώην ποδοσφαιριστές της ομάδας Εσπαρτέρο, Τόγιες και Φαν Χαντενχόβεν. Αναμεμιγμένοι στο σκάνδαλο παρουσιάζονται επίσης ο προπονητής Πολ Πιτ (είχε βρεθεί και στο παρελθόν αναμεμιγμένος με στημένες κούρσες του ιπποδρόμου), ο πρώην τεχνικός Στεφάν Πάουβελς, οι τεχνικοί συνεργάτες Αλμπέρτ Καρτιέ, Ζιμπέρτ Μποντάρ, Ντούσαν Μπέλιτς και Κρις Μπενουά (αθλητικός διευθυντής), ο δικηγόρος Λορέν Ντενίς, ο Ζαν-Πιέρ Λα Πλάκα και ο Τζόνναθαν Μπουρντόν.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Μετά τις καταγγελίες για ομάδες που χρωστούσαν στη εφορία ήρθε στην επιφάνεια ένα σκάνδαλο για στημένα παιχνίδια. Η μυστική αστυνομία της Ιβηρικής χώρας συνέλαβε 16 άτομα τα οποία φέρονται να εμπλέκονται στην υπόθεση ανάμεσα τους και πολλοί παράγοντες και διαιτητές. Συγκεκριμένα ο πρόεδρος της Λίγκα, Βαλεντίν Λουρέιρο, και ο πρόεδρος του συνδέσμου διαιτητών, Αντόνιο Πίντο, βρέθηκαν αντιμέτωποι με την κατηγορία ότι προσπάθησαν να επηρεάσουν διαιτητές ενώ, στη δίνη όλων αυτών βρέθηκε και ο πρόεδρος της Βιτόρια Γκιμαράες, Αντόνιο Πιμέσα Μασάδο, ο οποίος υπέβαλλε την παραίτηση του μετά από 24 χρόνια παραμονής! Κατά τη διάρκεια της επιχείρησης βρέθηκαν στοιχεία τα οποία επαληθεύουν την ύπαρξη των παράνομων δραστηριοτήτων που επηρέαζαν τα αποτελέσματα των ποδοσφαιρικών αγώνων. Ο πρόεδρος της πορτογαλικής ομοσπονδίας, Γκιλμπέρτο Μαντάιλ, δήλωσε "Αυτές οι έρευνες από την αστυνομία δεν μου προκαλούν έκπληξη. Όλοι γνωρίζετε τι γράφεται κάθε Κυριακή στις εφημερίδες σχετικά με το τι σφυρίζουν οι διαιτητές".

ΤΣΕΧΙΑ

Στην Τσεχία, αποδείχθηκε ότι ο πρόεδρος της Σινότ Στάρε Μέστο, Μίροσλαβ Βαλέντα, είναι παράλληλα ιδιοκτήτης εταιρείας στοιχημάτων, της "Synot Tip" που ανήκει στη "Synot Comrpany" ενώ η αστυνομία προχώρησε στη σύλληψη πέντε διαιτητών, που είχαν ανάμιξη σε "στημένα" παιχνίδια!

ΒΡΑΖΙΛΙΑ

Ο διαιτητής Εντίλσον Περέιρα ντε Καρβάλιο, που είναι και διαιτητής της ΦΙΦΑ, συνελήφθη στο Σάο Πάολο από την ομοσπονδιακή αστυνομία με την κατηγορία ότι έστηνε παιχνίδια για λογαριασμό στοιχηματικής μαφίας, που δρούσε στο Διαδίκτυο. Εκτός από το διαιτητή συνελήφθη και ένας επιχειρηματίας, ο Ναγκίμπ Φαγιάντ, ο οποίος ασχολείται με το στοίχημα στο Ίντερνετ. Ο Φαγιάντ θεωρείται συνεργάτης του διαιτητή. Ο Καρβάλιο σφύριξε 11 παιχνίδια του πρωταθλήματος και σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν, τουλάχιστον επτά από αυτά ήταν στημένα. Μεταξύ των στημένων παιχνιδιών ήταν και το Βάσκο ντα Γκάμα - Φιγκεϊρένσε 2 - 1, που διεξήχθη στις 7 του περασμένου Αυγούστου. Για κάθε παιχνίδι που έστηνε έπαιρνε από 4.500 μέχρι 6.750 ευρώ! Η δικαιολογία, που ο Καρβάλιο προβάλλει για τις πράξεις του, είναι η εξής: "Επηρεαζόμουν από τις απειλές προς τη ζωή μου. Πολλές φορές πριν από τους αγώνες κάποιοι άγνωστοι έπαιρναν τηλέφωνο και απειλούσαν τη σύζυγό και την κόρη μου".

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Ποδοσφαιρικών σκανδάλων συνέχεια. Εφημερίδα της Φινλανδίας σε δημοσίευσμά της υποστηρίζει πως υπήρξαν παίκτες που χρηματιζόνταν ώστε να "στήνουν" παιχνίδια, είδηση που στηρίζεται σε μαρτυρία ενός ποδοσφαιριστή του εγχώριου πρωταθλήματος, που το όνομα του δεν γνωστοποιήθηκε. "Σίγουρα δεν είμαι ο μόνος. Ξέρω τουλάχιστον άλλους δύο παίκτες που έχουν πάρει χρήματα. Πάντως, αν το παιχνίδι ήταν σημαντικό για την ομάδα μου δε δεχόμουν χρήματα", δήλωσε χαρακτηριστικά ο παίκτης, που παραδέχθηκε πως έχει πάρει χρήματα από παίκτη του στοιχήματος, ο οποίος πόνταρε μεγάλα ποσά. Το ρεπορτάζ κάνει λόγο για στημένα παιχνίδια στις τρεις τελευταίες σεζόν του φινλανδικού πρωταθλήματος. Παράλληλα, αξίζει να θυμηθούμε ότι στις Βρυξέλλες συνελήφθη ο Γε Ζεϊγιούν στον οποίον απαγγέλθηκαν κατηγορίες για στήσιμο ποδοσφαιρικών παιχνιδιών. Τελικά ο κινέζος επιχειρηματίας αφέθηκε ελεύθερος με περιοριστικούς όρους, καθώς πρόκειται για τον πρόεδρο της φινλανδικής ομάδας Αλιάνσι, η οποία είχε πρωταγωνιστήσει σε ακόμη έναν κρίκο στην αλυσίδα των "περίεργων" αγώνων. Τον περασμένο Ιούνιο είχε ηττηθεί με 8-0 από τη Χάκα, σε ένα ματς στο οποίο είχαν παιχτεί υπέρογκα ποσά στην ευρεία ήττα της Αλιάνσι. Η φινλανδική εταιρεία στοιχημάτων "Veikkaus", που είναι και χορηγός του πρωταθλήματος, αναγκάστηκε να πληρώσει τη μεγαλύτερη επιστροφή χρημάτων σε ποδοσφαιρικό αγώνα από την ίδρυσή της. Επίσης, η φινλανδική ομοσπονδία τιμώρησε την Αλιάνσι με πρόστιμο ύψους 10.000 ευρώ για πλημμελή προετοιμασία και με 5.000 ευρώ τον βέλγο προπονητή της Βάνταα.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Δεκέμβριος του 2005: Επιβάλλεται οκτάμηνος αποκλεισμός από κάθε αθλητική δραστηριότητα από την Δικαστική επιτροπή της Γερμανικής Ομοσπονδίας ποδοσφαίρου στον Γερμανό παίκτη Στέφεν Καρλ για την εμπλοκή του σε σκάνδαλο με τα στημένα παιχνίδια. Ο αποκλεισμός του ισχύει μέχρι τις 22 Αυγούστου 2006. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Κάρλ και νωρίτερα όταν αγωνιζόταν στην Τσέμνιτσερ είχε καταδικαστεί σε φυλάκιση 9 μηνών με την ίδια κατηγορία. Άλλωστε, ο ίδιος παίκτης είχε παραδεχτεί ότι ήταν ένας από τους πρωταγωνιστές πολλών στημένων αναμετρήσεων δίχως όμως να αποκαλύψει τα υπόλοιπα άτομα τα οποία ήταν αναμειγμένα. Πάντως, αποκαλύφθηκε ότι σε αρκετά από τα συγκεκριμένα ματς ρόλο είχε παίξει μετά σφυρίγματά του και ο Χόιτσερ. Θυμίζουμε ότι ο Ρόμπερτ Χόιτσερ, πρωταγωνίστησε στο σημαντικότερο σκάνδαλο στημένων αγώνων στη Γερμανία την τελευταία 30ετία. Οι εγκέφαλοι της σπείρας κροάτες αδελφοί Αντε, Μίλαν και Φίλιπ Σάπινα είχαν εντοπίσει διαιτητές και ποδοσφαιριστές από τις μικρότερες κατηγορίες

του γερμανικού πρωταθλήματος και αφού μελετούσαν τις πιο ενδιαφέρουσες αποδόσεις πόνταραν στο σωστό σημείο ή στη σωστή διακύμανση του σκορ. Με την ομολογία του Χόιτσερ οι αρχές ξετύλιξαν τον μίτο των στημένων αγώνων.

ΙΤΑΛΙΑ

Εκτός από όλα όσα συνέβησαν το περασμένο καλοκαίρι με τις ομάδες που τιμωρήθηκαν από την Α' και την Β' κατηγορία, θυμίζουμε ότι στο παρελθόν ότι, υποβιβάστηκαν η Μίλαν και η Περούτζια, όταν αποδείχτηκε ότι ενέχονταν σε δωροδοκίες και στημένα παιχνίδια.. Αποκαλύψεις για στημένα παιχνίδια έχουν συγκλονίσει κατά καιρούς και το ιταλικό ποδόσφαιρο και θυμίζουμε την αγωνιστική περίοδο 2003-2004 (Λέτσε - Σιένα 0-0, Κιέβο - Σιένα 1-1, Ανκόνα - Κιέβο 0-2, Μόντενα - Σαμπντόρια 1-0, Κιέβο - Μόντενα 2-0 και Ανκόνα - Εμπολι 2-1) όπου τα τελικά αποτελέσματα αποδείχθηκαν προκαθορισμένα. Ενώπιον της δικαιοσύνης βρέθηκαν αρκετοί προπονητές, ποδοσφαιριστές και σύλλογοι που κρίθηκαν ένοχοι. Επιβλήθηκε πρόστιμο σε Σαμπντόρια και Σιένα, αφαιρέθηκαν πέντε βαθμοί από τη Μόντενα, τιμωρήθηκαν με αποκλεισμό οι παίκτες της Σιένα Τζενερόσο Ρόσι (ένα έτος) και Ρομπέρτο ντ' Αβέρσα (έξι μήνες) και ο ελληνικής καταγωγής προπονητής της ομάδας Τζιουζέπε Παπαδόπουλος (πέντε μήνες).

ΒΙΕΤΝΑΜ

Πρόσφατα αποκαλύφθηκε κύκλωμα στημένων αγώνων στο οποίο σύμφωνα με τις αρχές συμμετέχουν 40 διαιτητές, μεταξύ των οποίων και ο επικεφαλής της ομοσπονδίας διαιτητών Τρουόνγκ Τε Τοάν. Εκεί τουλάχιστον, όσοι κριθούν ένοχοι κινδυνεύουν με φυλάκιση που φτάνει ως 20 χρόνια! Ωστόσο, η δίκη θα αργήσει να γίνει.

ΤΟΥΡΚΙΑ

Στην Τουρκία ένοχος για εμπλοκή στην απόπειρα στησίματος του προπέρσινου αγώνα Σεμπατσπόρ - Καϊσερισπόρ βρέθηκε ο διεθνής μέσος της Τραμζονσπόρ Γκιοκντενίζ Καραντενίζ. Η πειθαρχική επιτροπή της τουρκικής ομοσπονδίας άρχισε να ερευνά την υπόθεση όταν ο τερματοφύλακας της Καϊσερισπόρ Χακάν Ολγκούν δημοσιοποίησε τηλεφωνική συνομιλία του με επιχειρηματία που του πρόσφερε 400.000 ευρώ για να δεχτεί 2-3 γκολ στο δεύτερο ημίχρονο του αγώνα. Για την ιστορία, το ματς τελείωσε 0-0, αμφότερες οι ομάδες υποβιβάστηκαν (βάσει βαθμολογίας) στο τέλος της χρονιάς, ενώ ο Ολγκούν είχε δεχθεί 35.000 ευρώ ως δώρο από την ομοσπονδία επειδή βοήθησε να αποκαλυφθεί η απάτη. Αυτό το γεγονός το αναφέρουμε για να δείτε ότι ακόμα και τα στημένα σπάνε...

8. Η μαφία του ποδοσφαίρου

Αποτυχημένοι δημοσιογράφοι, «πεθαμένοι» διαιτητές, τελειωμένοι παίκτες: έτσι καταλήγουν οι άνθρωποι που προσπάθησαν να καθαρίσουν το ωραιότερο και δημοφιλέστερο άθλημα του κόσμου. Ο Ντέκλαν Χιλ συνάντησε πολλούς τέτοιους «αιθεροβάμονες» στη συγκλονιστική έρευνά του για τη διαφθορά και τα στημένα παιχνίδια στο ποδόσφαιρο, πλάι στους μαφιόζους και στους εγκληματίες που επιδιώκουν (και πετυχαίνουν) ακριβώς το αντίθετο: να ελέγξουν και να φτιάξουν τα αποτελέσματα των αγώνων. Ο έμπειρος ερευνητής δημοσιογράφος που συγκέντρωσε κάμποσες μαρτυρίες εμπλεκομένων περιγράφει με ρυθμό που κόβει την ανάσα πώς αποδίδουν οι ποδοσφαιριστές και οι διαιτητές στα στημένα παιχνίδια, πώς είναι διαρθρωμένα και πώς λειτουργούν τα παράνομα «συνδικάτα» του τζόγου και για ποιον λόγο σχετικά πλούσιοι και διάσημοι αθλητές στήνουν αγώνες, γιατί οι παράγοντες των συλλόγων αποφασίζουν να δωροδοκήσουν τους αντιπάλους, πώς το επιχειρούν αυτό οι ομάδες, πώς δελεάζουν και εκμαυλίζουν τους διαιτητές.

8.1 Ο χορός των αρπακτικών

Ποδόσφαιρο ίσον χρήμα και όπου υπάρχει χρήμα υπάρχει και «μαγείρεμα», λέει ο Χιλ. Και τα ποσά που τζιράρονται στο ποδόσφαιρο διεθνώς αλλά και στη χώρα μας ξεπερνούν κάθε φαντασία, με αποτέλεσμα να προσελκύουν λογής αρπακτικά. Όπως ο Γεωργιανός Ανζόρ Κικαλισβίλι, πρώην αξιωματούχος της κομμουνιστικής κυβέρνησης και μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης πρόεδρος μιας οργάνωσης με τίτλο «Ένωση του 21ου αιώνα», της οποίας ο τελευταίος πρόεδρος είχε δολοφονηθεί από ελεύθερο σκοπευτή, ενώ ο προηγούμενος είχε σκοτωθεί σε μια μαφιόζικη ανταλλαγή πυροβολισμών. Το FBI θεωρεί τον Κικαλισβίλι έναν από τους κορυφαίους μαφιόζους του ρωσικού οργανωμένου εγκλήματος- πράκτορες του μάλιστα είχαν υποκλέψει μια συνομιλία του Γεωργιανού όπου απειλούσε να γδάρει ζωντανό ένα ζευγάρι από τη Φλόριδα. Το 1994 ένας βραζιλιάνος εισαγγελέας είχε καταγγείλει τον Ζοάο Χαβελάνζε, πρώην πρόεδρο της FIFA, για τις στενές σχέσεις του με τον «πιο διαβόητο capo της χώρας», κάποιον τύπο ονόματι Κάστορ ντε Αντράντε, επικεφαλής ενός παρανόμου δικτύου τζόγου με τζίρο που υπολογιζόταν ότι έφτανε τα 2,6 δισ. δολάρια. Και ένας άλλος παράγοντας όμως από τη Λατινική Αμερική, ο πρόεδρος της Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας της Κολομβίας, ο Χοσέ Χουάν Μπεγίνι, θα καταδικαζόταν έναν χρόνο αργότερα για παράνομο πλουτισμό και «ξέπλυμα» χρήματος για λογαριασμό του καρτέλ του Κάλι (Γαργαλιάνος, 1998).

Στις 2 Οκτωβρίου 2004 ο Γιανγκ Ζουβού, προπονητής της κινεζικής Χιουντάι του Πεκίνου, που σπονσοράρει η ομώνυμη κορεατική αυτοκινητοβιομηχανία, έδωσε εντολή

στην ομάδα του που αγωνιζόταν στο Στάδιο Βουλίχε του Σενγιάνγκ με την τοπική ομάδα να αποχωρήσει στα αποδυτήρια. Ήταν το 84ο λεπτό του μεταξύ τους αγώνα και ο διαιτητής πριν από ένα λεπτό είχε δώσει πέναλτι εις βάρος της ομάδας του Γιανγκ. Ο βετεράνος προπονητής, με πάνω από 40 χρόνια στον χώρο, δήλωσε στην καθιερωμένη μετά το ματς συνέντευξη Τύπου πως έδωσε εντολή στην ομάδα του να αποχωρήσει γιατί το κινεζικό πρωτάθλημα ήταν γεμάτο «στημένα παιχνίδια, βρώμικες σφυρίχτρες, παράνομα στοιχήματα και άλλα άσχημα φαινόμενα». Καθώς ο σχετός των αποκαλύψεων είχε ανοίξει, τον βετεράνο προπονητή έσπευσαν να στηρίξουν και άλλοι κορυφαίοι σύλλογοι. Ο μεγαλύτερος επενδυτής στον χώρο του κινεζικού ποδοσφαίρου και ιδιοκτήτης της ομάδας Νταλιάν Σίντε Ζου Μινγκ δήλωσε δημόσια την υποστήριξη του λέγοντας ότι και άλλες ομάδες σκέπτονταν να αποσυρθούν από το πρωτάθλημα εξαιτίας των τεράστιων διαστάσεων που είχαν προσλάβει η διαφθορά και τα στημένα παιχνίδια (Χαραλαμπίδης, 2005).

8.2 Η επέλαση των τρωκτικών

Τα τρωκτικά που κατέστρεψαν την αξιοπιστία της κινεζικής Σούπερ Λίγκα καταβρόχθισαν το ποδόσφαιρο σε ολόκληρη σχεδόν την Ασία. Το 1998 πέντε παίκτες της εθνικής ομάδας του Χονγκ Κονγκ πιάστηκαν να στήνουν ένα παιχνίδι των προκριματικών του Μουντιάλ εναντίον της Ταϊλάνδης. Το κύκλωμα παράνομου στοιχήματος στο οποίο συμμετείχαν είχε πλοκάμια σε Μαλαισία, Σιγκαπούρη και Ταϊλάνδη με ετήσια κέρδη άνω των 50 εκατ. δολαρίων. Στα «απόνερα» του σκανδάλου ένας εξέχων παράγοντας του ποδοσφαίρου της Ινδονησίας αποκάλυψε την ύπαρξη «διαιτητικής μαφίας». Την ίδια περίοδο στο Βιετνάμ ο διαβόητος αρχιμαφιόζος Ναμ Καμ αντιμετώπισε το εκτελεστικό απόσπασμα με κύρια κατηγορία τη συμμετοχή σε στήσιμο ποδοσφαιρικών αγώνων. Μερικοί από αυτούς αφορούσαν και αγώνες της Αστυνομίας του Ανόι. Αν όμως το χέρι του νόμου πέφτει ενίοτε σκληρό πάνω στους μαφιόζους, οι «μετανιωμένοι», εκείνοι που μιλούν στις αρχές για το παράδοξο αυτό αλισβερίσι μεταξύ διεφθαρμένων παραγόντων και παικτών, διατρέχουν τον κίνδυνο ενός βίαιου και αποτρόπαιου θανάτου. Ο Μπρους Γκρόμπελαρ, ο τερματοφύλακας της Λίβερπουλ που φημολογείται ότι δωροδοκήθηκε από ένα ασιατικό κύκλωμα παράνομου τζόγου, μίλησε κάποτε σε έναν φίλο του για τους κινδύνους που αντιμετωπίζεις αν προδώσεις τους «Μεγάλους» αυτού του κόσμου: «Επειδή τότε τον δουλεύεις· και αυτό δεν θα του αρέσει· και θα το πει στον Κοντό... Και έτσι παίρνεις τον πούλο και τότε καλύτερα είναι να φυλάγεις. Καλύτερα να πάρεις ένα αλεξίσφαιρο γιλέκο. Τόσο μεγάλη είναι αυτή η σκατοκατάσταση. Τόσο επικίνδυνο να παίζεις με τέτοιους καργιόληδες...». Ο άγγλος ποδοσφαιριστής όμως δεν είναι ο μόνος που φοβάται τη Μαφία.

Στη Μαλαισία και στη Σιγκαπούρη διηγούνται για μαφιόζικες επιθέσεις, για την τοποθέτηση μιας δηλητηριώδους κόμπρας στο αυτοκίνητο ενός ποδοσφαιριστή και για τον θάνατο ενός τερματοφύλακα που «δεν κρατούσε το στόμα του κλειστό» σε ένα μυστηριώδες αυτοκινητικό δυστύχημα. Κάποιος κατηγορούμενος διηγήθηκε στην αστυνομία πώς αναγκάστηκε να στήσει ένα ματς: «Ήταν σε μια προπόνηση. Δύο Κινέζοι, γύρω στα 30, όχι ψηλότεροι από 1,60, ήρθαν να με συγχαρούν. Μου είπαν ότι γνώριζαν τον Μάικ και τον Τζίμι (δύο νταραβεριτζήδες από τη Σιγκαπούρη). Ήταν άντρες του Τζίμι. Είχαν μόλις μιλήσει και με άλλους παίκτες και μου ζήτησαν να συνεργαστώ για το στήσιμο ενός ματς εναντίον της Σιγκαπούρης. Εγώ αρνήθηκα και έφυγα. Οι δύο Κινέζοι με ακολούθησαν και με ανάγκασαν να σταματήσω. Ο ένας έβγαλε ένα μαχαίρι σαν του Ράμπο και απείλησε να σκοτώσει εμένα και τη γυναίκα μου αν δεν συμφωνούσα να τους βοηθήσω». Και ένας προπονητής που έχει εργαστεί πολλά χρόνια σε ασιατικά πρωταθλήματα εξηγεί στον Χιλ πώς προσεγγίζουν τους ποδοσφαιριστές τα κυκλώματα του τζόγου: «Δεν υπάρχει φιλική κουβεντούλα ούτε μακροχρόνιες σχέσεις. Απλώς τηλεφωνούν στους παίκτες και τους λένε: “Θα κάνεις αυτό που σου λέμε, αλλιώς...”. Τους λένε: “Θέλουμε το ματς να έρθει 2-0 υπέρ σας ή εις βάρος σας”. Αν οι παίκτες τους πουν να πάνε να πηδηχτούν, απαντούν: “Ξέρουμε σε ποιο σχολείο πηγαίνει η αδελφή σου” ή “πού ψωνίζει η γιαγιά σου”» (Ζερβός, 1998).

8.3 Σεξ με τη μεταφράστρια

Αν όμως νομίζετε ότι μόνο ο Τρίτος Κόσμος αντιμετωπίζει πρόβλημα διαφθοράς στο ποδόσφαιρο, γελιέστε. Στην «προηγμένη» Ευρώπη διαδεδομένη πρακτική για την εξαγορά διαιτητών από τα κυκλώματα της Μαφίας είναι η προσφορά δώρων: από στερεοφωνικά συγκροτήματα υψηλής πιστότητας ως... αυτοκίνητα και από δωρεάν πολυτελείς διακοπές ως... σεξ με δίμετρες καλλονές που βρίσκει ο ανυποψίαστος διαιτητής στο κρεβάτι του ξενοδοχείου του την προηγούμενη νύχτα του αγώνα. Ένας πρώην γενικός γραμματέας της FIFA, ο Ζεν Ρουφίνεν, δήλωσε σε μια επιτροπή για τη διαφθορά στους κόλπους των διαιτητών: «Χρησιμοποιούσαν το σεξ. Μερικές φορές ήταν η μεταφράστρια. Ερχόταν στο δωμάτιο και έδειχνε ότι δεν είχε αντίρρηση να πάει με τον διαιτητή. Το επόμενο πρωί τον έβρισκαν οι παράγοντες του συλλόγου και του έλεγαν: “Αν δεν μας φερθείς καλά, θα μάθει όλος ο κόσμος τι έκανες χθες βράδυ”».

Κάποιοι Ελβετοί διαιτητές που βρέθηκαν στη Μαδρίτη για ένα παιχνίδι της Ατλέτικο αποκάλυψαν αργότερα κάτι που θεωρείται πάγια τακτική από πολλούς ευρωπαϊκούς συλλόγους: «Μας πήγαν στο “El Corte Ingles” (την πιο γνωστή αλυσίδα πολυκαταστημάτων στην Ισπανία) και μας είπαν: “Κοιτάξτε, η ώρα τώρα είναι δέκα. Θα επιστρέψουμε στη μία.

Ως τότε ότι πάρετε μπαίνει στον λογαριασμό της ομάδας”. Ως Ελβετοί, εμείς ήπιαμε έναν καφέ. Φανταστείτε όμως τι θα γινόταν αν ήμασταν από την Ουκρανία ή κάποια άλλη χώρα του ανατολικού μπλοκ!» (Πριντζίπας, 1997).

8.4 Αποκαλύψεις για παράνομα ποδοσφαιρικά κυκλώματα

Μάνατζερ, παράγοντες του ποδοσφαίρου, πρώην προπονητές και ποδοσφαιριστές, αλλά και άνθρωποι του ιπποδρόμου φέρεται να είναι μεταξύ αυτών που έχουν μπει στο στόχαστρο των Αρχών για υποθέσεις που αφορούν την περίοδο 2002-08 και για τις οποίες έχουν δεσμευτεί ήδη 52 τραπεζικοί λογαριασμοί. Η δέσμευση των τραπεζικών λογαριασμών είναι το δεύτερο βήμα σε αυτήν την υπόθεση που εξελίσσεται εδώ και καιρό και που εντάσσεται στη γενικότερη προσπάθεια πάταξης της φοροδιαφυγής, αλλά και άντλησης εσόδων από το κράτος. Το πρώτο βήμα ήταν η ανάσυρση παλαιότερων υποθέσεων που για πολλούς και διαφόρους λόγους είχαν ξεχαστεί.

Η επανεξέτασή τους έβγαλε λαβράκια για το ΣΔΟΕ και όλα δείχνουν πως, αν η υπόθεση προχωρήσει -που είναι πλέον και το κρίσιμο- και γίνει το τρίτο βήμα, μπορεί να βγάλει ακόμη μεγαλύτερα λαβράκια και να οδηγήσει σε πλοκάμια κυκλωμάτων όχι μόνο φοροδιαφυγής, αλλά και παράνομου στοιχηματισμού, που συνδέεται άμεσα με τη φοροδιαφυγή.

"Η όποια συζήτηση μπορεί να γίνει μόνο από κοντά και όχι από το τηλέφωνο" ήταν η απάντηση παράγοντα του ποδοσφαίρου, που φέρεται να είναι καλά πληροφορημένος περί του θέματος αυτού. Ο εν λόγω παράγοντας δήλωνε σίγουρος ότι παρακολουθείται το δικό του τηλέφωνο και πολλά άλλα τηλέφωνα, δείγμα της σοβαρότητας και των διαστάσεων που έχει λάβει το θέμα.

Καλά πληροφορημένες πηγές αναφέρουν ότι μέσα σε όλα αυτά έχει βρεθεί και ένας παράγοντας, ο οποίος εμπλέκεται στην υπόθεση και έχει δηλώσει πρόθυμος να δώσει στοιχεία στις Αρχές και να τις βοηθήσει, αρκεί να γλιτώσει ο ίδιος, κάνοντας χρήση των ευεργετικών διατάξεων του νόμου.

Διευκρινίζεται και πάλι ότι όλα αυτά αφορούν παλαιούς ελέγχους και την περίοδο 2002-08 και όχι νέους ελέγχους. Πρόκειται για την ανάσυρση παλαιών υποθέσεων, οι οποίες, όμως, φαίνεται να οδηγούν και σε μεταγενέστερες υποθέσεις, με τις Αρχές να αναζητούν και διασύνδεση μεταξύ όλων αυτών, αλλά και νέα στοιχεία.

9. Υπό έρευνα βρίσκονται

- Οι κάτοχοι των 52 τραπεζικών λογαριασμών που δεσμεύτηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος.
- Οι διασυνδέσεις με κυκλώματα παράνομου στοιχηματισμού και στημένων αγώνων.
-Η διασύνδεση με το κύκλωμα της Μαλαισίας, καθώς και με τη λίστα που είχε καταθέσει η Λιάνα Κανέλλη στη Βουλή το 2006.
- Στάλθηκαν ήδη στο τμήμα οικονομικού εγκλήματος της ΓΑΔΑ οι φάκελοι της UEFA με τα 27 ύποπτα παιχνίδια τα οποία έφτασαν στην ΕΠΟ και εστάλησαν από τη ΓΓΑ στον Αρειο Πάγο προκειμένου να διερευνηθεί η σχέση με τους υπό διερεύνηση κατόχους των 52 λογαριασμών.
- Μεταξύ των λογαριασμών υπάρχουν και δύο λογαριασμοί ανθρώπων που σχετίζονται με ομάδα που αγωνιζόταν στη Super League και υποβιβάστηκε.
- Οι Αρχές αναμένουν στοιχεία από το εξωτερικό, κυρίως από την Κύπρο, για να συνδέσουν όλα τα κομμάτια του παζλ.

9.1 Και δεύτερος αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου.

Στην υπόθεση αυτή έχει εμπλακεί (για μία ακόμη φορά) και η δικαιοσύνη. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου Ιωάννης Τέντες έχει δώσει εντολή διερεύνησης του όλο θέματος και ήδη ο αρμόδιος για τα αθλητικά αντεισαγγελέας Αναστάσιος Κανελλόπουλος έχει καλέσει για την ερχόμενη Τρίτη τον επικεφαλής του ΣΔΟΕ Γιάννη Καπελέρη και τον εκδότη της εφημερίδας "Ποντίκι" Αντώνη Δελατόλα, που έκανε την αποκάλυψη για τον διαιτητή που κέρδισε 300.000 ευρώ στο στοίχημα. Ενδιαφέρον, όμως, παρουσιάζει το ότι λέγεται πως η υπόθεση αυτή θα ανατεθεί τελικά σε άλλον αντεισαγγελέα του ανώτατου δικαστηρίου και όχι στον αρμόδιο για τα αθλητικά εισαγγελέα, που είναι ο κ. Κανελλόπουλος -αδερφός του αντιπροέδρου του Ολυμπιακού Βόλου Θανάση Κανελλόπουλου- ο οποίος χειρίζεται την υπόθεση με τα ύποπτα ματς της UEFA, στα οποία εμφανίζεται και ο Ολυμπιακός Βόλου. Ενδιαφέρον περί του θέματος έχει και η υπόθεση της λίστας των 1.200 ατόμων που παρουσίαζαν υπέρογκα ποσά από το στοίχημα και την οποία είχε αποκαλύψει πριν από τέσσερα χρόνια η βουλευτής του ΚΚΕ Λιάνα Κανέλλη, η οποία μίλησε στον Sentra 103,3. Η κυρία Κανέλλη είπε πως δεν είναι τυχαία η περίοδος που όλα αυτά επανέρχονται, μιας και απελευθερώνονται οι άδειες του στοιχήματος στην Ελλάδα και πρόσθεσε, όσον αφορά τα μελλούμενα της υπόθεσης αυτής: "Θα βρεθεί ένα μαύρο πρόβατο επί σφαγήν. Θα επιλέξουν έναν, εν προκειμένω τον διαιτητή, θα τον στριμώξουν με στοιχεία

τύπου ?17N? και θα τον μπουζουριάσουν. Σκοτώνεις έναν, του κλείνουν το στόμα και μετά άλλοι δέκα κάνουν ήσυχοι τη δουλειά τους. Αυτά τα πράγματα για να γίνουν πρέπει να ξεκινήσει από τη βάση. Να είναι ο κόσμος που παίζει στο στοίχημα και να ξέρει γιατί παίζει".

10. Κάλπικες ελπίδες

Εταιρίες στοιχηματισμού που «ανθούν» παντού, ακόμα και στο διαδίκτυο. Παίκτης που πέφτουν την παγίδα τους. Εκατοντάδες δισεκατομμύρια που τζιράρονται προς αναζήτηση του εύκολου κέρδους. Κι όλα αυτά με την ανοχή και τη στήριξη της κυβέρνησης.

Παράλληλα με τα παιχνίδια του ΟΠΑΠ - και κυρίως το «ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ», που προσελκύει τη μεγαλύτερη μερίδα παικτών - λειτουργούν και διάφορες διευθύνσεις στοιχηματισμού στο διαδίκτυο, που υπόσχονται πολύ μεγαλύτερες αποδόσεις από τις «νόμιμες» και ελλοχεύουν και τεράστιους κινδύνους να εξαφανιστούν από προσώπου Γης με τα χρήματα όσων στοιχημάτισαν σε αυτές. Ιστοσελίδες στο διαδίκτυο που υπόσχονται υπερβολικά κέρδη και αποδόσεις, για να δελεάσουν τους παίκτες και τελικά αποδεικνύονται φούσκες που σκάνε εξαφανίζοντας και τα λεφτά των επίδοξων τζογαδόρων. Παρ' όλα αυτά οι διευθύνσεις στοιχηματισμού στο διαδίκτυο είναι ανεξέλεγκτες...

Ο «νόμιμος τζόγος» το μόνο που εξασφαλίζει είναι ότι σε περίπτωση που κάποιος κερδίσει θα πάρει σίγουρα τα λεφτά του και υπάρχουν συγκεκριμένες αποδόσεις, αφού ο ΟΠΑΠ υποχρεούται να επιστρέφει συγκεκριμένο ποσοστό των κερδών, αντίθετα με τον παράνομο όπου τα πάντα είναι ρευστά. Σε κάθε περίπτωση πάντως, ο τελικός στόχος είναι να αυξάνεται το κέρδος του ιδιοκτήτη - διαχειριστή του παιγνίου και όχι να καλυτερεύσει η οικονομική κατάσταση του παίκτη. Αντίθετα, είναι ένας τρόπος εθισμού των πολιτών στα τυχερά παιχνίδια και στο εύκολο κέρδος, με στόχο τον αποπροσανατολισμό τους από ουσιαστικές διεκδικήσεις που μπορούν πράγματι να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο και να αλλάξουν την οικονομική τους κατάσταση (Σωτηρακόπουλος, 2010).

Ο πρόεδρος του ΟΠΑΠ, Ανέστης Φιλίππιδης, μιλώντας για τα τυχερά παιχνίδια του Οργανισμού, ανέφερε ότι το «ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ» έχει «εξαφανίσει» όλα τα άλλα παίγνια, κρατώντας την πρώτη θέση στην κατάταξη των εσόδων του ΟΠΑΠ με ποσοστό 70-78%, «το μόνο που θα μπορούσαμε να πούμε ότι ανταγωνίζεται είναι το "Τζόκερ" σε περίπτωση τζακ ποτ, που αγγίζει το 10% των συνολικών κερδών μας».

Πέρα όμως από το επίσημο «ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ» και τα άλλα επίσημα παίγνια, επισήμανε ότι ανθεί και ο παράνομος τζόγος μέσω του διαδικτύου, όπου οι ιστοσελίδες στοιχηματισμού πολλαπλασιάζονται με ταχύτατους ρυθμούς, που κανείς δεν μπορεί να ελέγξει, ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις παικτών στον παράνομο τζόγο που έχασαν τα λεφτά τους όταν ο συγκεκριμένος διαδικτυακός τόπος εξαφανίστηκε με τα κεφάλαια και τα κέρδη τους... Σημείωσε ακόμα ότι το κράτος πρέπει να λάβει σοβαρά μέτρα ελέγχου στο

συγκεκριμένο ζήτημα και να προχωρήσει σε διώξεις, προκειμένου να προστατευτούν οι πολίτες. Όπως λέει ο Α. Φιλιππίδης, «πολλά λεφτά παίζονται και στον παράνομο τζόγο, στο διαδίκτυο, αλλά γι' αυτό δεν έχουμε επίσημα στοιχεία και δεν μπορεί να ελεγχθεί. Αυτό που ξέρουμε είναι ότι κι εκεί παίζονται τεράστια ποσά. Στο διαδίκτυο υπάρχουν εκτός από τους αμέτρητους διαδικτυακούς τόπους και διάφορες μορφές στοιχήματος, που μεταλλάσσεται με φοβερά γρήγορους ρυθμούς και παίρνει αμέτρητες μορφές. Όταν λέμε δηλαδή στοιχήμα στο δίκτυο, εννοούμε ότι καλύπτει τα πάντα, δεν είναι ένα πράγμα. Δεν περιορίζεται στο ποδόσφαιρο, αντίθετα προσαρμόζεται σε ό,τι μπορεί κανείς να φανταστεί. Στοιχηματίζουν για τα πάντα». Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΟΠΑΠ, ο Οργανισμός σχεδιάζει δράση καταπολέμησης του παράνομου τζόγου, προκειμένου να προστατευτούν οι πολίτες, αλλά και το ίδιο συμφέρον της εταιρίας.

Το μέγεθος του προβλήματος φαίνεται και από την αναφορά του προέδρου του ΟΠΑΠ, ο οποίος δεν αρνήθηκε το γεγονός ότι παρατηρούνται περιπτώσεις νομιμοποίησης μαύρου χρήματος, μέσω των τυχερών παιχνιδιών του ΟΠΑΠ, αφού τα κερδισμένα δελτία, αποτελούν τεκμήριο εισοδήματος για την εφορία. «Μπορούν να γίνουν μέσο για ξέπλυμα χρήματος, αφού αποδείχτηκε πως υπάρχουν όντως άνθρωποι που αγοράζουν κερδισμένα δελτία για ξέπλυμα χρήματος». Και συμπληρώνει πως δεν είναι δυνατόν ο ίδιος άνθρωπος να έχει παίξει για παράδειγμα την ίδια μέρα, με διαφορά ωρών ή λεπτών, σε 10 διαφορετικά πρακτορεία ανά την Ελλάδα και να έχει κερδίσει και στα δέκα.

Βέβαια, το ερώτημα θα παραμένει αναπάντητο: Ποιος θα προστατεύσει τους πολίτες από τον λεγόμενο νόμιμο τζόγο;

10.1 «Πάμε στοιχήμα»... ότι στο τέλος θα χάσεις;

«Όλοι όσοι τζογάρουν, χάνουν μακροπρόθεσμα», λέει χαρακτηριστικά ο Αντώνης, ιδιοκτήτης ΠΡΟ-ΠΟ στο Χαλάνδρι. «Από τότε που βγήκε το "Στοιχήμα" έσβησαν όλα τα άλλα παιχνίδια, δεν υπάρχει άνθρωπος ηλικίας 12 έως 100, που να μην παίζει "Στοιχήμα". Παίρνει διαστάσεις επιδημίας», τονίζει, υποστηρίζοντας ότι «δε θα ήταν υπερβολή να μιλήσουμε για εθισμό και για ανθρώπους που το έχουν κάνει επάγγελμα». Για πολλούς από τους πελάτες του, «το "Στοιχήμα" είναι πλήρης απασχόληση, διαβάζουν προγνωστικά, φτιάχνουν συστήματα και μιλάνε για σίγουρους αγώνες. Η πραγματικότητα, πέρα από όλα αυτά, είναι ότι όλα τα τυχερά παιχνίδια είναι έτσι στημένα για να χάνει ο παίκτης και να κερδίζει το κεφάλαιο, όλα τα υπόλοιπα είναι ψέμα», συμπληρώνει.

Ένα συννοικιακό πρακτορείο του ΟΠΑΠ μπορεί να κάνει τζίρο μέχρι και 30.000 ευρώ τη βδομάδα - ποσό εξωπραγματικό, αλλά αληθινό - μόνο από το «Στοιχείο». Όπως σημειώνει ο Αντώνης, «υπάρχουν άνθρωποι που δανείζονται, ή καταθέτουν μισθούς στο "Στοιχείο", ελπίζοντας ότι θα κερδίσουν. Παίρνει πλέον διαστάσεις μάστιγας». Η ανεργία, οι μισθοί πείνας και η συνεχής παρακμή του λαϊκού εισοδήματος στον καπιταλισμό, οδηγούν τον κόσμο να αναζητά τα προς το ζην στη θεά Τύχη. Έτσι ο πολίτης εθίζεται σ' έναν τέτοιο τρόπο ζωής, υπνωτίζεται, προσπαθεί να ξεχρεώσει τα χρέη που δημιουργεί στον τζόγο, όταν αυτό μετατρέπεται σε πάθος και τελικά δε διεκδικεί και κυρίως δεν ενοχλεί.

«Με τα κέρδη από το "Στοιχείο", συμπληρώνω το μισθό μου», ισχυρίζεται ο Χριστόφορος, που δεν παίζει στα επίσημα παιχνίδια του ΟΠΑΠ, αλλά στο παράνομο στοιχείο που βασιλεύει στο διαδίκτυο και αυτή τη στιγμή χάνει περίπου 1.000 ευρώ... Διαπίστωση άκρως απογοητευτική, αφού ο εργαζόμενος πρέπει να είναι σε θέση να κερδίζει το ψωμί του με τη δουλιά του και όχι μέσω των τυχερών παιχνιδιών. Πόσο μάλλον όταν διαπιστώνουμε ότι ο Χριστόφορος δεν ανήκει σε μια οικτρή μειοψηφία, αλλά υπάρχουν πολλοί νέοι που ακολουθούν τη δική του πρακτική. «Υπάρχουν άπειρες εταιρίες, που μπορείς να παίζεις και να ποντάρεις για το οτιδήποτε. Αν είναι γνωστές, παίρνεις σίγουρα τα λεφτά σου και χωρίς την "γκανιότα" που κρατάει ο ΟΠΑΠ και η INTPALOT», σημειώνει, επισημαίνοντας και τον κίνδυνο να μην πάρεις ποτέ τα λεφτά σου, όταν παίζεις παράνομα στο διαδίκτυο, αφού «δεν είναι λίγες οι φορές που διαδικτυακοί τόποι εξαφανίζονται», αφήνοντας τους επίδοξους τζογαδόρους στα «κρύα του λουτρού»... Το κράτος από την πλευρά του παραμένει απλός θεατής, απαξιώνοντας να προχωρήσει σε οποιαδήποτε επέμβαση για να προστατεύσει τους πολίτες του (Χαραλαμπίδης, 2005).

Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το ότι στα τυχερά παιχνίδια και κυρίως στο «ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ», εκτός από τους ενήλικους εθίζονται και μικρά παιδιά, που περιμένουν το χαρτζιλίκι τους για να το καταθέσουν στη θεά Τύχη. «Βλέπεις ακόμα και παιδιά ηλικίας 12 ετών να έρχονται στο πρακτορείο και να ζητάνε να παίξουν "Στοιχείο"», λέει ο Αντώνης, τονίζοντας ότι «πρέπει να υπάρξει μέριμνα ώστε να μην επιτρέπεται σε ανήλικους να παίζουν τυχερά παιχνίδια και να εθίζονται από τόσο μικρή ηλικία στη λογική του τζόγου». Γεγονός που αποδεικνύει ότι το σύστημα διαπαιδαγωγεί τους υπηρέτες του από πολύ μικρή ηλικία σε όλους τους τομείς.

Τα τυχερά παιχνίδια προσφέρονται και ως ιδανική λύση για ξέπλυμα χρήματος, αφού τα κερδισμένα δελτία αποτελούν τεκμήριο εισοδήματος και περνάμε σε παραγωγή ανεξέλεγκτου χρήματος.

11. Σφίγγει και άλλο ο κλοιός γύρω από τον παράνομο ηλεκτρονικό τζόγο

Απαγορευτικό στις τράπεζες που βρίσκονται εγκατεστημένες στην Ελλάδα να επιτρέπουν συναλλαγές με δικτυακούς τόπους τυχερών παιχνιδιών που δεν είναι αδειοδοτημένοι, βάζει ο νέος νόμος για τη ρύθμιση της αγοράς τυχερών παιχνιδιών. Αυτό δηλαδή που ζητούσαν επί χρόνια οι νόμιμοι πάροχοι υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών στη χώρα μας (ΟΠΑΠ, Καζίνο), έρχεται να επιβληθεί με το νέο σχέδιο νόμου που αναμένεται να εισαχθεί στη Βουλή την ερχόμενη εβδομάδα.

Στόχος της κυβέρνησης με το μέτρο αυτό, είναι η μεγιστοποίηση των εσόδων της από την αδειοδότηση των νέων παροχών τυχερών παιχνιδιών μέσω Διαδικτύου. Η κυβέρνηση προτίθεται να παραχωρήσει 15 έως 50 άδειες με στόχο τον έλεγχο μια παράνομης αγοράς που σήμερα ανέρχεται σε 4 έως 10 δισ. ευρώ. Ωστόσο, οι ελληνικές κυβερνήσεις, στο παρελθόν, παρέμεναν απαθείς στα αιτήματα της νόμιμης αγοράς για τον περιορισμό του παράνομου τζόγου που μέσα σε μια πενταετία χάρις στη διάδοση του Internet, διογκώθηκε υπέρμετρα. Η συγκεκριμένη (νόμιμη) αγορά έχασε τεράστια έσοδα και κέρδη μέσα στα προηγούμενα χρόνια, δεδομένου ότι, όπως αναφέρει η ίδια η κυβέρνηση, πάνω από 250 δικτυακοί τόποι, με έδρα σε φορολογικούς παραδείσους ανά τον πλανήτη, προσφέρουν υπηρεσίες τζόγου στοχευμένα σε Έλληνες χρήστες.

Ανεπισήμως, ο ηλεκτρονικός τζόγος από την Ελλάδα ανέρχεται σε 4 δισ. ευρώ, αλλά με δυσκολία μπορεί να εκτιμηθεί. Ακόμη και η ίδια η κυβέρνηση δεν είναι σίγουρη για το μέγεθος του παράνομου τζόγου δεδομένου ότι στο αρχικό κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης του σχετικού νόμου που παρουσιάστηκε πριν περίπου από δύο μήνες, υπολογίζονταν σε 4 δισ. ευρώ. Λίγες εβδομάδες αργότερα, στο ενημερωτικό σημείωμα που διένειμε ο υπουργός Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου στο υπουργικό συμβούλιο, ο παράνομος τζόγος εκτιμήθηκε σε 10 δισ. ευρώ! Αν το τελευταίο είναι αληθές, τότε ο νόμιμος και ο παράνομος τζόγος στην Ελλάδα, ξεπερνούν τα 20 δισ. ευρώ ή κάτι λιγότερο από το 10% του ΑΕΠ.

11.1 Ασφαλιστικές δικλίδες

Όπως και να έχει η κατάσταση, η νέα νομοθεσία θέτει δικλίδες ασφαλείας στον έλεγχο του παράνομου τζόγου. Εκτός από τις τράπεζες που είναι υπόλογες για τις συναλλαγές των παικτών, και οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Internet Service Providers, ISPs), απαγορεύεται να προσφέρουν πρόσβαση σε μη αδειοδοτημένους

δικτυακούς τόπους τυχερών παιχνιδιών. «Απαγορεύεται στους παρόχους υπηρεσιών Διαδικτύου (ISPs) με καταστατική έδρα ή έδρα πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του ν. 2238/1994, όπως κάθε φορά ισχύουν, να επιτρέπουν την πρόσβαση σε παράνομους παρόχους τυχερών παιγνίων μέσω του Διαδικτύου, όπως αναφέρονται στον οικείο κατάλογο (black list) που τηρεί η Επιτροπή Εποπτείας & Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ)», αναφέρεται χαρακτηριστικά στο σχέδιο νόμου «Ρύθμιση της αγοράς παιγνίων». Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι όλοι οι νόμιμοι δικτυακοί τόποι που θα παρέχουν υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών, υποχρεωτικά μετά την ψήφιση του νόμου και την αδειοδότηση των ενδιαφερομένων, θα φέρουν την κατάληξη «.gr».

Σε ό, τι αφορά την απαγόρευση συναλλαγών μέσω τραπεζών, ο σχετικός νόμος προβλέπει πρόστιμο ίσο με το δεκαπλάσιο του ποσού που διακινήθηκε παρανόμως και κατ' ελάχιστον ίσο με πεντακόσια (500) ευρώ.

12. Ο εφιάλτης του ηλεκτρονικού τζόγου

Σύμφωνα με έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου, εμφανίζει ραγδαία ανάπτυξη, προκαλώντας εκατοντάδες δράματα.

Φίλος -συγγενής φίλου σωστότερα- αντιμετωπίζει πρόβλημα παθολογικής εξάρτησης από τον τζόγο. Για χρόνια το 'σκαγε από τις βάρδιες στη δουλειά για να χωθεί στις παράνομες λέσχες της γειτονιάς του, να «ακουμπήσει» το μηνιάτικο. Αργότερα, τη δόση του δανείου, το αυτοκίνητό του - έφτασε να υποθηκεύσει το ίδιο του το σπίτι για τα «φρουτάκια». Η κινητοποίηση της οικογένειάς του -είχε γυναίκα και παιδί και γερούς και αγέρωχους τους δύο του γονείς- τον βοήθησε να απεξαρτηθεί από το πάθος του. Τουλάχιστον προσωρινά. Η υποτροπή έγινε τον περασμένο Μάιο. «Πώς να παλέψεις όταν έχεις τον εχθρό μέσα στο ίδιο σου το σπίτι;» λέει σήμερα η κουρασμένη μάνα. «Ο ηλεκτρονικός τζόγος είναι ένας Γολιάθ και εμείς δεν αντέχουμε πια».

Η ενίσχυση της ευρυζωνικότητας, η αύξηση της διείσδυσης στο Ιντερνέτ, είναι ένα βήμα μπροστά, λέμε οι περισσότεροι. Όμως για χιλιάδες οικογένειες ανά την επικράτεια ήταν απλώς αυτά που εγκατέστησαν τον παράνομο καρπό στο σαλόνι, στο δωμάτιο του μικρού, στο γραφείο. Κι αν το πρόβλημα παλευόταν κατά τα συνήθη πίσω από κλειστές πόρτες, η οικονομική κρίση που σφυροκοπά ανελέητα τη μέση ελληνική οικογένεια, τείνει να φέρει την κατάσταση εκτός ελέγχου. Ο ηλεκτρονικός τζόγος έχει μετατραπεί για πολλούς σε ένα κατ' οίκον ΔΝΤ.

Πρόσφατη έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών για την κατάσταση του ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ελλάδα κατέδειξε ότι το e-gambling (π. χ. στοίχημα, πόκερ, καζίνο μέσω Ιντερνέτ) εμφανίζει ραγδαία ανάπτυξη στη χώρα μας. Το 31% των Ελλήνων που κάνουν «ονλάιν» συναλλαγές έχουν συμμετάσχει το πρώτο εξάμηνο του 2010 ενεργά έστω και μία φορά σε παιχνίδι e-gambling (το 12% μάλιστα το κάνουν συχνά), με τη συνολική αξία της αγοράς αυτής να ανέρχεται στο 2010 σε περίπου 300 εκατ. ευρώ. Δεν είναι τυχαία η σημαντική πτώση που εμφάνιζαν, τουλάχιστον έως τις τελευταίες ημέρες, οι πωλήσεις του Πρωτοχρονιάτικου Λαχείου (30% σε σχέση με το 2009), αλλά και η εν γένει πτώση στις πωλήσεις των λαχείων που (κατά μέσο όρο 15%) οφείλονται σε σημαντικό ποσοστό στην εξάπλωση του ηλεκτρονικού τζόγου.

Η καθολική απαγόρευση της λειτουργίας τυχερών και τεχνικών ψυχαγωγικών παιχνιδιών εκτός από αυστηρά περιορισμένους χώρους, όπως είναι τα πρακτορεία του ΟΠΑΠ και τα καζίνο, που ισχύει στην Ελλάδα από το 2002, είχε ως αποτέλεσμα την

γιγάντωση του παράνομου τζόγου -μεγάλο τμήμα του οποίου «παίζεται online» (Μπλιάτικας).

(Υπενθυμίζεται ότι για τον λόγο αυτό η χώρα μας είχε καταδικαστεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με επιβολή προστίμου ύψους 32.000 ευρώ ανά ημέρα ή 11,5 εκατ. ευρώ ανά έτος.) Σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, στη χώρα μας λειτουργούν περισσότεροι από 250 διαδικτυακοί τόποι στοιχήματος, μέχρι και 20.000 ηλεκτρονικές μηχανές ψυχαγωγικών παιχνιδιών περιορισμένου κέρδους (AWPs) και έως 150.000 ηλεκτρονικοί υπολογιστές που παρέχουν παράνομα τυχερά παιχνίδια (τύπου φρουτάκια). Ο τζίρος όλων αυτών των τυχερών παιχνιδιών υπολογίζεται σε πάνω από 4 δισ. ευρώ ετησίως - ωστόσο το οποίο παραμένει εξαιρετικά θολό καθώς στον χώρο δραστηριοποιούνται και πολλές offshore εταιρείες. Τους περισσότερους παίκτες πάντως προσελκύει το διαδικτυακό στοιχήμα, καθώς λόγω χαμηλού κόστους προσφέρει καλύτερες αποδόσεις.

Η νέα και δυναμική αγορά του ηλεκτρονικού τζόγου μοιραία καταλαμβάνει μερίδιο από τους παραδοσιακούς παίκτες. Σύμφωνα με πρόσφατο ρεπορτάζ της «Κ» (17/12/2010), ο τζίρος των εννέα καζίνο που λειτουργούν στη χώρα μας, στο διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου σημείωσε πτώση της τάξης του 17,7% σε σχέση με το ίδιο διάστημα του 2009, φθάνοντας τα 469,1 εκατ. ευρώ. Τα στοιχήματα στα τραπέζια μειώθηκαν κατά 13,8%, ενώ μείωση κατά σχεδόν 7% σημείωσε και ο αριθμός των επισκεπτών.

Εκτιμάται ότι ο ηλεκτρονικός τζόγος έχει «τσιμπήσει» το 8% της αγοράς των καζίνο και το 7% των παιχνιδιών του ΟΠΑΠ. Τα χρήματα με άλλα λόγια που χάνει το κράτος -εν μέσω κρίσης- λόγω της «μόδας» του διαδικτυακού τζόγου είναι πολλά ...;

Ακριβώς γι' αυτό, το νέο σχέδιο της κυβέρνησης σε σχέση με την αγορά των τυχερών παιχνιδιών προβλέπει την εκχώρηση στον ΟΠΑΠ του αποκλειστικού δικαιώματος του αθλητικού στοιχηματισμού στο Ιντερνέτ. Γενικότερα, μετά την αποτυχία του αρχικού σχεδίου που είχε τεθεί το καλοκαίρι σε διαβούλευση, η κυβέρνηση προσανατολίζεται στην «προστασία» του ΟΠΑΠ. Συγκεκριμένα, προβλέπεται η 10ετής επέκταση της άδειας του Οργανισμού στα παραδοσιακά παιχνίδια μέχρι το 2030 (από το 2020 που προβλέπεται σήμερα), ενώ απομακρύνεται λόγω των έντονων αντιδράσεων το ενδεχόμενο εκχώρησης αδειών μηχανών βιντεολόττο.

«Ε και; Ο παράνομος τζόγος θα γίνει νόμιμος και αντί για κάποια άγνωστη εταιρεία στον Ειρηνικό ή δεν ξέρω πού αλλού, τα κέρδη θα τα καρπώνεται το κράτος», λέει στην «Κ» η μητέρα εθισμένου παίκτη. «Πρέπει μήπως να πανηγυρίσω;».

12.1 Εθισμένα παιδιά

Σαν άλλο ηλεκτρονικό παιχνίδι, ο τζόγος έχει εισβάλει και στη ζωή των παιδιών. Σύμφωνα με έρευνα της Μονάδας Εφηβικής Υγείας (ΜΕΥ) της Β΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών σε σχολεία της Αττικής, το 6% των παιδιών ηλικίας 14-16 ετών δηλώνει πως παίζει στο Ιντερνετ διάφορα τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα, ακόμη και παιχνίδια ηλεκτρονικών καζίνο.

Όπως προέκυψε, τα παιδιά παίζουν χρησιμοποιώντας τις πιστωτικές κάρτες των γονιών τους ή -σε άλλες περιπτώσεις- προπληρωμένες κάρτες που μπορούν να προμηθευτούν στα μαγαζιά.

Χαρακτηριστικό είναι ότι σε πολλές περιπτώσεις το πρόβλημα διαπιστώθηκε μόνον αφού οι γονείς έλαβαν φουσκωμένους λογαριασμούς πιστωτικών καρτών.

Πάντως, όπως και στο θέμα της πορνογραφίας, έτσι και στον διαδικτυακό τζόγο πιο επιρρεπή εμφανίζονται τα αγόρια έναντι των κοριτσιών. Το πλέον ανησυχητικό είναι ότι οι ειδικοί ανιχνεύουν σε πολλούς εφήβους συμπτώματα εξάρτησης από τον τζόγο. Όπως αναφέρεται, ο διαδικτυακός τζόγος σχετίζεται με ψυχοκοινωνική δυσπροσαρμοστικότητα, ενώ η χρήση του Ιντερνέτ με σκοπό τον τζόγο ήταν ο πιο σημαντικός προγνωστικός παράγοντας για παθολογική χρήση του Διαδικτύου μεταξύ των εφήβων (Ελευθεράτος, 2010).

13. Η χειραγώγηση παιχνιδιών σε σχέση με το στοίχημα

Ο Πέτερ Λιμάχερ εργάζεται ως νομικός στο πειθαρχικό τμήμα της ΟΥΕΦΑ στη Νιόν της Ελβετίας και αναφέρει:

Δεν υπήρχαν πάντα στημένα παιχνίδια;

"Συνενοήσεις υπήρχαν πάντα. Αυτό που μετράει, όμως, είναι η έκταση. Χάρη στη βιομηχανία του στοιχήματος σήμερα είναι πολύ πιο εύκολο να στήνουν παιχνίδια και παράλληλα να αποκομίζουν τεράστια κέρδη. Παλαιότερα ένας σύλλογος ήθελε να επηρεάσει έναν άλλο σύλλογο ή μερικούς παίκτες για να έχουν μειωμένη απόδοση. Υπήρχαν εμπλεκόμενοι διαιτητές. Όμως, σήμερα, ειδικά στα προκριματικά των διοργανώσεων της ΟΥΕΦΑ, σε περιπτώσεις που μια αδύνατη ομάδα αγωνίζεται εναντίον μιας δυνατής, συναντάμε την ακόλουθη κατάσταση: μια εξωτερική οργάνωση, η οποία ενδεχομένως να μην έχει καμιά σχέση με το ποδόσφαιρο, πλησιάζει την αδύνατη ομάδα λέγοντάς της: "Ούτως ή άλλως θα χάσετε. Ας χάσετε με αυτό το αποτέλεσμα". Αυτή η πρόταση συνοδεύεται από πολύ χρήμα. Για τους παίκτες που συμμετέχουν στο στήσιμο δεν είναι τίποτε να μην κυνηγήσουν με ζήλο την μπάλα σε κάποια φάση. Ο αδύνατος σύλλογος δεν έχει σκοπό να νικήσει, αλλά να εισπράξει όσο το δυνατόν περισσότερο χρήμα. Στην ασιατική αγορά στοιχήματος κάτι τέτοιο είναι εφικτό".

Πως στήνεται ένας αγώνας;

"Αρχικά υπήρχε το γνωστό στοίχημα 1-2-X. Σήμερα υπάρχει πληθώρα στοιχηματικών μοντέλων: τριάδες με σύστημα, αποτέλεσμα ημιχρόνου, τελικό σκορ, όβερ/άντερ, χάντικαπ και ασιατικό χάντικαπ. Ακόμα, ειδικά στοιχήματα όπως "ποιος παίκτης θα χάσει ένα πέναλτι;" ή χάρη στο διαδίκτυο το ζωντανό στοίχημα".

Συνεπώς η ροή των χρημάτων δύσκολα παρακολουθείται.

"Πολύ δύσκολα. Η τεράστια αυτή ρευστότητα στην ασιατική αγορά προσελκύει αναγκαστικά και "βρώμικο χρήμα". Όποιος επιθυμεί να ξεπλύνει χρήμα, και ταυτόχρονα να το πολλαπλασιάσει, βρίσκει εκεί την ιδανική πλατφόρμα. Για το λόγο αυτό κρίναμε ότι πρέπει να επιβλέπουμε όλους τους αγώνες της ΟΥΕΦΑ που περιλαμβάνονται στο κουπόνι των ασιατικών εταιρειών".

Τι συμβαίνει αν κάποιο παιχνίδι είναι ύποπτο;

"Στην αρχή, το 2005 και το 2006, η ιδέα ήταν να μπορούμε να αναγνωρίζουμε πριν από την έναρξη του παιχνιδιού κάποιες τάσεις. Παίρναμε τον δικό μας παρατηρητή αγώνων στο κινητό του για να μπει στα αποδυτήρια και να πει στους παίκτες: "Παιδιά, η ΟΥΕΦΑ βλέπει τι τρέχει. Είστε όλοι υπό παρακολούθηση".

Πόσο συχνά συνέβη κάτι τέτοιο;

"Το 2006 σίγουρα 6 έως 7 φορές. Πάντοτε σε αγώνες της προκριματικής φάσης του Τσάμπιονς Λιγκ, του Κυπέλλου ΟΥΕΦΑ και του Ιντερτότο. Αρχικά δεν λειτούργησε άσχημα. Η παρέμβαση σε δύο - τρεις υποθέσεις λειτούργησε αποτρεπτικά. Μάλιστα είδαμε και τη διαφοροποίηση της στοιχηματικής απόδοσης. Αλλά στη συνέχεια η αγορά προσαρμόστηκε. Κυκλοφόρησε ότι η ΟΥΕΦΑ ξέρει κάτι. Είχαμε και την αίσθηση ότι σε μερικές περιπτώσεις τα χρήματα που παίχτηκαν απλώς ήταν τόσο πολλά που η πίεση στους παίκτες ήταν πολύ μεγάλη".

Για να στηθεί ένας αγώνας, δεν πρέπει να γίνουν από πριν συνεννοήσεις;

"Και ναι και όχι. Γίνεται και κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν συγκεκριμένη γλώσσα χειρονομιών. Ακόμα και από τον πάγκο. Από αξιόπιστη πηγή μάθαμε ότι σε ένα παιχνίδι της Β' Εθνικής Ελλάδος την αγωνιστική περίοδο 2008/09 ένας πρόεδρος συλλόγου καθόταν στον πάγκο έχοντας ένα φορητό υπολογιστή με απευθείας σύνδεση με την ασιατική αγορά στοιχημάτων, η οποία είχε συμπεριλάβει στο κουπόνι στοιχήματος το παιχνίδι. Έτσι μπορούσε να παρακολουθεί ζωντανά τις στοιχηματικές αποδόσεις εκεί και ταυτόχρονα να επεμβαίνει στο παιχνίδι. Με ποιον τρόπο; Από τον πάγκο ζητείται αλλαγή παίκτη με την εντολή στον αρχηγό της ομάδας: «Άκουσε, τώρα εφαρμόζεται το σχέδιο Β και όχι το σχέδιο Α".

Και αναλόγως στοιχηματίζει στη διάρκεια του ματς.

"Ακριβώς. Έπρεπε να προσαρμοστούμε σε αυτή την πραγματικότητα. Διαθέτουμε τώρα ένα λογισμικό με το οποίο μπορούμε να επιτηρούμε όλους τους αγώνες στο κουπόνι των ασιατικών εταιρειών στοιχημάτων - τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκειά τους. Βλέπουμε σε πραγματικό χρόνο αντικανονικές αποδόσεις. Παράδειγμα: Μπήκε γκολ, η ιδανική απόδοση έπρεπε να ήταν αυτή, δεν είναι όμως. Κάτι τέτοιο είναι περίεργο. Στο μεταξύ, είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε βάσει της πορείας των στοιχηματικών αποδόσεων το τελικό σκορ. Λίγο πριν από το τέλος του αγώνα πέφτει ξαφνικά ένα γκολ και διαμορφώνεται ακριβώς το τελικό αποτέλεσμα στο οποίο σε ένα στοίχημα-χάντικαπ έχουν τοποθετηθεί μεγάλα ποσά. Δεν μπορούμε, όμως, πια να επεμβαίνουμε κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού".

14. Doping

Όταν μιλούμε για αθλητισμό στο μυαλό έρχονται οι ακριβοπληρωμένοι ποδοσφαιριστές, οι ολυμπιονίκες, αλλά αυτό είναι ένα πολύ μικρό κομμάτι. Η πραγματική του αξία είναι όταν τον χρησιμοποιούμε για να κτίσουμε γέφυρες επικοινωνίας μεταξύ φυλών, οι οποίες εδώ και χρόνια σκοτώνονται στην Ουγκάντα ή στην Κένυα ή σε τόσες άλλες χώρες για αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλήματα. Ζητούμε την καλή προσπάθεια μέσα στα πλαίσια του ευαγωνίζεσθαι, μακριά από τη χρήση απαγορευμένων ουσιών. Το ντόπινγκ είναι η μάστιγα του αθλητισμού. Είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε όπως και η βία. Η μεγαλύτερη πρόκληση που έχει να αντιμετωπίσει ο αθλητισμός σε παγκόσμιο επίπεδο είναι η καλή διακυβέρνηση και η διαχείριση, η διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα. Ο αθλητισμός δεν είναι πρωταθλητισμός, πρέπει να τον αξιοποιούμε ως εργαλείο για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Αν υπάρχουν κάποιοι πολύ καλοί και ταλαντούχοι που μπορούν να φτάσουν στα πιο ψηλά σκαλοπάτια, να τους στηρίξουμε, αλλά ο πρωταθλητισμός δεν πρέπει να είναι αυτοσκοπός. Πολλά από τα προβλήματα που έχουμε σήμερα, με το ντόπινγκ από εκεί ξεκινούν.

Νομίζω ότι υπάρχει μια λανθασμένη αντίληψη ότι όσοι καταφέρουν να φτάσουν στο πιο ψηλό επίπεδο παίρνουν ουσίες. Κάποιοι μπορεί να καταφέρνουν να τα κρύβουν. Μπορεί να είναι και αυτό μέρος του παιχνιδιού! Γι' αυτό πρέπει να δοθεί άλλη κατεύθυνση όσο αφορά την ανάπτυξη του αθλητισμού (Σταλίκας, 1989).

Τα οικονομικά συμφέροντα που υπάρχουν πίσω από τον αθλητισμό είναι τεράστια. Γι' αυτό και δεν καταπολεμάται το ντόπινγκ. ίσως να μην υπάρχει η πραγματική βούληση να το καταπολεμήσουμε. Βέβαια ο αθλητισμός αντιμετωπίζει τα ίδια προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η κοινωνία. Δεν υπάρχει σε πολλές περιπτώσεις αξιοκρατία, δεν υπάρχει διαφάνεια.

ΝΤΟΠΙΝΓΚ είναι η ενίσχυση της απόδοσής σας με παράνομες δραστηριότητες. Δεν έχει σημασία εάν συμβαίνει στον αθλητισμό, στην εργασία ή στην καθημερινή ζωή, αποτελεί κατάχρηση φαρμάκων και συνεπώς πάντα είναι ένα είδος ντόπινγκ και είναι αθέμιτο.

Δεδομένου ότι η χρήση των ουσιών ή των μεθόδων ξεκινά από τους αρχαίους χρόνους, οι αρμόδιες αρχές έχουν αναγκαστεί πλέον να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα. Με λίγα λόγια: για να διατηρηθεί ο αθλητισμός καθαρός εκδόθηκε ο απαγορευμένος κατάλογος και προκειμένου να οργανωθούν οι αντί-ντόπινγκ προσπάθειες διατυπώθηκε ο WADA-Κώδικας.

Από τις εποχές της Αρχαίας Ολυμπίας, όπου το μόνο από έπαθλο ήταν ο κότινος από ελιά, η δόξα του νικητή ήταν υπέρλαμπρη. Τόσο, που να αναγκάσει, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, ακόμη και τους προγόνους μας να καταφύγουν σε παράτυπες τεχνικές βελτίωσης των δυνατοτήτων τους. Ένα μείγμα κρασιού και στρυχνίνης, ενός δηλητηρίου που σε μικρές δόσεις λειτουργεί σαν διεγερτικό, λέγεται πως ήταν το μυστικό μερικών νεαρών αθλητών στις αρχαίες Ολυμπιάδες. Τα χρόνια πέρασαν, τα μεγέθη έχουν μεγαλώσει πέρα από κάθε φαντασία, αλλά ο διακαής πόθος πολλών αθλητών για νίκη με οποιοδήποτε αντίτιμο έχει παραμείνει αναλλοίωτος μέσα στους αιώνες (Χουλιάρακης, 1980).

Σήμερα άλλωστε ο αθλητισμός έχει αλλάξει. Πέρα από τη δεδομένη δόξα του νικητή σε μια Ολυμπιάδα, υπάρχουν και πολλά συνεπακόλουθα που κάνουν το δέλεαρ της επιτυχίας ακόμη μεγαλύτερο. Συναντήσεις στίβου με μεγάλα χρηματικά έπαθλα, χορηγοί, διαφημίσεις, όλα αυτά καταλήγουν στα κέρδη. Και όταν η ζωή ενός αθλητή είναι γεμάτη στερήσεις, συνεχή προσπάθεια, αλλά παράλληλα και αγώνα για επιβίωση με πενιχρά μέσα, αφού οι διακρίσεις απαιτούν πλήρη αφοσίωση στο άθλημα και κατά συνέπεια καμία άλλη επαγγελματική ενασχόληση, η καταξίωση και οι μεγάλες διακρίσεις γίνονται έως και αναγκαίες.

Έτσι, ορισμένοι αθλητές υποκύπτουν στον πειρασμό και προσπαθούν να ενισχύσουν τον οργανισμό τους και να ανεβάσουν τις επιδόσεις τους με τη χρήση διαφόρων φαρμακευτικώνσκευασμάτων. Εδώ να ξεκαθαρίσουμε πως δεν είναι όλες οι ουσίες που χρησιμοποιούνται στο ντόπινγκ ίδιες, ούτε και χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό.

Ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε αθλητή, υπάρχουν ουσίες που αυξάνουν το μυϊκό όγκο και τη δύναμη του αθλητή, διεγείρουν, χαλαρώνουν, προκαλούν απώλεια βάρους, καλύπτουν τον πόνο ή απλά κρύβουν τη χρήση άλλων ουσιών. Στη συνέχεια θα ρίξουμε μια ματιά στην κάθε κατηγορία αναβολικών, αναλύοντας τι ακριβώς κάνουν, ποια είναι τα αποτελέσματα αλλά και ποιές είναι οι βλάβες που προξενούν στον οργανισμό.

14.1 Ιστορία του doping

Από την αρχαιότητα οι αθλητές έβρισκαν τρόπους να ενισχύσουν την απόδοσή τους κατά τη διάρκεια των αγώνων, με πολύ πιο αθώα, βέβαια, μέσα σε σχέση με τη σημερινή εποχή. Αλλά δεν ήταν οι μόνοι. Ο όρος "doping" εμφανίστηκε για πρώτη φορά σε ένα αγγλικό λεξικό, το 1889, και πιστεύεται πως από τους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 υπήρχαν ντοπαρισμένοι αθλητές! Μάλιστα, το 1904 ο νικητής του μαραθωνίου Τόμας Χικς κατέρρευσε μετά τον τερματισμό και ανακαλύφθηκε πως είχε καταναλώσει στρυχνίνη με μπράντι, προκειμένου να διεγείρει τον οργανισμό του!

Το ντόπινγκ εδραιώθηκε, όσο απίστευτο κι αν φαίνεται, τις δεκαετίες του 1920 και 1930, αν και ήδη υπήρχαν αναφορές για αθλητές που έκαναν χρήση ουσιών προκειμένου να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους.

Το 1935 Γερμανοί επιστήμονες απομόνωσαν την τεστοστερόνη και την χρησιμοποίησαν για να αυξήσουν τη μυϊκή δύναμη και την επιθετικότητα τόσο των στρατιωτών του Χίτλερ, όσο και των αθλητών της χώρας στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Βερολίνου το 1936, όπως λέγεται.

Μια ακόμη ανακάλυψη ήρθε το 1955, όταν δημιουργήθηκαν τα πρώτα αναβολικά στεροειδή, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν κατά κόρον από χώρες του ανατολικού μπλοκ, κατά τη διάρκεια του επονομαζόμενου «Ψυχρού Πολέμου».

Με κάθε επιτυχία Ανατολικών αθλητών να γίνεται αντικείμενο προπαγάνδας, η χρήση ουσιών από Ανατολικούς (κυρίως) αθλητές έγινε γνωστή μετά την ενοποίηση της Γερμανίας, ενώ από την πλευρά των Δυτικών πιο διαδεδομένη ήταν η διαδικασία προσθήκης αίματος στους αθλητές.

Μετά από τη γενική παραφιλολογία αλλά και μερικούς θανάτους αθλητών που σχετίστηκαν με τη χρήση απαγορευμένων ουσιών, η Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή δημιουργεί το 1967 επίσημη ιατρική επιτροπή, ενώ οι έλεγχοι ντόπινγκ εμφανίστηκαν για πρώτη φορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Μεξικού το 1968, αλλά περιορίστηκαν μόνο για τη διάρκειά τους.

Τα αναβολικά στεροειδή απαγορεύτηκαν τελικά το 1975, αλλά τίποτα δεν εμπόδιζε τους αθλητές να τα χρησιμοποιούν άφοβα κατά την προετοιμασία τους και να τα σταματούν λίγο πριν τους αγώνες για να μην πιαστούν (Παπακυριακού, 1986).

Τελικά, και μετά τον πάταγο που προκάλεσε η υπόθεση του Καναδού σπρίντερ Μπεν Τζόνσον (στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1988 στη Σεούλ, όταν βρέθηκε ντοπαρισμένος μετά τη θριαμβευτική του νίκη στα 100 μέτρα, η Διεθνής Επιτροπή Αθλητισμού (IAAF) επέβαλε από το 1989 και το δειγματοληπτικό έλεγχο σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Δέκα χρόνια μετά, το 1999, ιδρύεται η WADA, η παγκόσμια υπηρεσία ενάντια στο ντόπινγκ, με αρμοδιότητα να διεξάγει έρευνες αλλά και ελέγχους πάνω στο αντικείμενο. Τέλος, η πιο γνωστή μέθοδος είναι αυτή της προσθήκης αίματος στους αθλητές. Ο αθλητής αποθηκεύει το αίμα του πριν τη διάρκεια των αγώνων και το προσθέτει στον οργανισμό του την κατάλληλη στιγμή. Έτσι, περισσότερο αίμα στον οργανισμό σημαίνει φυσιολογικά και μεγαλύτερη παροχή οξυγόνου στους ιστούς. Όμως, η ξαφνική υπερφόρτωση του οργανισμού με περισσότερο αίμα, από όσο έχει ο ίδιος προγραμματίσει, οδηγεί σε καρδιοαναπνευστικά προβλήματα και μπορεί να προκαλέσει θρόμβους, καρδιακή προσβολή ή εγκεφαλικά

επεισόδια. Αν ο αθλητής δεν χρησιμοποιήσει δικό του αίμα αλλά μεταμοσχεύσει ξένο, κινδυνεύει επιπλέον και από τις μολύνσεις που απειλούν όσους κάνουν μεταγγίσεις.

14.2 Διάφοροι ορισμοί

Στην ιστορία του ντόπινγκ, έχουν υπάρξει πολλοί ορισμοί. Ο ισχύων επίσημος ορισμός του ντόπινγκ αποδίδεται βάση του Παγκόσμιου Κώδικα Αντι-Ντόπινγκ ως ακολούθως: «Ντόπινγκ ορίζεται ως η παραβίαση ενός ή περισσότερων κανονισμών αντι-ντόπινγκ όπως αναγράφονται στο άρθρο 2.1 έως το άρθρο 2.8 του Παγκόσμιου Κώδικα Αντι-Ντόπινγκ».

Ντόπινγκ στον αθλητισμό ορίζεται ως «η χορήγηση ή η χρήση από ένα υγιές άτομο ... οποιουδήποτε παράγοντα ή ουσίας που φυσιολογικά δεν εντοπίζεται στο σώμα ... και/ή οποιουδήποτε φυσιολογικού παράγοντα ή ουσίας ... όταν χορηγείται σε αντικανονικές επιπρόσθετες ποσότητες και/ή μέσω αντικανονικής οδού και/ή με αντικανονικό τρόπο, ... με σκοπό και αποτέλεσμα τη τεχνητή αύξησης και με αθέμιτο τρόπο της απόδοσης του ατόμου κατά τη διάρκεια του αγώνα» (ο πρώτος ορισμός του ντόπινγκ υιοθετήθηκε το 1963 από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Εξωσχολική Εκπαίδευση)

Το ντόπινγκ στον αθλητισμό συνίσταται στη χρήση απαγορευμένων ουσιών παραβιάζοντας τους κανόνες των αρμόδιων αθλητικών οργανισμών (1984 Ευρωπαϊκό συνέδριο).

Ντόπινγκ στον αθλητισμό ορίζεται ως «η χορήγηση σε αθλητές ή αθλήτριες, ή η χρήση από αυτούς, φαρμακολογικών κατηγοριών παραγόντων ή μεθόδων ντόπινγκ» (Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Συνθήκης Αντι-Ντόπινγκ της 16ης Νοεμβρίου 1989). Ντόπινγκ ορίζεται ως η παρουσία στο ανθρώπινο σώμα ουσιών που είναι απαγορευμένες σύμφωνα με τον κατάλογο που δημοσιεύτηκε από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και/ή το διεθνή οργανισμό του προκείμενου οργανισμού μέλους. Η χρήση τέτοιων ουσιών, η παρουσία τους στα δείγματα ούρων ή αίματος και η χρήση μεθόδων με σκοπό τη μεταβολή του αποτελέσματος ανάλυσης ενός δείγματος ούρων ή αίματος απαγορεύονται. (ορισμός ΔΟΕ πριν την ίδρυση του WADA) (Ηράντος, 1990).

Ντόπινγκ στον αθλητισμό είναι η εσκεμμένη ή η ακούσια χρήση από έναν αθλητή μιας ουσίας ή μεθόδου απαγορευμένης από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ). Η FIMS στηρίζει την απαγόρευση του ντόπινγκ για την προστασία των αθλητών από: το αθέμιτο πλεονέκτημα που μπορεί να αποκτηθεί από εκείνους τους αθλητές που χρησιμοποιούν απαγορευμένες ουσίες ή μεθόδους για να αυξήσουν την απόδοση, τις πιθανές επιζήμιες παρενέργειες που ορισμένες ουσίες ή μέθοδοι μπορεί να προκαλέσουν.

Εκτός από τις ηθικές επιπτώσεις και τις επιπτώσεις υγείας που αφορούν το ντόπινγκ, υπάρχει αναγνώριση ενδεχομένων νομικών συνεπειών. Η διανομή διάφορων απαγορευμένων ουσιών (π.χ., αναβολικά στεροειδή), εάν δεν είναι για αιτιολογημένο ιατρικό λόγο, είναι παράνομη σε πολλές χώρες. Η ενθάρρυνση ή η βοήθεια των αθλητών να χρησιμοποιούν τέτοιες ουσίες ή μεθόδους είναι ανήθικο και επομένως, εξ' ίσου απαγορευμένο. (Εγγραφή Θέση της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Αθλητιατρικής – πριν την ίδρυση του WADA)

Κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα, η εμπορευματοποίηση χαρακτήριζε τον αθλητικό κόσμο και ο αθλητισμός έχει βαθμιαία εξελιχθεί από μια «δραστηριότητα» σε μια «μεγάλη επιχείρηση». Η επίτευξη των χρυσών μεταλλίων έχει αποκτήσει υψηλή αξία και η ανάγκη για επιτυχία πιέζει πολύ τους αθλητές, προπονητές και άλλους ανθρώπους του αθλητισμού να γίνουν πρωταθλητές. Η φράση «ο δεύτερος δεν είναι τίποτα, ο πρώτος είναι τα πάντα» περιγράφει το σύγχρονο τρόπο σκέψης σε πολλές περιπτώσεις. Τελικά, η ανάγκη για επιτυχία οδήγησε σε αυξημένη συχνότητα εμφάνισης περιστατικών κατάχρησης ουσιών και σε πολυάριθμες περιπτώσεις το ντόπινγκ σχετιζόταν με τους θανάτους αθλητών.

Είναι πλέον γενικά αποδεκτό ότι η χρήση απαγορευμένων ουσιών (ντόπινγκ) βλάπτει. Βλάπτει πρώτα από όλα την υγεία των αθλητών και επίσης βλάπτει ό,τι αντιπροσωπεύει το πνεύμα του Ολυμπισμού δηλ. την ευγενή άμιλλα.

Είναι φανερό ότι η χρήση απαγορευμένων ουσιών έχει καταστρεπτικές συνέπειες στην υγεία των αθλητών και είναι γνωστές οι περιπτώσεις ακόμα και θανάτων αθλητών από τη χρήση αυτών των ουσιών. Πολλά φάρμακα τα οποία χρησιμοποιούνται είχαν καταστρεπτικές συνέπειες, όπως ακόμα και εκφυλισμού των χαρακτηριστικών του φύλου των αθλητών.

Οι αντιδράσεις από τη χρήση των ουσιών αυτών διεθνώς οδήγησαν στην κατά το δυνατόν επαγρύπνηση των Υπηρεσιών Ελέγχου και της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ) ιδιαίτερα για τους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας. Η Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (ΕΠΟ) στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της χρήσης απαγορευμένων ουσιών ενημερώνει με καταλόγους τις ομοσπονδίες, τυπώνοντας εγχειρίδια με τις απαγορευμένες ουσίες και αναφορές στους κανονισμούς ελέγχου της ΦΙΦΑ.

Η παρασκευή νέων ουσιών οι οποίες δύσκολα ανιχνεύονται θα χρησιμοποιηθούν στο μέλλον και αυτή ήταν και η άποψη του προϊσταμένου της Αντιτόπινγκ Υπηρεσίας των ΗΠΑ (USADA) και αφορούσε τους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας.

Η δυσκολία για την ανάπτυξη μεθόδων για την ανίχνευση των απαγορευμένων ουσιών φαίνεται και από το γεγονός ότι για την ουσία hGh, η οποία χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη των μυών, και η οποία είναι στη λίστα των απαγορευμένων ουσιών από το 1989,

απαιτήθηκαν πάνω από 10 χρόνια για την ανάπτυξη της μεθόδου ανάλυσης, η οποία και εφαρμόστηκε στην Ολυμπιάδα της Αθήνας.

Ποια είναι όμως τα κριτήρια που καθορίζουν την απαγόρευση ενός φαρμάκου από την WADA;

- Η βελτίωση της αθλητικής επίδοσης
- Η δημιουργία προβλημάτων υγείας στον αθλητή
- Η σύγκρουση με το πνεύμα του «ευ αγωνίζεσθαι»

Αν πληρούνται δύο από τα τρία αυτά κριτήρια τότε η ουσία χαρακτηρίζεται ως απαγορευμένη για τους αθλητές και περιλαμβάνεται στον κατάλογο των απαγορευμένων ουσιών.

Αλλά ποιες είναι οι ουσίες εκείνες οι οποίες ανήκουν στις απαγορευμένες για χρήση από τους αθλητές;

14.3 Ουσίες για χρήση πριν τους αγώνες

•**Στεροειδή αναβολικά.** Αυξάνουν τη δύναμη και τον όγκο των μυών ενώ μειώνουν την κόπωση κατά τη διάρκεια της προπόνησης. Χρησιμοποιούνται στην Άρση Βαρών και σε αγωνίσματα ταχύτητας.

•**Πεπτίδια.** Οι χρησιμοποιούμενες ουσίες αναπτύσσουν τους μύες, αυξάνουν την οξυγόνωση του αίματος και βοηθάνε στην μεγαλύτερη διάρκεια της απόδοσης των αθλητών. Τέτοιες ουσίες είναι η ερυθροποιητίνη, η ανθρώπινη αυξητική ορμόνη (hGH), η ινσουλίνη. Χρησιμοποιούνται από αθλητές κωπηλασίας, κολύμβησης και δρόμων αντοχής.

14.4 Ουσίες κατά τη διάρκεια των αγώνων

•**Ουσίες διεγερτικές,** όπως αμφεταμίνες, κοκαΐνη, εφεδρίνη. Χρησιμοποιούνται σε αθλήματα που απαιτείται δύναμη. Οι κίνδυνοι από τη χρήση των ουσιών αυτών μπορούν να οδηγήσουν σε εθισμό και αύξηση της αρτηριακής πίεσης.

•**Γλυκοκορτικοειδή.** Η υδροκορτιζόνη ανήκει σε αυτή την κατηγορία. Χρησιμοποιούνται σε αθλήματα όπως η πάλη, η γυμναστική, ενώ η χρήση τους μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια μυϊκής μάζας και διαβήτη.

•**Ναρκωτικά.** Ουσίες όπως η μορφίνη, μαριχουάνα κ.ά χρησιμοποιούνται για την αντοχή στον πόνο ενώ λειτουργούν και σαν μυοχαλαρωτικά. Χρησιμοποιούνται για δρόμους αποστάσεων και αθλήματα αντοχής.

Υπάρχουν και άλλες ουσίες οι οποίες χρησιμοποιούνται π.χ. για να μειώνουν τον καρδιακό σφυγμό (προπρανολόλη) και την πίεση του αίματος. Χρησιμοποιούνται από

αθλητές της Τοξοβολίας, της πάλης, κολύμβησης. Επίσης ουσίες για τη γρήγορη απώλεια βάρους όπως τα διουρητικά.

Ο έλεγχος για την ανίχνευση αυτών των ουσιών γίνεται σε δείγματα ούρων που φυλάσσονται σε ξεχωριστές φιάλες. Επίσης το αίμα ελέγχεται για αυξημένα επίπεδα ερυθροποιητίνης η ερυθρών αιμοσφαιρίων.

Οι μέθοδοι ανάλυσης των δειγμάτων των αθλητών για την ανίχνευση των απαγορευμένων ουσιών γίνεται με χρωματογραφικές αναλυτικές τεχνικές αλλά και ανοσοβιολογικές μεθόδους. Στις χρωματογραφικές τεχνικές μπορούμε να αναφέρουμε την Αέριο Χρωματογραφία με ανιχνευτή Ιονισμού Φλογός η και Φασματογράφο μάζας (GC/FID, GC/MS). Την Υγρή Χρωματογραφία Υψηλής Απόδοσης (HPLC) με διάφορους ανιχνευτές (ηλεκτροχημικό Υπεριώδους –ορατού),την Υγρή Χρωματογραφία συνδεδεμένη με ανιχνευτή Φασματογράφο Μάζας (LC/MS).

Ποια είναι όμως η μελλοντική εξέλιξη του ντόπινγκ; Εκείνο το οποίο πιστεύουν ότι θα συμβεί στο όχι και πολύ μακρινό μέλλον, είναι το Γενετικό ντόπινγκ. Αυτό έχει σαν στόχο την εισαγωγή συνθετικών γονιδίων στον οργανισμό των αθλητών και τα οποία δεν θα είναι ανιχνεύσιμα από τις αιματολογικές και ουρολογικές εξετάσεις.

14.5 Οι αρχές του αντι-ντόπινγκ

Το πρώτο μεγάλο βήμα στον αγώνα κατά του ντόπινγκ έγινε το 1960, όταν το συμβούλιο της Ευρώπης, παρουσίασε μία λύση ενάντια στη χρήση ουσιών ντόπινγκ στον αθλητισμό. Φαίνεται ότι οι πρώτοι θάνατοι ήταν απαραίτητοι προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν οι αρχές για το φαινόμενο αυτό. Η πρώτη νομοθεσία αντι-ντόπινγκ εμφανίζεται στη Γαλλία το 1963, καθώς ακολουθεί το Βέλγιο το 1965. Το 1967, η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) θεσμοθέτησε τη σχετική ιατρική επιτροπή της ΔΟΕ. Έλεγκοι φαρμάκων πρωτοεμφανίστηκαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Μεξικό το 1968 και στους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες της Γκρενόμπλ. Ένας κατάλογος απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων (Απαγορευμένος Κατάλογος) δημιουργήθηκε από τη ΔΟΕ, μολονότι ο τεχνικός εξοπλισμός και οι διαδικασίες ελέγχου ήταν ακόμα ανεπαρκείς.

Οι εθνικές και οι διεθνείς αρχές συνέχισαν να υλοποιούν πρωτοβουλίες αντιντόπινγκ από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 έως τα τέλη της δεκαετίας του 1970 και η πλειοψηφία των Διεθνών Ομοσπονδιών εισήγαγαν διαδικασίες ελέγχου ουσιών. Ακολουθώντας τις αμφεταμίνες τη δεκαετία του 1950 και του 1960, η χρήση αναβολικών στεροειδών έγινε ευρέως διαδεδομένη εκείνη την εποχή. Αξιόπιστες μέθοδοι για τον εντοπισμό αναβολικών παραγόντων εισήχθησαν το 1974 και το 1976. Τα αναβολικά στεροειδή προστέθηκαν στον κατάλογο απαγορευμένων ουσιών της ΔΟΕ. Ως επακόλουθο αυτής της προόδου, ο αριθμός

του αποκλεισμού αθλητών λόγω φαρμάκων στα τέλη της δεκαετίας του 1970 και ειδικότερα σε αθλήματα δύναμης, αυξήθηκε. Ωστόσο, τα παγκόσμια ρεκόρ συνέχιζαν να βελτιώνονται ενώ οι υποψίες για Κρατικές επιχορηγήσεις ντόπινγκ σε μερικές χώρες δεν επιβεβαιωνόντουσαν μέχρι πρόσφατα. Το 1983, ο έλεγχος αντι-ντόπινγκ έκανε ένα σημαντικό βήμα μπροστά εισάγοντας νέες αναλυτικές διαδικασίες. Η εισαγωγή της αεριοχρωματογραφίας και της φασματογραφίας μάζας επέτρεψε πιο αποτελεσματικούς ελέγχους ουσιών. Το σκάνδαλο κατά τη διάρκεια των Παναμερικανικών Αγώνων στο Καράκας (1983) στο οποίο πολλοί αθλητές ήταν θετικοί σε απαγορευμένες ουσίες και πολλοί άλλοι εγκατέλειψαν τους Αγώνες χωρίς να αγωνιστούν ήταν η απόδειξη της αποτελεσματικότητας των νέων διαδικασιών ελέγχου.

Τη δεκαετία του 1970, παράλληλα με τη χρήση αναβολικών στεροειδών, το ντόπινγκ αίματος γινόταν αρκετά δημοφιλές ιδιαίτερα στα αθλήματα αντοχής. Η ΔΟΕ απαγόρευσε το ντόπινγκ αίματος ως απαγορευμένη μέθοδο το 1986. Το ντόπινγκ αίματος χρησιμοποιούταν προκειμένου να αυξηθεί ο αιματοκρίτης και η συγκέντρωση της αιμοσφαιρίνης. Ωστόσο, οι ίδιες επιδράσεις επιτυχαίνονταν με ουσίες όπως η ερυθροποιητίνη, καινούριες εκείνη την εποχή. Για το λόγο αυτό, η Ερυθροποιητίνη απαγορεύτηκε από τη ΔΟΕ το 1990. Παρ' όλα αυτά, η ερυθροποιητίνη ήταν μη ανιχνεύσιμη για μεγάλη χρονική περίοδο καθώς δεν υπήρχε καμία αξιόπιστη μέθοδος ελέγχου. Αξιόπιστη μέθοδος ανίχνευσης της ερυθροποιητίνης χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϋ το 2000.

Λόγω ενός άλλου μεγάλου σκανδάλου κατά τη διάρκεια του Γύρου της Γαλλίας το 1998, η ΔΟΕ συγκάλεσε το Παγκόσμιο Συνέδριο για το Ντόπινγκ στον Αθλητισμό στη Λωζάννη, τον Φεβρουάριο του 1999. Το κύριο αποτέλεσμα του συνεδρίου αυτού ήταν η σύσταση του Παγκόσμιου Οργανισμού Αντι-Ντόπινγκ (WADA) τη 10η Νοεμβρίου 1999. Ο WADA είναι δομημένος στη βάση ίσης εκπροσώπησης στο Ολυμπιακό Κίνημα και τις Δημόσιες Αρχές. Το διοικητικό επιχειρησιακό κέντρο του WADA ήταν αρχικά στη Λωζάννη ενώ τώρα βρίσκεται στο Μόντρεαλ. Ο WADA καθορίζει ενιαία πρότυπα για τον αγώνα κατά του ντόπινγκ και συντονίζει τις προσπάθειες των αθλητικών οργανισμών και των δημόσιων αρχών. Ωστόσο, αυτές οι προσπάθειες δεν πρέπει να απευθύνονται μόνο στους υποστηρικτές της δίωξης του ντόπινγκ αλλά η πρόληψη εμφάνισης του ντόπινγκ θα πρέπει να αποτελεί τον κύριο σκοπό. Επομένως, η ενημέρωση και εκπαίδευση του κόσμου του αθλητισμού είναι τα πιο αποτελεσματικά όπλα για τον αγώνα κατά του ντόπινγκ και το παρόν πρόγραμμα της ΕΕ είναι μέρος αυτής της ελπιδοφόρας εκστρατείας.

15. Συμπεράσματα

Ο αθλητισμός γενικά και ειδικά το ποδόσφαιρο ακολούθησε τους δρόμους του κυρίαρχου νεοφιλελεύθερου μοντέλου. Τους δρόμους της εμπορευματοποίησης, του υπερεπαγγελματισμού. Η διόγκωση του τζόγου κρατικού, νόμιμου και παράνομου στοιχήματος κατά αναλογία της διόγκωσης του τζόγου των χρηματαγορών. Ιλιγγιώδη ποσά διακινούνται στον τζόγο ενώ ο τομέας του παράνομου στοιχήματος λόγω και των δυνατοτήτων του διαδικτύου έχει πάρει παγκόσμιο χαρακτήρα. Αποτέλεσμα η αλλοίωση του χαρακτήρα, του κοινωνικού δικαιώματος του αθλητισμού ιδιαίτερα των νέων, η προβολή αρνητικών προτύπων και μείζονες κοινωνικές παθογένειες.

Το στοίχημα στα σπόρ γνωρίζει σήμερα φοβερή άνθηση όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Γιατί αλήθεια τόσο πολλοί άνθρωποι προτιμούν το ποντάρισμα σε αθλητικά γεγονότα; Αν εξαιρέσουμε τον παράγοντα διασκέδαση, υπάρχει μία πολύ απλή εξήγηση. Το αθλητικό στοίχημα δίνει πολλές φορές καλύτερες πιθανότητες νίκης από πολλές άλλες μορφές τζόγου. Το αθλητικό στοίχημα προσφέρει στους καλά προετοιμασμένους κι ενημερωμένους παίκτες αρκετές ευκαιρίες νίκης. Κάθε παίκτης που ποντάρει σε κάποιο αποτέλεσμα, στην ουσία έρχεται αντιμέτωπος με κάποιον άλλο παίκτη που έχει ποντάρει στο αντίθετο αποτέλεσμα για το ίδιο αθλητικό γεγονός. Εδώ ακριβώς παίζουν καθοριστικό ρόλο η σωστή προετοιμασία, η εμπειρία, και η συνεχής ενημέρωση.

Η ιστορία του στοιχήματος σε αθλητικά γεγονότα χάνεται στα βάθη των αιώνων. Από τα αρχαία Ελληνικά χρόνια και τις Ρωμαϊκές ιπποδρομίες μέχρι τις μέρες μας φυσικά τα πράγματα έχουν αλλάξει ριζικά. Όμως η ίδια αγωνία, το ίδιο πάθος και η ίδια συγκίνηση κυριεύει τις ψυχές των ανθρώπων όταν ποντάρουν σε κάποιο αγώνισμα και παρακολουθούν έπειτα την εξέλιξή του.

Το ίντερνετ φυσικά δε θα μπορούσε παρά να φέρει την επανάσταση και σε αυτόν τον τομέα. Μπορούμε πλέον από την άνεση του σπιτιού μας να ποντάρουμε οποιαδήποτε ώρα της ημέρας θέλουμε σε χιλιάδες αθλητικά γεγονότα σε ολόκληρο τον κόσμο, επιλέγοντας μάλιστα τις καλύτερες προσφερόμενες αποδόσεις από τους πιο δημοφιλείς μπουκμπίκερς παγκοσμίως. Τα κέρδη μας θα μεταφερθούν άμεσα - τις περισσότερες φορές χωρίς κανένα επιπλέον κόστος - στο λογαριασμό μας και τελείως αφορολόγητα! Δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια όπου το μοναδικό προσφερόμενο στοίχημα στη χώρα μας ήταν το Προπό και ο Ιππόδρομος. Είναι ιλιγγιώδης ο ρυθμός της εξέλιξης αυτής της απίστευτης πλέον βιομηχανίας.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

Abonico Rolf, Pfister- Binz Katarina, 1972, *Sociology of Sport: Theoretical Foundations and Research Methods*, Βασιλεία

Bourdieu P., 1978, "Sport and social class" in *Social Science Information*, no. 17, pp.819-40

Dunning Eric, 1971, *The Sociology of Sport: A Selection of Readings*, London

Dunning E., 1983, "Notes on Some Recent Contributions to the Sociology of Sport", *Theory, Culture and Society*

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

Αυγερινός Θ., 1987, *Κοινωνιολογία της Φυσικής αγωγής και του αθλητισμού*, εκδόσεις Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη

Γαργαλιανός Δ., 1998, *Αθλητισμός και Εξωτερική Πολιτική*, εκδόσεις Παπαζήση

Γαρδίκη Ολυμπία, Κελπέρης Χρήστος, Μουρίκη Αλίκη, Μυριζάκης Γιάννης, Παραδέλλης Θόδωρος, Τερέπογλου Αφροδίτη, 1988, *Νέοι: Διάθεση χρόνου- Διαπροσωπικές σχέσεις*, Μέρος Α', εκδόσεις ΕΚΚΕ, Αθήνα

Γαρδίκη Ολυμπία, Μουρίκη Αλίκη, Μυριζάκης Γιάννης, Παραδέλλης Θόδωρος, Τερέπογλου Αφροδίτη, 1987, *Νέοι: Διάθεση χρόνου- Διαπροσωπικές σχέσεις*, Μέρος Β', εκδόσεις ΕΚΚΕ, Αθήνα

Elias N., Dunning E., 1998, *Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού*, εκδ. Δρομέας, Αθήνα

Ελευθεράτος Διονύσης, "Εξουσία τι μπάλα παίζεις?", εκδόσεις «Τόπος», Αθήνα

Ζερβός Γ., 1998, *Παιχνίδι και Αθλητισμός*, Δελτίο της Εταιρείας σπουδών νεοελληνικού πολιτισμού και γενικής παιδείας, εκδ. σχολής Μωραΐτη, Αθήνα

Ηράντος Κ., 1990, *Αθλητισμός και κοινωνία*, 2η έκδοση, University Studio Press, Θεσσαλονίκη

Λασκαράτος Ι. και Μαρκέτος Σ., 1981, *Η σωματική αγωγή και τα αθλήματα στην Αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα

Μπλιάτσας Κωνσταντίνος, "Λυπάμαι χάσατε", εκδόσεις «Τόπος», Αθήνα

Pavel Lemenovic Steponoj, 1986, Αθλητισμός, Πολιτική και Ιδεολογία, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα

Παναγιωτόπουλος Δ.Π., 1988, Αθλήματα- Δίκαιο και Νομοθεσία- Κωδικοποίηση, Σάκκουλας, Αθήνα

Πανούσης Γ., 1987, «Χουλιγκανισμός κοινωνικό φαινόμενο με δύο πρόσωπα», Αθλητική ψυχολογία (παιδαγωγική, ψυχολογική, κοινωνιολογική και κινησεολογική ανάλυση αθλητικής συμπεριφοράς), έκδοση Εταιρείας ψυχολογίας και εφαρμοσμένης νευροφυσιολογίας στην άθληση, Αθήνα

Παπακυριακού Ε., 1986, Φιλοσοφία φυσικής αγωγής και αθλητισμού, εκδόσεις Καρανάση, Αθήνα

Πρίντζιπας Γ., 1987, Ο αθλητισμός, Αποστολική διακονία, Αθήνα

Σακελλαρίου Κ., 1985, Παιδαγωγική της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού, Καρανάσης, Αθήνα

Σμοκοβίτης Δ., 1983, Η φιλοσοφία της σωματικής αγωγής και του αθλητισμού στην Αρχαία Ελλάδα και η επίδραση της στην ευρωπαϊκή φιλοσοφική σκέψη, Αθήνα

Σταλίκας Α., 1989, Προσωπικότητα και υψηλός αγωνιστικός αθλητισμός, Αθήνα

Σωτηρακόπουλος Χρήστος "Παιχνίδι χωρίς όρια - ποδοσφαιρικές στιγμές που έγραψαν ιστορία", εκδόσεις «Τόπος», Αθήνα

Utrich Klans, 1984, Κέρδη στα σπορ, οδηγητής

Χαραμπόπουλος Χρ., 2005, "Το ημίχρονο του θανάτου", εκδόσεις «Ελληνικά γράμματα», Αθήνα

Χουλιαράκης Σ., 1980, Ο λαϊκός αθλητισμός, Αθήνα

ΦΕΚ (239/2002-ΤΕΥΧΟΣ Α-NΟΜΟΣ 3057)

ΦΕΚ (121/1999-ΤΕΥΧΟΣ Α-NΟΜΟΣ 2725)

Εφημερίδα Καθημερινή, 31/12/2010

Γιάναρου Λίνα, «Ηλεκτρονικός τζόγος» (άρθρο)

Δικτυακοί τόποι

<http://agrinio-6.blogspot.com/> (Εγινε σύνδεση την 7/12/2010)

<http://my-greek.blogspot.com> (Εγινε σύνδεση την 12/10/2010)

<http://www.skai.gr> (Εγινε σύνδεση την 19/12/2010)

<http://www.sport24.gr/football/ellada/SuperLeague/article368419.ece?service=print> (Έγινε σύνδεση την 11/1/2011)

http://www.oragialefta.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=495&Itemid=19
(Έγινε σύνδεση την 30/10/2010)

<http://www.sport-fm.gr/article/461296> (Έγινε σύνδεση την 30/10/2010)

<http://www.capital.gr/News.asp?id=1079335> (Έγινε σύνδεση την 23/11/2010)

<http://www.inews.gr/142/to-porisma-tou-opap-gia-ta-stimena-paichnidia.htm> (Έγινε σύνδεση την 23/11/2010)

<http://www.i-live.gr/tag/stimena-paixnidia/> (Έγινε σύνδεση την 29/3/2011)

<http://www.tanea.gr/default.asp?pid=2&ct=1&artid=4592658> (Έγινε σύνδεση την 11/3/2011)

<http://www.betboss.gr/index.php?module=News&func=display&sid=6527> (Έγινε σύνδεση την 11/3/2011)

<http://www.tovima.gr/relatedarticles/article/?aid=83959> (Έγινε σύνδεση την 18/2/2011)

<http://www.contra.gr/Soccer/World/WorldCup/281290.html> (Έγινε σύνδεση την 7//2011)

<http://psap.gr/psapwp/?p=1294> (Έγινε σύνδεση την 10/3/2011)

<http://www.kazam.gr/online/node/98767> (Έγινε σύνδεση την 15/4/2011)

<http://www.faretra.gr/epikairoτητα/athlitisimos/28018-diaititis-kataggellei-stimena-paixnidia.html> (Έγινε σύνδεση την 22/2/2011)

<http://www.cosmo.gr/News/295689.html> (Έγινε σύνδεση την 27/4/2011)

<http://www.sportrikala.gr/article/15131/> (Έγινε σύνδεση την 12/4/2011)

<http://www.makthes.gr/news/sports/48805/> (Έγινε σύνδεση την 17/3/2011)

http://www.novasports.gr/news.aspx?a_id=70706&Sport=6&Country=1 (Έγινε σύνδεση την 7/12/2010)

http://users.sch.gr/ragian/doping_mastiga.htm (Έγινε σύνδεση την 7/2/2011)

<http://news.pathfinder.gr/sports/711818.html> (Έγινε σύνδεση την 26/1/2011)